

Beretning

1954

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

BERETNING 1954

*UTARBEIDET
VED PARTIKONTORET*

OSLO 1955

ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

INNHold

	Side
Innledning	5
Sentralstyret	7
Partikontoret	7
Landsstyret	7
Komitéeer og utvalg	10
Samarbeidskomitéen LO og DNA	12
«Arbeiderbladet»	12
Konferanser og fellesmøter	12
Nordisk samarbeid	13
Internasjonalt samarbeid	14
Faglig arbeid	14
Arbeidet blant funksjonærer, yrker med videre utdannelse og ved undervisningsanstaltene	15
Politiske saker til partiavdelingene	17
Tillitsmannen	17
Organisasjonsarbeid	17
Medlemsoversikt 1953—54	21
1. mai	22
Stipend	32
Storting og regjering	32
Beretninger fra andre organisasjonsledd:	
Kvinnesekretariatet	45
Arbeidernes Ungdomsfylking	54
Framfylkingen	68
Arbeidernes Opplysningsforbund	72
Arbeidernes Avholdslandslag	77
Arbeidernes Pressekontor	78
Arbeiderpressens Samvirke	79
A.s Kontakt	86
A.s Fram Forlag	87
Arbeiderbevegelsens komité for produksjonsøking	87
Arbeiderbevegelsens arkiv	91

INNLEDNING

Den internasjonale spenning var mindre i 1954 enn i de nærmest foregående år. I slutten av året forekom det ikke regulære krigshandlinger noe sted i verden. På F.N.'s 9. generalforsamling var debattene mer saklige enn før. Den russiske regjering gjorde visse innrømmelser i nedrustningsspørsmålet. Men det lyktes ikke å komme fram til noen løsning, hverken av dette eller andre viktige internasjonale tvistesporsmål. Så lenge Østerrike er okkupert og Tyskland delt i to, kan en vanskelig snakke om stabile politiske forhold i Europa. Belært av mange mislykte forsøk på forhandlinger med Sovjetsamveldet, har Vestmaktene holdt fast ved det standpunkt at en ikke skal innlate seg på nye forhandlinger før Parisavtalene er ratifisert. I samsvar med sitt stortingsprogram, har Det norske Arbeiderparti også i 1954 gått inn for at Norge skal bidra sin del til fellesforsvaret, og utbyggingen av vår beredskap har derfor fortsatt i overensstemmelse med målsettingen i 3-årsprogrammet for Forsvaret.

I løpet av 1954 ble det gjort gledelige framskritt i arbeidet med å utvide det økonomiske samarbeidet mellom landene i Norden. Særlig i begynnelsen av året førte imidlertid den borgerlige presse en ganske krass agitasjon mot Arbeiderpartiets syn på det nordiske samarbeid. Både sentralt og lokalt hadde derfor våre aviser og våre partiorganisasjoner en viktig oppgave i å bearbeide opinionen på dette felt. Ved utgangen av 1954 kunne en konstatere at opposisjonens vurdering av de konkrete samarbeidsoppgaver var kommet over på et mer nøkternt og saklig plan.

Blant de spørsmål som ellers har stått i forgrunnen i året som gikk, både innad i partiets organisasjoner og utad i diskusjonen om den økonomiske politikk, må en særlig nevne prisutviklingen. Fra mars til august steg levekostnadsindeksen fra 139 til 145. Senere gikk prisene igjen litt ned. En vesentlig del av prisstigningen kom like etterat tariffene for vårfagene var vedtatt. Dette skapte endel uro blant lønnsinntakerne. I flere fag- og partiforeninger ble det

reist krav om effektive tiltak mot prisstigningen. Regjeringen så det slik at en direkte eller indirekte øking av de nominelle inntekter snarere ville øke prispresset enn å lette det. Den kunne derfor ikke anbefale hverken generelle lønnsforhøyelser, reduserte avgifter eller økte subsidier. Det ble imidlertid satt i gang omfattende undersøkelser av produksjons- og omsetningsleddenes priser, for å bringe på det rene om det ble tatt for store avanser. Under ledelse av statsminister Torp ble det dessuten innledet forhandlinger med næringsorganisasjonene om prisreduksjoner. Forhandlingene skulle fortsette etterat Regjeringen hadde lagt fram sitt nye statsbudsjett og nasjonalbudsjett i begynnelsen av 1955. Det ble bebudet at hvis det ble konstatert for høye priser og avanser og hvis andre tiltak ikke førte fram, ville direkte prisregulering bli gjeninnført. For øvrig arbeidet Regjeringen med å forberede en rekke tiltak som på lengere sikt skulle virke stabiliserende på prisutviklingen. For å oppnå dette var det nødvendig å redusere det for høye investeringsnivå, særlig de mest importkrevende investeringer. Norges eksport økte betraktelig i løpet av 1954, men verdien av importen økte mer. Underskuddet i utenriksøkonomien ble derfor ennå større enn forutsatt i nasjonalbudsjettet.

Landets totale produksjon økte med ca. 4 prosent i 1954, og det private forbruk med vel 3 prosent. På flere områder nådde en større resultater enn forutsatt i langtidsprogrammet. Selv om dette i og for seg var meget gledelig, var det ved årsskiftet klart for partiets ledende instanser at en sto overfor store økonomiske tilpasningsproblemer i 1955. De tiltak som blir nødvendige for å redusere investeringene og skape bedre balanse i utenriksøkonomien, vil ganske sikkert stille partiet overfor viktige og vanskelige politiske oppgaver.

Sentralstyret.

Sentralstyret har i 1954 hatt denne sammensetning:

Einar Gerhardsen, formann, Trygve Bratteli, nestformann, Haakon Lie, sekretær, Olav Larssen, redaktør, Konrad Nordahl, Oscar Torp, Halvard M. Lange, Hans Sundrønning, Alfred Ljøner, Ingvald Haugen, Ragna Karlsen, Martin Tranmæl og Gunnar Bråthen. AUF's representant Ivar Mathisen og Kvinnesekretariatets representant Rakel Seweriin.

Varamenn: Gunnar Alf Larsen, Alice Olsen, Hartvig Svendsen, Nils Haave, Gudmund Harlem, Sigrid Thoresen, Rolf Aakervik, og Karsten Skaug.

Partikontoret.

Partikontorets personale:

Formann: Einar Gerhardsen, partisekretær: Haakon Lie, økonomisjef: Ivar Opsahl, organisasjonssekretær: Frank Andersen og faglig sekretær: Olav Nordskog. Sekretær for stortingsgruppa: Karl Trasti. Redaktør av Kontakt: Torolf Elster. Aake Ording har tatt seg av arbeidet med internasjonale spørsmål, funksjonærspørsmålene og arbeidet blant akademikerne. Jens Chr. Hauge er partiets juridiske rådgiver og konsulent. Det øvrige personale består av kassererske, 1 forværelsesdame, 1 kontordame, sentralborddame og 2 ekspeditører. Dessuten kontorbud.

Kvinnesekretariatet har i 1954 hatt dette personalet:

Aase Bjerkholt, halv dag, Ingrid Sandtrø, halv dag (sluttet 10. september), redaktør av «Arbeiderkvinnen», Elsa Rastad, dessuten 1 kontordame.

Landsstyret.

De utenbysboende medlemmer av Landsstyret:

Østfold:	Helga Aronsen, med Hans Hansen som varamann.
Akershus:	Bernt Korslund, med Helga Waldorff som varamann.

Hedmark:	Harald Løbak, med Arne Veen som varamann.
Oppland:	Martin Haugen, med Hans Brueigård som varamann.
Buskerud:	Olaf Watnebryn, med Helene Grønvold som varamann.
Vestfold:	Marie Skau, med Olav Nordskog som varamann.
Telemark:	Konrad Andersson, med Thor Viten som varamann.
Aust-Agder:	Ebba Lodden, med Osul Kleivene som varamann.
Vest-Agder:	Jacob Nygaard, med Odd Hultmann som varamann.
Rogaland:	I. K. Hognestad, med Edv. Edvardsen som varamann.
Stavanger:	Tjalve Gjøstein, med Torleif Hovland som varamann.
Hordaland:	Ole Svendsen, med Magda Kleppestø som varamann.
Bergen:	Hjalmar Seim, med Kjell Aabrek som varamann.
Sogn og Fjordane:	Oddvin Sindre, med Olav Kolle som varamann.
Møre og Romsdal:	Olav Oksvik, med Peder Kanestrøm som varamann.
Sør-Trøndelag:	Nils Lysø, med Jens O. Haanes som varamann.
Trondheim:	Ole Øisang, med Peder Dypvik som varamann.
Nord-Trøndelag:	Erling Thun, med Anders Brenden som varamann.
Nordland:	Nils Hillestad, med Kristian Munkebye som varamann.
	Sandrup Nilsen, med Anton Meedby som varamann.
Troms:	Magne Jønsson, med Emil Larssen som varamann.
Finnmark:	Rudolf Olsen, med Harald J. Olsen som varamann.

Landsmøtet 1955.

Landsstyret fastsatte landsmøtet 1955 til dagene 19., 20. og 21. mai. Landsstyret vedtok videre at representasjonen fordeles på grunnlag av kontingentinnbetalingen for 1954. Landsmøtet er annonsert innenfor rammen av de lovbestemte frister. Det er videre annonsert at de viktigste sakene å behandle blir:

1. Vår jordbrukspolitik.
2. Kommunalpolitiske oppgaver.

Materiale til drøfting av begge saksområder er sendt ut før årsskiftet.

LANDSSTYREMØTET

på Sørmarka 2.—3. september.

Foruten Landsstyrets medlemmer deltok partiets ansatte distriktssekretærer i møtet.

Følgende sakliste ble behandlet:

1. Regnskaper.
 - a) Det norske Arbeiderparti.
 - b) Arbeiderkvinnen.
 - c) Arbeiderbladet.
 - d) A/S Kontakt.
 - e) A/S Fram Forlag.
2. Partiets beretning for 1953.
3. Arbeidsordningen ved Partikontoret. (Innledning Einar Gerhardsen.)
4. A-lotteriet. (Innledning Ivar Opsahl.)
5. Arbeidslederne og deres forhold til partiet og fagorganisasjonen. (Redegjørelse Einar Gerhardsen og Konrad Nordahl.)
6. Landsmøtet 1955. (Innledning Einar Gerhardsen.)
7. Spørsmålet om flytning av valgdagen. (Innledning Frank Andersen.)
8. Vedtak på tillitskvinnekonferansen om kvinner på listene til kommunevalget. (Innledning Rakel Seweriin.)
9. Kommunalpolitiske oppgaver. (Innledning fylkesmann Nordanger.)
10. Nordisk økonomisk samarbeid. (Innledning Halvard M. Lange.)

Ad.p.4 A-lotteriet, gjorde Landsstyret dette vedtaket: «Landsstyret godkjenner Sentralstyrets vedtak om å starte A-lotteriet.

A-lotteriet skal være en fast årlig institusjon, som gjennom et styre, oppnevnt av de samarbeidende organisasjoner:

- a) Det norske Arbeiderparti,
 - b) Arbeidernes Ungdomsfylking,
 - c) Det norske Arbeiderpartis Kvinnesekretariat,
 - d) Framfylkingen,
- har ansvaret for A-lotteriets drift.

Landsstyret gir sin tilslutning til at A-lotteriet disponerer første halvår og de lokale organisasjoner annet halvår for sine utlodninger, slik at konkurranse kan unngås.

A-lotteriets årlige overskudd deles etter innbyrdes avtale mellom de ovennevnte organisasjoner.

Landsstyret retter en inntrengende appell til alle partiers avdelinger om å slutte opp om A-lotteriet og dermed medvirke til at de deltakende organisasjoners studie- og opplysningsvirksomhet kan bli satt i stand til å fylle sin store og betydningsfulle oppgave for vår bevegelse.»

Ad. p. 5 arbeidslederne og deres forhold til fagorganisasjonen og partiet, gjorde Landsstyret dette vedtaket:

«Landsstyret er kjent med den uttalelse som Sentralstyret har avgitt i Lex-Askimsaken. Landsstyret er videre gjort kjent med de forhandlinger som etter den tid har vært mellom LO og Norges Arbeidslederforbund om en mulig samarbeidsavtale. En er også kjent med at så vel LO som den nyvalte ledelse i Arbeidslederforbundet er innstilt på å føre disse forhandlinger videre. Landsstyret legger vekt på at disse forhandlinger fører til et positivt resultat, slik at det blir funnet fram til et varig felles grunnlag for de to arbeidslederforbund.

Under disse omstendigheter, og i overensstemmelse med den uttalelse som Sentralstyret har avgitt i Lex-Askimsaken, finner Landsstyret at partilovenes § 15, punkt 4, bør håndheves på skjønnsom måte med sikte på å unngå skritt som kan vanskeliggjøre de nevnte forhandlinger eller hindre at de fører til et positivt resultat.

I tillegg til saklista redegjorde statsråd Kai Knudsen om saka A/S Havlær — Reidar Carlsen.

Statsråd Trygve Bratteli redegjorde for prisutviklingen.

Komitéer og utvalg.

a) *Revisjonsnemnda:*

Alfred Nilsen, formann, Leonard Nilsen og Nils Arvesen.

b) *Landskommunalutvalget:*

Henry Jacobsen, formann, Gunnar Nielsen, Torbjørn Henriksen, Thv. Kinn, Rudolf Hedemann, Johs. Johnsen, Nils Handal, Olav Vegheim, Gunnar Kyrkjebø, John Aae, R. S. Reinsnes, Hjalmar Romslo, Ulrik Olsen, Aagot Bakke-Hansen, Magnhild Hagelia.

c) *Agitasjonsutvalget:*

Frank Andersen, formann, Ivar Opsahl, Hans Sundrønning, Haakon Lie, Martin Tranmæl, Aase Bjerkholt, (Kvinnesekretariatet), Rolf Hansen (AUF).

d) *Internasjonalt utvalg:*

Haakon Lie, formann, Halvard M. Lange, med Arne Ording som varamann, Finn Moe, med Martin Tranmæl som varamann.

- e) *Arbeiderbladets administrasjonsutvalg:*
Einar Gerhardsen, formann, med Haakon Lie som varamann, Ivar Opsahl, Edmund Norén, Olav Larssen, med Rolf Gerhardsen som varamann.
- f) *Landbruksutvalget:*
Alfred Ljøner, formann, Kristian Fjeld, Olav Larssen, Amund Skarholt, Sverre Østlie, Johan Ødegård, Rolf Lunder, Liv Tomter, Rasmus Nordbø, Peder Jacobsen.
- g) *Fiskeriutvalg:*
Ingvald Haugen, formann, Alfred Skar, Peder Holt, Johs. Olsen, Albert Jensen, Einar Andreassen med Nils Lysø som varamann.
- h) *Arbeiderbevegelsens Arkiv:*
Olaf Wang Johnsen, Aksel Zachariassen.
- i) *Funksjonærutvalget:*
Jens Chr. Hauge, formann, Aake Ording, sekretær, Fredrikke Lange Berg, Håkon Bingen, Idar Norstrand, Harry Pettersen, Axel Strøm, Otto Totland, Arvid Aasfeldt.
- k) *Kvinnesekretariatet:*
Martin Tranmæl, med Frank Andersen som varamann.
- l) *Arbeidernes Ungdomsfylking:*
Frank Andersen.
- m) *Framfylkingens Landsråd:*
Werna Gerhardsen, Helge Sivertsen, Odd Kjus, med Dagfinn Rimestad som varamann.
- n) *Samarbeidskomitéen AFL og DNA:*
Einar Gerhardsen, Martin Tranmæl, med Trygve Bratteli og Olav Larssen som varamenn.
- o) *Sosialistisk Forum:*
Aake Ording.
- p) *Stortingsgruppas styre:*
Olav Larssen.
- r) *Komité til utredning av sosialiseringsspørsmål:*
Lars Evensen, formann, Olav Bruvik, Halvard Boyer, Torolf Elster, Konrad Nordahl, Per Kleppe, Reidar Danielsen, Ole Colbjørnsen, Sverre Sulutvedt, Amund Skarholt, Johs. Olsen, Reidar Hirsti, sekretær.
- s) *Komité for utredning av kulturelle spørsmål:*
Helge Sivertsen, formann, Bjarne Thorud, sekretær, Kolbjørn Varmann, Trygve Bull, Helge Brattlie, Anton Andresen, Kåre Holt, Kjell Aabrek, Willi Midelfart, Reidar Aamo, Tertit Aasland, Rebekka Selte, Torolf Elster.
- t) *Komité for utredning av Selskaps-lovformer:*
Jens Chr. Hauge, formann, Storm Hansen, Ole Colbjørnsen,

Anders Frihagen, Svein Dalen, Rolf Torgersen, Marius Trana, Hans Hegg, Gustav Sjaastad, Olav Skogen, Paul Norderud.

u) *Uvalg for drøfting av sysselsettingsproblem:*

Arne Haar, formann, Kjell Holler, Kaare Pehrson, Thor Skrindo, Arne Strøm, Håkon Thesen.

Samarbeidskomitéen, LO og DNA.

Komitéen har holdt 18 møter i 1954, og behandlet en rekke saker av felles interesse. Nevnes bør:

1. mai 1954.

Tariffrevisjonen 1954.

Landskonferanse av partifeller blant lærerne.

Landsorganisasjonens produktivitetsprogram.

Nygaardsvold-heimen.

Pris-situasjonen.

Revisjon av Arbeidervernloven.

Oppheving av behovsprøving for alderspensjonister.

Medbestemmelsesrett for ansatte i industrien.

Økonomisk støtte til Islands sosialdemokratiske parti.

«Arbeiderbladet».

Det er utgitt i alt 304 ordinære aviser som er trykt i tilsammen 22 266 100 eksemplarer. Gjennomsnittsooplaget er 73 244 pr. dag, som fordeler seg med 85 838 på lørdager og 70 765 på de øvrige dager. Annonsemengden er økt fra 1573 til 1641 annonsesider.

Det totale sidetall er økt fra 4698 til 4850 sider.

Pr. 1. oktober 1954 er abonnementsprisen økt med kr. 6,00 pr. år. Budsjettet 1953 var gjort opp med 9,4 millioner kroner i inntekter og utgifter. — Regnskapet viser en samlet inntekt på kr. 9 703 091,00 og en samlet utgift på kr. 9 552 859,19 og etterat alle avskrivninger er foretatt er det et netto-overskudd på kr. 120 585,15 som står til disposisjon.

Konferanser og fellesmøter.

Det har også i 1954 vært holdt en rekke fellesmøter og konferanser mellom DNA's stortingsgruppe, Regjeringen, AFL's sekretariat, AUF's sentralstyre, Oslo Arbeiderpartis styre, DNA's sentralstyre.

Følgende møter har vært holdt:

27. januar 1954, Aktuelle forsvarsproblemer. Innledning ved Nils Langhelle.

1. april 1954, 1) «Økonomisk samarbeid i Norden». Innledning ved statsråd Erik Brofoss. 2) Stortingsgruppas arbeid og samarbeidet med Regjeringen.

5. mai 1954, «Partiets jordbruks- og skogbrukspolitik». Innledning ved stortingsmann Kristian Fjeld.

13. oktober 1954, «Prisutviklingen — Nordisk økonomisk samarbeid». Innledning ved statsråd Nils Langhelle.

Fellesmøter mellom DNA's sentralstyre, AFL's sekretariat og Regjeringen.

6. september, «Den økonomiske situasjon og prisene». Innledning ved statsråd Trygve Bratteli.

22. september 1954, fortsatt behandling av «Den økonomiske situasjon og prisene». Innledning ved Odd Gøthe.

Fellesmøter med Fagforbundenes tillitsmenn, AFL's sekretariat, DNA's sentralstyre og Regjeringen.

3. februar 1954, «Lønn etter arbeidsvurdering». Innledning ved Reidar Danielsen.

23. september 1954, «Tiltak i samband med prisutviklinger». Innledning ved Kjell Holler.

30. september 1954, «Medbestemmelsesrett for de ansatte i bedriftene». Innledning ved Jens Chr. Hauge.

7. oktober 1954, «Erfaringer fra den siste valgkampen i Sverige». Innledning ved den svenske partisekretæren Sven Aspling.

Nordisk samarbeid.

I løpet av året har komitéen hatt 2 møter. I Gøteborg den 23. og 24. mai, og i Oslo 4. og 5. desember.

I møtet i Gøteborg deltok fra norsk side følgende:

Partiet: Oscar Torp, Einar Gerhardsen, Martin Tranmæl, Trygve Bratteli, Erik Brofoss, Dagfinn Juel.

Fra LO: Konrad Nordahl og Alfred Skar.

Søndag 23. mai ble viet en stor nordisk manifestasjon som Göteborgs Arbetarekommun sto for. Ved arrangementet var det taler av Hans Hedtoft, K. A. Fagerholm, Oscar Torp og Tage Erlander.

Samarbeidskomitémøtet mandag den 24. mai ble i sin helhet viet «Det økonomiske samarbeid i Norden». Hovedinnleder var statsråd Erik Brofoss.

Møtet den 4.—5. desember i Oslo hadde følgende norske deltakere:

Partiet: Einar Gerhardsen, Martin Tranmæl, Trygve Bratteli, Haakon Lie, Oscar Torp og Rakel Seweriin.

LO: Konrad Nordahl, P. Mentsen, Hans Hegg, Josef Larsson, John Wivegh og Karsten Torkildsen.

Følgende dagsorden ble behandlet:

1. Rapporter. Herunder en omtale av utviklingen i arbeiderorganisasjonene på Island.
2. Forkortelse av arbeidstiden. (En rapport vil foreligge som kan danne grunnlaget for debatten.)
3. Nordisk økonomisk samarbeid etter rådsmøtet i Oslo. (Fra norsk side vil hovedinnlegget bli holdt av Einar Gerhardsen.)
4. Det indre demokrati i bedriftene. (Innleder fra norsk side: Jens Chr. Hauge.)

Internasjonalt samarbeid.

På Den sosialistiske internasjonales kongress i Bryssel 27.—28. februar deltok Finn Moe og John Sannes som representanter for vårt parti. Konferansen som omfattet representanter for de europeiske medlemspartiene, drøftet den internasjonale situasjonen etter Berlin-forhandlingene mellom stormaktenes utenriksministre hadde brutt sammen. Haakon Lie møtte som partiets utsending på Internasjonalens rådsmøter i Wien 7.—9. mai og i Amsterdam 20.—21. desember. Han deltok samtidig i byråmøtene som representant for de nordiske partiene. På Internasjonalens sommerskole på Hjalmar Branting's institutt i Frankrike var Torolf Elster norsk deltaker. Kurset som ble holdt i uken 12.—18. september, behandlet sosialismens kulturelle og ideologiske problemer. På den 4. internasjonale sosialistiske pressekonferanse i Bryssel 13.—14. november var Johan Ona med som utsending fra den norske arbeiderpressen. Finn Moe har etter oppdrag fra Internasjonalen arbeidet ut et memorandum om en revisjon av FN's Charter, som er sendt medlemspartiene som diskusjonsgrunnlag. Spørsmålet kommer opp på Internasjonalens kongress i London sommeren 1956.

Faglig arbeid.

- a) *Utbyggingen av tillitsmannssystemet på arbeidsplassene* har fortsatt i året som har gått. Om lag 6200 partifeller fra forskjellige arbeidsplasser har stilt seg villig til å være kontakter. Vi har nå delvis utbygd nettet av tillitsmenn i alle fylker unntatt Sogn og Fjordane, Aust-Agder og Hedmark. Arbeidet med utbyggingen fortsetter.

b) *Materiell.*

«Tillitsmannen» har gått ut til våre tillitsmenn på arbeidsplassene med alle sine nr. Ved siden av er det sendt ut forskjellig informasjonsmateriell og rundskriv. Det er sendt 5 sendinger med materiell og informasjoner som har behandlet aktuelle faglig-politiske spørsmål. Spørsmålet om tvungen utbyttedeling er også sendt ut til orientering og Sentralstyret har bedt om tillitsmennenes oppfatning. Svarene har i de fleste tilfeller gått mot tvungen utbyttedeling.

c) *Møter og konferanser.*

En rekke møter og konferanser med våre tillitsmenn på arbeidsplassene har vært holdt og disse har hatt til hensikt å gi informasjoner og orienteringer. Noen av disse har vært arrangert som familiemøter.

d) *Faglige partikurs.*

Det har vært avviklet 15 faglig-politiske kurs av lengre varighet med 307 deltakere. I Trøndelag med deltakere fra Trondheim. I Kiruna med deltakere fra Narvik. I Finnmark med deltakere fra Kirkenes—Bjørnevatn. På Leangkollen med deltakere fra Drammens-distriktet. På Sørmarka med deltakere fra Buskerud. I Tydal med deltakere fra Trondheim. På Dovrefjell med deltakere fra Sunndalsøra. I Gøteborg med deltakere fra Østfold, Vestfold, Trondheim og Oslo. I Kinsarvik med deltakere fra Odda og Ålvik. I Sand med deltakere fra Sauda. På Raa gård med deltakere fra Buskerud. I Vestfold med deltakere fra Sandefjord og Larvik. På Snåsa med deltakere fra Verdal. I Finnmark med deltakere fra Alta.

Arbeidet blant funksjonærer, yrker med videre utdannelse og ved undervisningsanstaltene.

På partiets landsmøte 1953 og dets landsstyremøter 1954 ble arbeidet blant funksjonærer, yrker som krever høyere utdannelse og ved undervisningsanstaltene viet oppmerksomhet. Ved ansettelsen av en ny sekretær på Partikontoret for blant annet å ta seg av dette arbeidet er virksomheten på disse felter økt.

Arbeidet blant funksjonærene.

Det av partiet nedsatte funksjonærutvalg har innsamlet et omfattende materiale til belysning av funksjonærenes stilling. Fra

våre skandinaviske broderpartier er innhentet opplysninger om deres erfaringer. Utvalget har rådgitt Sentralstyret i funksjonærspørsmål av partimessig art, og det vil legge fram forslag til retningslinjer for partiet på dette felt.

Arbeidet blant yrker med høyere utdannel e.

Dette arbeid har i første rekke vært drevet gjennom «Sosialistisk Forum», som i Oslo er en samarbeidskomité mellom spesielle partiforeninger som der er opprettet for partifeller blant henholdsvis jurister, skolefolk, teknikere, økonomer og landbrukskyndige. Utenfor Oslo har «Sosialistisk Forum» vært navnet på partiforeninger som samler partiforeninger på stedet innenfor alle disse yrker.

«Sosialistisk Forum» arbeider nå i Oslo, Bergen og Trondheim, og på flere andre steder er der i løpet av 1954 opprettet lokale partigrupper av partifeller innenfor ett eller flere av de nevnte yrker. Arbeidet pågår med å utbygge virksomheten både lokalt og sentralt.

I forståelse med Partikontoret har disse foreninger og grupper utarbeidet utredninger om viktige saker innenfor sitt fagfelt.

«Forum-Nytt» utgis som et meddelelsesblad for denne virksomhet.

Arbeidet blant lærerne.

Samarbeidskomitéen mellom Partiet og Landsorganisasjonen i samarbeid med Funksjonærsambandet innkalte i august til en landskonferanse av partifeller blant lærerne. Konferansen fant sted i Oslo 4. og 5. september. Representanter for samtlige fylker foruten andre lærere og innbudte var til stede. Lærernes stilling og problemer, og hovedtrekkene i Partiets skolepolitikk ble inngående drøftet.

Arbeidet ved universitetet og høyskoler.

Dette arbeid har vært drevet gjennom de sosialistiske studentlag i Oslo, på Ås og ved Sem småbrukslærerskole, og gjennom de tilsvarende grupper av studenter innenfor «Sosialistisk Forum» i Bergen og Trondheim.

I løpet av 1954 ble dette arbeid reorganisert der det har ligget nede, og kontakter er opprettet på nye steder.

I pinsen ble den årlige konferansen av de Sosialistiske Studentforbund i Norden organisert av Sosialistisk Studentlag med støtte av Partiet. Stevnet ble holdt 5.—7. juni med 46 deltakere fra Danmark, Finnland, Sverige og Norge. Programmet omfattet en rekke sentrale spørsmål vedrørende sosialistisk studentpolitikk i Norden.

Arbeidet ved skoler og undervisningsanstalter.

Partiet og Fylkingen har oppnevnt en samarbeidskomité for arbeidet ved skoler og høyere læreanstalter. Komitéen vil legge fram et forslag til program for Partiet på dette felt.

Politiske saker til partiavdelingene.

I løpet av året er det fra Landspartiet sendt en rekke saker til behandling. Etter sakenes art er de sendt herreds- og bypartiene eller samtlige partiavdelinger.

Følgende saker er sendt:

1. Om flytting av valgdagen.

På grunnlag av svarene vedtok Landsstyret i møte 2.—3. september at det ikke skulle fremmes forslag om å flytte valgdagen til søndag, derimot var det enighet om at en innen rammen av den gjeldende lov foreslo valgdagen til en så tidlig dato i oktober som mulig.

2. Svarene på rundskrivet om den militære tjenestetid.

Saken ble avsluttet ved Stortingets behandling, der førstegangstjenesten ble satt til 16 måneder.

3. Byenes deltakelse i fylkeskommunene.

Saken behandles fortsatt.

4. Jordbrukspolitikken i åra framover.

Saken blir behandlet på kommende landsmøte.

5. Retningslinjer i forbindelse med valgkampen 1955.

6. Arbeiderbevegelsen og sosialiseringsspørsmålet.

«Tillitsmannen».

«Tillitsmannen» er i 1954 kommet med 5 nummer.

Nr. 1 behandlet den militære tjenestetiden og en rekke organisasjonsspørsmål.

Nr. 2 behandlet Trontalen og ellers utenrikspolitiske og økonomiske spørsmål.

Nr. 3 behandlet vårens tariffoppgjør, nordisk økonomisk samarbeid og prispolitikken.

Nr. 4 behandlet høstens agitasjonsarbeid, kommunene våre, priser og lønninger og flere faglige spørsmål.

Nr. 5 behandlet Tysklandsproblemet.

Organisasjonsarbeid.

Det er i 1954 ikke gjennomført noen spesiell verve- eller agitatsjonskampanje. I stedet har distriktsorganisasjonene, herreds- og bypartiene blitt oppfordret til å støtte opp under de kampanjene

som er gjennomført henholdsvis i Fylkingen og i kvinnebevegelsen. Fra partiets side ble det besluttet å konsentrere seg om to spesielle oppgaver, nemlig

1. fortsatt utbygging av tillitsmannsapparatet (omtalt under avsnittet «Faglig arbeid»), og
2. effektiviseringen av kontingentinnkrevingen.

Det kan sies at vi når det gjelder p. 1 har nådd et tilfredsstillende resultat, men at arbeidet med kontingentinnkrevingen ikke er tilfredsstillende.

Sekretærordningen.

Arbeidet med å bygge ut og effektivisere sekretærordningen er fortsatt i 1954. Det er foretatt flere endringer som vi håper skal gi resultater. I Oppland er kretsene Gudbrandsdal og Vestoppland slått sammen til et sekretærrområde. Willy Svarverud er her ansatt som fylkessekretær. I Bergen er det opprettet et felleskontor for Bergen og Hordaland med Harry Hansen som leder. I fellesordningen deltar Opplysningsforbundet med sin vestlandssekretær og Hordaland Arbeiderderparti som har fått ny sekretær, Osvald Eikemo.

Nordlands 6 kretspartier er slått sammen til et sekretærrområde med 2 nyansatte sekretærer Kåre Sivertsen og Odd Tangen.

I Troms er de to kretspartiene slått sammen til et sekretærrområde med Edmund Eriksen som sekretær.

I Finnmark er Georg Lieungh ansatt som sekretær i Øst-Finnmark.

Halvdan Kvernmo er ansatt i Vest-Finnmark der hans arbeidsområde er innlandskommunene, samtidig som han bestyrer Vest-Finnmark Arbeiderblads kontor i Alta.

En fellesordning er forsøkt gjennomført for de 3 kretspartier i Møre og Romsdal men er foreløpig stilt i bero.

Likeledes har en fellesordning for kretspartiene i Nord-Trøndelag vært diskutert.

For tiden er følgende sekretærer ansatt i distriktene:

Østfold	Hans Hansen, sekretær.
Oslo	Hans Sundrønning, lønnet form. Kåre W. Larsen, sekretær.
Akershus	Johan Jensrud, sekretær.
Hedmark	Alfred Gulbrandsen, sekretær.
Oppland	Willy Svarverud, sekretær.
Buskerud	Ragnar Christiansen, sekretær.
Vestfold	Alf Skåum, sekretær.
Telemark	Emil Kjenbakken, sekretær.
Aust-Agder	Kristen Walvik, sekretær.

Vest-Agder	Øistein Rostad Woxeng, sekretær
Rogaland	Karl Øveland Nilsen, sekretær.
Hordaland	Osvald Eikemo, sekretær.
Bergen	Harry Hansen, sekretær.
Sogn og Fjordane	Olav Børnes, sekretær.
Sør-Trøndelag	Andreas Wormdahl, sekretær.
Nordland	Kåre Sivertsen, sekretær.
	Odd Tangen, sekretær.
Troms	Edmund Eriksen, sekretær.

Finnmark:

Øst-Finnmark	Georg Lieungh, sekretær.
Vest-Finnmark	Halvdan Kvernmo, sekretær.

Dessuten er det ordnet med delvis lønnet hjelp i:

Nordmøre	Peder Kanestrøm.
Namdal	Guttorm Hansen.

Det er gjennomført flere turnéer med foredragsholdere sendt av Landspartiet. Bjarne Borgan har reist i Nordland og Nord-Trøndelag. Frank Andersen i Finnmark og Troms. Knut Werswick i Nordland, Troms og Finnmark.

Sekretærkonferansen.

Samtlige sekretærer var innkalt til å overvære landsstyremøtet 2.—3. september. Sekretærkonferansen holdtes 4.—5. september. Foruten organisasjonsproblemer og oppgaver ble kommunevalgkampen 1955 drøftet.

Kassererkonferansene.

På grunnlag av drøftingen på sekretærkonferansen 4.—5. september er det gjort tiltak for å styrke særlig arbeidet med kontingentinnkrevingen. Spesielle konferanser for kasserere i lag, herreds- og bypartier er holdt. For 1955 er det gjort forarbeid for kassererkonferanser (helgekurs) for herreds- og bypartienes kasserere i alle fylker.

Landspartiet gir til disse konferanser betydelig økonomisk støtte.

Årsmøter i fylkes- og kretspartiene.

Sentralstyret har vært representert på samtlige årsmøter i fylkes- og kretspartiene, i noen tilfeller har det vært gjennom utsendinger utenom Sentralstyrets medlemmer.

Representasjonen fordeler seg slik:

Årsmøter 1954.

Østfold	9. mai	Alfred Ljøner.
Akershus	28. mars	Nils Haave.
Hedmark	3.—4. april	Einar Gerhardsen.
Vestoppland	26.—27. juni	Einar Gerhardsen.
Gudbrandsdal	29.—30. mai	Martin Tranmæl.
Buskerud	4. april	Haakon Lie.
Vestfold	11. april	Halvard M. Lange.
Telemark	8.—9. mai	Olav Larssen.
Aust-Agder	22.—23. mai	Karl Trasti/Olav Nordskog.
Vest-Agder	3.—4. april	Oscar Torp.
Rogaland	27.—28. mars	Einar Gerhardsen.
Hordaland	29.—30. mai	Haakon Lie.
Sogn og Fjordane .	26.—27. juni	Halvard M. Lange.
Sunnmøre	8.—9. mai	Martin Tranmæl.
Romsdal	15.—16. mai	Ivar Opsahl.
Nordmøre	21.—22. februar ..	Martin Tranmæl.
Sør-Trøndelag ...	8.—9. mai	Gunnar Bråthen.
Inntrøndelag	26.—27. juni	Trygve Bratteli.
Namdal	12.—13. juni	Martin Tranmæl.
Sør-Helgeland ...	29. august	Ivar Opsahl.
Nord-Helgeland ..	19.—20. juni	Gunnar Alf Larsen.
Søndre Salten ...	26.—27. juni	Rakel Seweriin.
Nord-Salten	29.—30. mai	Frank Andersen.
Lofoten	3.—4. juli	Parelius Berntsen.
Vesterålen	16.—17. oktober ..	Ole Øisang.
Sør-Troms	11. juli	Ingvald Jaklin.
Nord-Troms		
Vest-Finnmark ..	5. juni	Frank Andersen.
Øst-Finnmark ...	8.—9. oktober ..	Anders Mørk.

Sammenslutning av Buskerud Arbeiderparti og Drammen Arbeiderparti.

I forbindelse med den nå gjeldende valgordning der byene og landkommunene velger sammen er nå også Drammen og Buskerud Arbeiderparti sluttet sammen i et fylkesparti. Vi har nå ingen selvstendige bypartier utenom Oslo og Bergen.

Distribusjon av talere.

Talerdistribusjonen har også i 1954 vært av betydelig omfang. Foruten til årsmøtene i distriktene er det sendt folk til kommunalkonferanser, kurs, stevner, fellesmøter og enkeltforedrag.

Medlemsoversikt.

**Oversikt over fylkes-, krets- og herredspartier, partiavdelinger
og medlemmer for 1953—1954.**

Fylkes- krets-parti	Antall her- reds- by- kommuner	Antall herreds- partier	Antall avdelinger	Antall medlemmer 1953	Antall medlemmer 1954
Østfold	32	32	61	11 085	11 000
Akershus	31	30	192	8 015	7 500
Hedmark	32	31	202	11 903	11 168
Gudbrandsdal	15	15	60	2 553	2 572
Vest-Oppland	22	22	114	4 009	4 015
Buskerud	27	27	198	8 931	8 984
Vestfold	26	24	111	9 211	8 768
Telemark	32	32	91	6 018	6 047
Aust-Agder	36	36	43	2 514	2 365
Vest-Agder	41	36	7	3 408	3 313
Rogaland	54	35	33	6 419	5 831
Hordaland	56	35	59	3 517	3 019
Sogn og Fjordane	39	36	57	2 816	2 600
Sunnmøre	26	26	8	1 411	1 107
Romsdal	16	14	19	804	711
Nordmøre	26	23	37	2 984	2 849
Sør-Trøndelag	56	55	139	11 381	11 242
Inn-Trøndelag	28	29	72	3 948	3 849
Namdal	21	20	15	2 776	2 676
Sør-Helgeland	7	6	19	694	600
Nord-Helgeland	22	21	35	1 659	1 446
Søndre Salten	14	15	82	2 447	2 302
Lofoten	12	11	30	458	403
Vesterålen	8	8	26	569	541
Nord-Salten	6	7	7	1 442	1 473
Sør-Troms	14	15	26	814	801
Nord-Troms	21	20	64	1 346	1 263
Vest-Finnmark	14	13	16	558	533
Øst-Finnmark	9	10	24	596	975
Oslo			148	61 398	61 272
Bergen				3 320	3 350
	743	684	1995	179 004	174 575

1. mai.

I 1954 ble 1. mai feiret under slagordet «Samhold for fred og framskritt».

Da det i 1954 var 75 år siden Kyrre Grepp ble født, ble 1. mai-merket preget med hans bilde. Det ble også distribuert et minneskrift skrevet av Martin Tranmæl og Åge Henriksen.

Også dette år ble det utarbeidet foredragsdisposisjon for talerne. Disposisjonen ble utarbeidet av Nils Hønsvold.

Partiet og Landsorganisasjonen sendte ut dette 1. mai-oppropet:

SAMHOLD FOR FRED OG FRAMSKRITT!

Da arbeiderne verden over for ett år siden samlet seg til mønstring 1. mai, var det mange tegn som tydet på at det i Sovjet-Samveldet var under utforming en ny politikk som kunne gjøre det mulig å nå fram til en fredelig løsning av de mellomfolkelige tvistespørsmålene. Disse forhåpningene er ikke gått i oppfyllelse. Etter en kort reformperiode ble de menn som i Sovjet hadde stått som talsmenn for oppmyking av diktaturet og for en forsonligere politikk utad, skjøvet til side og henrettet.

De forhandlinger som nylig ble ført i Berlin mellom representanter for stormaktene, førte ikke fram. Den russiske regjeringen var ikke villig til å finne en ordning i Tyskland som bygde på frie valg. Den nektet å trekke sine tropper ut av Østerrike, mens den med alle midler søkte å splitte samarbeidet i vest uten å ville gi opp sitt jerngrep på statene i øst.

Resultatet av den internasjonale spenningen er at opprustningen fortsetter og at nye masseødeleggende våpen blir prøvd. Vi lever fortsatt i en ytterst usikker verden.

Bitter erfaring har lært folkene i de frie land at freden ikke kan sikres ved å gi etter for diktaturstatenes krav, eller la seg bedra av deres propaganda. Freden kan bare trygges ved at demokratiene står sammen i et solidarisk forbund, der de sammen bærer de byrdene som tryggingen av freden fører med seg. På den annen side må demokratiske regjeringer og folk alltid være beredt til å forhandle om en fredelig løsning av de mellomfolkelige tvistene. I samhold og samarbeid mellom de frie nasjoner om å sikre sin uavhengighet og å skape økonomisk rettferdighet og sosial trygghet, ligger nøkkelen til den fredelige verden, som hele menneskeheten i dag lengter etter. 1. mai legger arbeiderne i alle frie land ned sine verktøy for å mønstre for fred, brød og frihet.

Oppslutningen om Det norske Arbeiderparti sikret et utfall av stortingsvalget i fjor høst som gjør at Norge fortsatt beholder sitt

arbeiderstyre. Den utbyggingen av landet som har pågått med stor kraft siden frigjøringa, vil dermed kunne fortsette, slik at vi etter hvert vil kunne rette opp de svakhetene som ennå er åpenbare i vårt samfunn. Ennå er ikke våre rike naturtilganger på langt nær nyttet ut. Ennå har en altfor stor del av vår befolkning en lav levestandard. Ennå er det altfor stor ulikhet i livsvilkårene mellom de enkelte grupper og folk i de enkelte landsdeler. Ennå står vi overfor store uløste oppgaver på det sosiale, kulturelle og helsemessige område. I kraft av samholdet i det arbeidende folk har store sosiale framskritt blitt gjort i landet vårt. Gjennom fortsatt samhold må vi sikre at framskrittet fortsetter, og nye oppgaver blir løst på grunnlag av solidaritet med dem som er dårligst stilt.

*

Ved årets tariffrevisjon har Arbeidernes faglige Landsorganisasjon reist krav om at visse sosiale vinninger som enkelte grupper allerede har, skal bli alminnelig gjennomført. Det kreves lønn for bevegelige helligdager og lønn under sykdom som skyldes ulykker i arbeid. Krav er reist om at arbeidstiden for våre sjøfolk i innenriksfart skal være 48 timer i uka. En bedring av lønningene for de dårligst betalte arbeider- og funksjonsnærgruppene står også på dagsordenen. For disse kravene vil vi demonstrere 1. mai. Tiden er kommet til å føre dem ut i livet.

*

Vi lever i en tid da fortsatt økonomisk framgang avhenger av samhandel og samarbeid utover landegrensene. Hvert enkelt land blir i den moderne teknikkens tid en for liten økonomisk enhet. Mellom de nordiske folk som er så nær bundet sammen av felles historie, kultur og demokratiske styreformer, ligger alt til rette for et langt mer intimt samarbeid enn det vi har oppnådd inntil i dag. Arbeiderbevegelsen som alltid har vært en forkjemper for samarbeidet over landegrensene, vil på 1. mai-dagen i år manifestere sin nordiske samhörighet.

Reaksjonære nasjonalistiske krefter søker å hindre et rasjonelt samarbeid for utnytting av verdier som nå ligge ubrukte. De må ikke få lov til å bestemme farten. Ny kraft må tvert imot bli satt inn for å sikre at det nordiske samarbeidet tar fastere og fastere former under løsningen av praktiske oppgaver.

*

I 65 år har arbeiderne samlet seg på 1. mai-dagen for å demonstrere sin vilje til fred og sosial trygghet. I løpet av denne tiden er det i mange land gjennomført store forbedringer på det økonomiske og sosiale område. Men ennå har det ikke lyktes å skape det faste

grunnlaget for en verden der menneskene lever i harmonisk, fredelig samvirke. Ennå har det ikke vært mulig å skape et samfunn fritt for frykt og nød. Derfor går kampen videre, og derfor oppfordrer vi til mannjåmn mønstring 1. mai.

Vi mønstrer for
fred med frihet,
økonomisk trygghet,
sosial jämstilling,
nordisk samhörighet og samarbeid.

SAMHOLD FOR FRED OG FRAMSKRITT

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon
Konrad Nordahl.

Det norske Arbeiderparti
Einar Gerhardsen.

Liste over 1. mai-talere.

Også i 1954 ble det utvekslet talere med de andre nordiske land. Sekretær Ture Flybo fra Landsorganisasjonen i Sverige talte på Gjøvik.

Redaktør Axel Bråland, Sverige, talte på Hamar.

Sekretær Kai Nissen fra De Samvirkende Fagforeninger i Danmark talte på Kongsberg.

Formann i Det Sosialdemokratiske Kvinneförbund i Finland, Tyyne Leivo Larsson, talte i Tønsberg.

Stortingsmann Nils Hønsvald talte i Danmark.

Sekretær Karl Trasti talte i Finland.

Sekretær Anker Nordtvedt talte i Sverige.

Redaktør Ole Øisang talte i Sverige.

Det ble ellers sendt talere til i alt 585 arrangementer:

Abelvær: Halvdan Svenning.

Alvøen: Jørgen Hustad.

Altern: Alf Andr. Øverli.

Alvdal: Enok Sletengen.

Andenes: Peder Jacobsen.

Ankenes: Reidar Carlsen.

Andselv: Birger Wold.

Aremark: Hans Bjerkholt.

Arendal: Odd G. Eskeland.

Asker: Alf Seweriin.

Askim: Trygve Bull.

Askvoll: Edvard Solheim.

Askøy: Nils Handal.

Atna: Magne Myhrvang.

Audnedalen: Odd Hultmann.

Aure: Anker Holmen.

Aurland: Bernt Korslund.

Aurskog: Johnny Johansen.

Austmarka—Strand: A. H. Buflod.

Austmarka—Varald: A. H. Buflod.

Balstad: L. O. M. Braseth.

Balestrand: Knut Kramviken.

Ballangen: Sigmund Hansen.	Dalsøyra: Ivar Kleiva.
Bang: Th. Treholt.	Dokka: Klaus Kjeldsrud.
Bangsund: Paul Dahlbø.	Dombås: Svein Dalen.
Bardu: Feltprest Bremer.	Drevsjø: Arne Veen.
Begnadalen: Sverre Nordaas.	Dikemark: Alf Seweriin.
Beitstad: Erling Sommervold.	Drammen: Trygve Bratteli.
Bergen: Nils Handal.	Drammen Arb.samfunn: Gunnar
Berger: Arthur Arntzen.	Kyrkjebø.
Berkåk: Johan L. Strand.	Drangedal: Tidemann Evensen.
Berlevåg: Karl Holt.	Drøbak: Leif Larsen.
Biri: Helge Brattlie.	Dønna: Ole Moe.
Bjelland: Th. Lindland.	Egersund: Bjarne Henriksen.
Bjellånes: Alf Sjursen.	Egge: Wilhelm Schwach.
Bjørkelangen: J. A. Haugen.	Eggedal: Olav Skare.
Bjørnskin: Peder Jacobsen.	Eide: Martin Landstad.
Bjørnevatn: Georg Lieungh.	Eidfjord: Sverre Indrebø.
Blaker: Johnny Johansen.	Eidsvoll, søndre: John O. Berg.
Bodø: Birger Bergersen.	Eidsfoss: Haakon Hoff.
Bogen i Ofoten: Erling Hall Hofst.	Eina: Bernt Sjøllås.
Borge: Karl Leirfall.	Ekne: Oskar Lindberget.
Borgestad: Anton Ruud.	Elsfjord: Nils Hillestad.
Borgsund: Erling Johansen.	Elverum: Rasmus Nordbø.
Borkenes:	Enebakk: Alf Arnesen.
Borre: Arthur Ruud.	Engerdal: Arne Veen.
Brandbu: Rolf Hofmo.	Engjan: Arthur Johansson.
Brattvåg: Rutner Rønnestad.	Espa: Paul Arnseth.
Brennhaug: Skoleinspekt. Nerlie.	Espeland: Jan Hermansen.
Brettenes: Fritz Jakobsen.	Etne: Leif Mortensen.
Brevik: Ingjald Nordstad.	Etnedal: V. O. Tande.
Brumunddal: John Sanness.	Evje: Jens Kvale.
Brunkeberg: Berner Hansen.	Eydehamn: Odd G. Eskeland.
Bryne: Nils Langhelle.	Fagernes: Olav Versto.
Brøttum: Faste Forfang.	Farsund: Ebba Lodden.
Budal: Annar Røste.	Fauske: Andreas Moan.
Buvik:	Feiring: M. Hasselberg-Johansen.
Bysheim: Alfred Dale.	Fenstad: Ragna Karlsen.
Bærum: Gunnar Ousland.	Fetsund: Hans Amundsen.
Bø i Telemark: Helge Sivertsen.	Figgjo: Tjalve Gjølstein.
Bøverbru: Sigurd Solheim.	Filtvedt: Edvard Bull.
Bådalen: Johan Hegerberg.	Finneid: Einar Hugaas.
Båtsfjord: Sverre Nilsen.	Finneidfjord: Harry Klippenvåg.
Dale i Hordaland: Anders Mørk.	Finnsnes: Alf Olsen.
Dalen: Kjell Kristensen.	Fjeld: Alfred Næss.

Fjotland: Kåre Berg.	Grimstad: Kjell Holler.
Fjærland: Martin Åfeldt.	Grong: Nils Haave.
Flateby: Alf Arnesen.	Grue, Finnskog: H. O. Dørum.
Flekkefjord: Jens Haugland.	Grue, Kirkenær: H. O. Dørum.
Flisa: Alfred Ljøner.	Gryllefjord: Johan Jensen.
Flornes: Ranveig Frantzen.	Grøa: Jens Chr. Hauge.
Florø: Ivar Norevik.	Gudå: Kåre Snekvik.
Fluberg: Astrid Skare.	Gulskogen: Johan Stenbro.
Fluberg, vestsida: Martin Haugen.	Gulsvik: Knut Ribu.
Flå: Knut Ribu.	Gvarv: Arnfinn Vik.
Flåm: Bernt Korslund.	Hafslo: Einar Stavang.
Foldfjorden: Peder Kanestrøm.	Haga: Thora Johansen.
Foldal: Karl Pape.	Hakadal: Kristian Haugen.
Follafoss: Håkon Johnsen.	Halden: Finn Moe.
Follebu: Willy Svarverud.	Hallingby: Ole Nilsedalen.
Fosnavåg: Simen Kr. Hangaard.	Halmrast: Kurt Tjæder.
Footlandsvåg: Steffen I. Toppe.	Halsa: Arvid Dyrendahl.
Fredrikstad: Gustav Sjaastad.	Haltdalen: Arthur Granlund.
Fresvik: Hans Offerdal.	Hamar: Olav Larssen og Axel Bråland.
Friheim: Elias Gjørva.	Hammerfest: Magne Sagelv.
Froland: Knut Josefsen.	Hamnvik: Håkon Breivold.
Frosta: Anders Sæterøy.	Hareid: Isak Flatabø.
Frønningen: Hans Offerdal.	Harestua: Bjørn Longva.
Furnes: John Sanness.	Harpefoss: Martin Rimstad.
Fyresdal: Egil Liane.	Harra: Nils Haave.
Førde: Kjell Aabrek.	Harstad: Nils Hillestad.
Fåvang: Bernt Lund.	Hattfjelldal: Parelius Berntsen.
Gansdalen: Eva Friis Christensen.	Haugesund: Aake Ording.
Gaupen: Kai Flood.	Hedalen: Edmund Norén.
Gaupne: Oskar Kleveland.	Heggedal: Halvdan Wigaard.
Geilo: Aase Bjerkholt.	Hegra: Ranveig Frantzen.
Geithus: Fritz Hannestad.	Heidal: Hans Bruøygård.
Gjerdrum: Holm Morgenlien.	Heimdal: Rakel Seweriin.
Gjerstad: Magnhild Hagelia.	Heistad: Ingjald Nordstad.
Gjøvdal: Osuld Kleivene.	Helgøya: Kr. Gundersen.
Gjøvik: Olav Meisdalshagen.	Hemnesberget: Harry Klippenvåg.
Glemmen: Sverre Skaug.	Henningsvær: Sverre Sand.
Glomfjord: Gunnar Bråthen.	Herefoss: Johs. Kinserdal.
Gol: Reidar Hirsti.	Hernes: Per B. Moen.
Gran: Martin Smeby.	Herre: Halvor Røysland.
Granvin: Ole Svendsen.	Herøya: Sverre Iversen.
Gravberget: Harald Langhol.	Hestvika: Kåre Barreth.
Greipstad: Ø. Rostad Woxeng.	

Hillevåg: Andreas Cappelen.	Kapp: H. P. Haugli.
Hjelma: Osvald Eikemo.	Karasjok: Peder Sivertsen.
Hjelmedal: Karl Øveland Nilsen.	Kaupanger: Oskar Andersen.
Hof i Solør: M. A. Nordli.	Kirkenes: Georg Lieungh.
Hof i Vestfold: Bjørnulf Bjørnsen.	Kjellmyra: Alfred Ljøner.
Hokksund: Fritz Hannestad.	Kjøllefjord: Sonja Nilsen.
Hole: Thor Thorsen.	Kjeldebotn: Sigurd Hamran.
Holmedal: Fridtjov Vik.	Kjøpsnes: Kolbjørn Varmann.
Holmestrand: Trygve Bratteli.	Klinga: Jens Anton Andersen.
Hommelvik: Odd Gøthe.	Klæbu: Ivar Viken.
Hommersåk: Magnus Karlson.	Kolbu: Sigurd Evang.
Honningsvåg: Ludvig Lorentzen.	Kolvereid: Torleif Øisang.
Hordabø: Rasmus Osland.	Kongsberg: Brynjulf Bull og
Horten: Arthur Ruud.	Kaj Nilsen.
Hovin, Telemark: Sverre Gustav-	Kongsvinger: Kristian Fjeld.
sen.	Koppang: John Kristoffersen.
Hovin, Trøndelag: Per Almaas.	Kopervik: Olav Th. Endregård.
Hundorp: Albert Kvammen.	Kopperå: Nils Kvam.
Hunndalen: Olav Meisdalshagen.	Korgen: Halvard Bojer.
Hurdal: C. J. Hansen.	Kragerø: Otto Dahl.
Hvaler: Erling Kvaale.	Krakslett: Rolf Olsen.
Hvittingfoss: Dagfinn Juel.	Krekling: E. Aasgaard.
Hyllestad: Olav Børnes.	Kristiansand S.: Einar Gerhard-
Hægebostad: Torkjell Breilid.	sen.
Hølanda: Arne Stangeby.	Kristiansund N.: Olav Oksvik.
Hønefoss: Egil Halvorsen.	Krøderen: Adolf M. Thorsen.
Høvik: Eugen Pettersen.	Kråkerøy: Hans Hansen.
Høyanger: Arne Strøm.	Kråkslet: Hjalmar Helgesen.
Høydalsmo: Haakon Aarneshau-	Kvam: Kåre Flåskjær.
gen.	Kvanne: Amund Skarholdt.
Høylandet: Erling Thun.	Kvikne: Per Hovengen.
Høylandet, Øvre: Erling Thun.	Kvinesdal: A. J. Båstøl.
Inderøy: Inge Scheflo.	Kviteseid: Berner Hansen.
Innstrand: Adolf Holm.	Kyrkseterøra: Ivar Eikrem.
Innvik: Kåre Maurset.	Kårvåg: Anker Melbye.
Jevnaker: Oskar Skogly.	Laberg i Salangen: Per Erlid.
Jondalen: Thina Thorleifsen.	Lakselv: Hans Ingebretsen.
Jostedal: Halvdan Halse.	Lalm: Per Mellesmo.
Julumsmoen: M. Nordal.	Larvik: Karsten Torkildsen.
Jølster: Kjell Aabrek.	Langesund: Knut Werner.
Jømna: Rasmus Nordbø.	Langhus: P. Rumohr Aarvold.
Jørpeland: Alfred Skar.	Langset: Liv Tomter.
Kabelvåg: Willy Johansen.	Lauvsnes: Sigurd Krekling.

Leikanger: Einar Stavang.	Moss: Oscar Torp.
Leknes: L. O. M. Braseth.	Mosvik: Toralf Aalberg.
Lena: H. P. Haugli.	Mysen: Helge Waale.
Ler: Per Almaas.	Møstadvågen i Frei: Magnar Bergheim.
Lesja: Arthur Gjermundsen.	Namsos: Jens Boyesen.
Lesjaskog: Arthur Gjermundsen.	Nannestad: Holm Morgenlien.
Levanger: Ivar Mathisen.	Narvik: Reidar Carlsen.
Lierbyen: E. K. Hansen.	Nedre Eiker: Haakon Lie.
Lillehammer: Kai Knudsen.	Nes i Hedmark: Kr. Gundersen.
Lillesand: Kjell Holler.	Nes i Ådal: Edmund Norén.
Lillestrøm: Torolf Elster.	Nesbyen: Kåre Gilhus.
Lisleby: Kåre Sjøholm.	Neslandsvatn: Otto Dahl.
Lista: Richard Huseby.	Nesna: Torstein Selvik.
Lom: K. G. Waagen.	Nesodden: Bjørg Bergh.
Lomvågen: Alfred Dale.	Nesttun: Bjarne Dahlberg.
Lunde: Johan Heisholdt.	Nissedal: Gunnar Kalrasten.
Lunner: Bjørn Longva.	Nittedal: Kristian Haugen.
Luster: Oskar Kleveland.	Nordfjordeid: Anders Skåre.
Lyngdalen: Ebba Lodden.	Nordli: O. H. Berg.
Lysøysund: Jens Steffensen.	Nord-Statland: Guttorm Hansen.
Lærdal: Erling Johansen.	Notodden: Harald Løbak.
Lødingen: Sandrup Nilsen.	Nærbø: Sverre Gann.
Løken: J. A. Haugen.	Nøtterøy: Olaf Watnebryn.
Løkken Verk: Alfred Nilsen.	Odda: Hans Hegg.
Lørdalen: Knut Werswick.	Oklungen: Lars Lia.
Lørenskog: Håkon Bingen.	Olderdalen: Hans Hauan.
Løten: Arnljot Johnstad.	Oltedal: Peder Næsheim.
Lårdal: Håkon Aarneshaugen.	Onsøy: Arne Magnussen og Odd Dalene.
Magnor: M. Vangerud.	Ophus: Ole H. Løvlien.
Malm: Håkon Johnsen.	Oppakermoen: Georg Tomter.
Malvik: Odd Gøthe.	Oppdal: Anders Hove.
Mandal: Reidar Strømdahl.	Oppgård: Rolf Kristiansen.
Manger: Hjalmar Romslo.	Orkanger: Andreas Andersen.
Melhus: Andreas Andersen.	Orkdal-Fanrem: C. V. Lange.
Mesnali: Karl Østfold.	Orkdal-Råbygda: C. V. Lange.
Mehamn: Rudolf Olsen.	Os: Reidar Aamo.
Mo i Nord-Odal: Alfred Gulbrandsen.	Os i Hordaland: Per Kleppe.
Mo i Rana: Halvard Bojer.	Otnes: Arvid Hoel.
Moelv: Kai Flood.	Otta: Egil K. Eggen.
Moi: Jens Haugland.	Overhalla: Erling Myrholt.
Molde: Hartvig Svendsen.	
Mosjøen: Gudmund Harlem.	

Porsgrunn: Konrad Nordahl.	Sandstrand: Bjarne Bergsether.
Rakkestad: Trond Hegna.	Sandvollan: Ola G. Tromsdal.
Ramnes: Gunnar Guste Peder- sen.	Sannidal: Otto Dahl.
Randesund: Einar Gerhardsen.	Sarpsborg: Trond Hegna.
Rasta: John Kristoffersen.	Sauda: Bjarne Solli.
Raufoss: Alf Andersen.	Sauland: Harald Løbak.
Rauland: Knut Kvigne.	Selbu: Johan Andersen og Thv. Ø. Michelsen.
Reipå: Odd Tangen.	Seljord: Johan Heisvold.
Rena: Sigurd Marcussen.	Selvik: Daniel Vefald.
Ringebu: Bernt Lund.	Sigdal: Olav Skare.
Rissa: Olav Gjærevoll.	Sigerfjord: Peter Kjeldseth Moe.
Risør: Gunnar Alf Larsen.	Siljan: Anton Ruud.
Rjukan: Aase Lionæs.	Singsås: Hermann Aune.
Rollag: Kaare F. Wilhelmsen.	Sjoa: Anton Andreassen.
Rognan: Olav Habberstad.	Skafså: Kjell Kristensen.
Rolvøy: Magnus Eftedal.	Skaland: Edm. Eriksen.
Romedal: Ludv. Johansen.	Skarnes: Karsten Skau.
Rotnes: Rolf Flamme.	Skatval: Leif Granli.
Russåga: Olav Habberstad.	Skedsmo: Arne Meedby.
Rygge: Oscar Torp.	Ski: Hjalmar Helgesen.
Rysstad: Helge Rosenberg.	Skien: Konrad Nordahl.
Rælingen: Torolf Elster.	Skiptvedt: Emil Andersen.
Rødberg: Per Aasen.	Skjærvøy: Nordahl Johansen.
Rønvik: Adolf Holm.	Sjåk: A. G. Tothammer.
Røra: Inge Scheflo.	Skogbygda: Georg Tomter.
Rørø: Ivar Skjønås.	Skogn: Oskar Lindberget.
Rørvik: Thorleif Øisang.	Skorovatn: Henry Jakobsen.
Røyken: Harald Selås.	Skotfoss: Sverre Iversen.
Råde: Oscar Torp.	Skotselv: Kornelius Ingebretsen.
Salangsverket: Dagmar Andre- assen.	Skotterud: M. Vangerud.
Samnanger: Egil Helle.	Skreia: Kurt Tjæder.
Sand i Nord-Odal: Alfred Gul- brandsen.	Skudesneshavn: M. Nordanger.
Sand i Rogaland: G. Natvig Pe- dersen.	Skåbu: Nils Grønn.
Sandane: Lektor Olsvoll.	Skånevik: Konrad Sylta.
Sande: Daniel Vefald.	Slettmo: Kåre Hansen.
Sandefjord: Halvard M. Lange.	Slåstad: Einar Tjernsberg.
Sander: Arne Dybendal.	Slåstadseter: Einar Tjernsberg.
Sandnes: Sverre Gann.	Snarum: Adolf M. Thorsen.
Sandnessjøen: Ingvald Jaklin.	Snertingdal: Einar Hermandrud.
	Snåsa: Odin Rostad.
	Sogndal: Oskar Andersen og E. Stavang.

Sokna: Thor Thorsen.	Svelvik: Arthur Arntzen.
Soknedal: Jon Berg.	Svene: Thina Thorleifsen.
Sokndal: Bjarne Henriksen.	Svindal: Olav Strandås.
Solvoll: Martin Haugen.	Svolvær: Willy Jansen.
Son: Berger Eriksen.	Sykkylven: Jonas Brunvoll.
Sortland: Peter Kjeldseth Moe.	Sylling: Finn Grønland.
Sparbu: Steinulf Vågen.	Sætre: Harald Selås.
Spildra: Gunnar Bråthen.	Søgne: Anders Salvesen.
Spjelkavik: Ulrik Olsen.	Sønedeled: Gunnar Alf Larsen.
Spydeberg: Jørgen Fr. Ording.	Søndre Høland: Bertrand Olsen.
Stadsbygd: Olav Gjærevoll.	Søndre Land: Knut Nakken.
Stamsund: L. O. M. Braseth.	Sørbøvåg: Brunjulv Kvåle.
Stange: Øystein Egelund.	Sør-Flatangen: Sigurd Krekling.
Stavanger: Nils Langhelle.	Sørfold: Margith Munkebye.
Stavern: Karsten Torkildsen.	Sørreisa: Emil Larssen.
Steinkjer: Hans Cappelen.	Sørvågen: A. Lie.
Stryn: Arne Grimstad.	Sørum: Nils Eikevik.
Stjørdal: Leif Granli.	Sævareid: Olav J. Moberg.
Stjørna: Nils Lysø.	Tana: Per Fokstad.
Stokke: Olaf Watnebryn.	Tangen: Johanne Åmli.
Stongfjorden: Edvard Solheim.	Telnesset: Sverre Østlie.
Storslett: Lars Hallen.	Tennevold: Per Tønder.
Stathelle: Knut Werner.	Tingvold, Eidsvoll: Liv Tomter.
Stend: Arne Skodvin.	Tingvold: I. K. Hognestad.
Stokmarknes: Johan Karlsen.	Tinn: Aase Lionæs.
Stord: Einar Grønn.	Tjøme: Marie Skau.
Stranda: Arnfinn Kvithyll.	Tofte: Edvard Bull.
Straumsnes: Anton Alvestad.	Tokestranda: Magnhild Hagelia.
Strinda, Nidarvoll: Arnt Sve-	Tolga: Reidar Aamo.
bakk.	Tomter: Arne Magnusssen.
Strinda, Ranheim: Rakel Sewe-	Torpa: Aslak Slette.
riin.	Torridal: Einar Gerhardsen.
Strinda, Uгла: Arnt Svebakk.	Torsnes: Arvid Johanson.
Strømmen, Akershus: Arne	Tranby: Finn Grønland.
Meedby.	Trengereid: Arnold Andresen.
Strømmen, Hedmark: A. Hoel.	Tretten: Thv. Karlsen.
Støren: Tulla Bratvold Negård.	Treungen: Gunnar Kalrasten.
Sulitjelma: Elias Volan.	Trofors: Gudmund Harlem.
Sunde: Lars Odland.	Tromsø: Alf Nordhus.
Sunnalsøra: Jens Chr. Hauge.	Trondheim: Rakel Seweriin.
Surnadal: Gunvald Engelstad.	Trøgstad: Jørgen Fr. Ording.
Susendal: Parelius Berntsen.	Tuddal: Sigurd Kolltveit.
Svarstad: Leif Anfinnsen.	Tvedestrand: Salve Salvesen.
Svelgen: Josef Flølo.	Tverlandet: Birger Bergersen.

Tydal: Eigil Gullvåg.	Vingrom: Erika Berntsen.
Tyllidal: Olga Misteregg.	Vinje: Knut Kvigne.
Tynset: Sverre Østlie.	Vinstra: Martin Rimstad.
Tyristrand: Reiulf Steen.	Volda: Charles Johannesen.
Tysvær: O. M. Wikre.	Voss: Carl Henry.
Trysil: Knut Werswick.	Vrådal: Olav Vegheim.
Tønsberg: Halvard M. Lange.	Vågåmoen: Per Mellesmo.
Tørdal: Tidemann Evensen.	Vågsbygd: Jacob Nygård.
Tørmoen: Haldis Tjernsberg.	Våler: Karl Bergen.
Tørberget: Per Melby.	Ytre Arne: Bjarne Dahlberg.
Ulefoss: Arnfinn Vik.	Øksfjord: Halfdan Kvernmo.
Ullensaker: Kåre B. Werner.	Øre: O. Aasgård.
Ulsteinvik: Isak Flatabø.	Ørland: Olav Brunvand.
Ulvik: Ole Svendsen.	Ørsta: Knut Løfsnes.
Uskedal: Conrad Milde.	Østby: Georg Syversen.
Utskarpen: Torstein Selvik.	Østheim: Eugen Pettersen.
Uvdal: Per Aasen.	Østre Gausdal: Kristian Mor.
Vadheim: Olav Hjelseng.	Østre Jevnaker: Oskar Skogly.
Vadsø: Fridstein Nilsen.	Østre Toten: Arvid Aasfeldt.
Vaksdal: Gurid Almenningen.	Øvre Rendal: Magnus Nilsen.
Valestrandfossen: Bjørn Kleppe- stø.	Øvre Svatsum: Ivar Bjørke.
Valnesfjord: Erling Mentzoni.	Øvre Årdal: Lars Evensen.
Valset: Sig. Pedersen.	Øyer: Elias Gjørva.
Vang: Olav Larssen og Axel Bråland.	Øymark: Hans Bjerkholt.
Vang: Odd Hermandsrud.	Øyslebø: Ole Jørgensen.
Valsjøen: Odd Tangen.	Øystre Slidre: Olav Versto.
Vardø: Asbjørn Austvik.	Åbogen: Olav Standnes.
Veggli: Kaare Fr. Wilhelmsen.	Åkrene: Hans Amundsen.
Vegårdshei: Lund Ellingsen.	Ål: Reidar Hirsti.
Vemundvik: Jens Boyesen.	Ålen: Ivar Skjånes.
Venabygd: Lina Olsen.	Ålesund: Ulrik Olsen.
Vennesla: Thorleif Andresen.	Ålgård: Kjølve Egeland.
Verberg: Peder Jacobsen.	Ålvik: Nils Jacobsen.
Verdal: Kaare Pehrson.	Åmli: Thorvald Håvardstad.
Vestby: Birger Eriksen.	Åmot: Haakon Lie.
Vestfossen: Erling Wold.	Årdalstangen: Lars Evensen.
Vestmarka: Kristine Korsmo.	Årnes: Ragna Karlsen.
Vestre Gausdal: Arne Opheim.	Ås: Finn Normann.
Vestre Slidre: Andreas Nordland.	Åsane: Ludvig Hodne.
Vik i Sogn: Knut Kramviken.	Åsbygda: Sig. Pedersen.
Viker: Ole Nilsedalen.	Åsen: Anders Brenden.
Vikersund: Haakon Lie.	Åseral: Oddvar Gøthesen.
	Åsskard: Olav Mæhle.

Stipend.

Christian Holtermann Knudsen — Conrad Mohr stipend.

For 1954 ble stipendiene tildelt Åge Henriksen og Per Haraldsson.

Storting og regjering.

Ved årets begynnelse hadde Regjeringen denne sammensetning: Statsminister Oscar Torp, utenriksminister Halvard M. Lange, industriminister Nils Handal, landbruksminister Rasmus Nordbø, sosialminister Rakel Seweriin, forsvarsminister Nils Langhelle, samferdselsminister Jakob Pettersen, justisminister Kai Knudsen, handelsminister Erik Brofoss, fiskeriminister Peder Holt, finansminister Trygve Bratteli, kirke- og undervisningsminister Birger Bergersen, kommunalminister Ulrik Olsen.

2. juni 1954 trådte handelsminister Erik Brofoss ut av Regjeringen. Statsminister Oscar Torp bestyrte Handelsdepartementet i tiden 3.—15. juni 1954. 15. juni 1954 overtok justisminister Kai Knudsen Forsvarsdepartementet, forsvarsminister Nils Langhelle overtok Handelsdepartementet og som nytt medlem av Regjeringen ble Gustav Sjaastad sjef for Justisdepartementet.

Da Stortinget trådte sammen i januar, valgte gruppen følgende gruppestyre: Einar Gerhardsen, formann, Nils Hønsvold, nestformann, Arne Strøm, sekretær. Styremedlemmer: Kristian Fjeld, Trond Hegna, Olav Meisdalshagen, Johs. Olsen, Amund Skarholt, Olaf Watnebryn, Kolbjørn Varmann, Harald Selås, Henry Jacobsen, Kjell Aabrek. Olav Larssen møtte i styret som representant for sentralstyret.

Til presidenter i Stortinget ble fra Arbeiderpartiets gruppe valgt: Einar Gerhardsen, stortingspresident, Johan Wiik, varapresident i Stortinget, Peder Jacobsen, varapresident i Odelstinget, og Martin Smeby, varapresident i Lagtinget.

Trontalen.

«Norge vil ta aktiv del i det mellomfolkelige samarbeid på det økonomiske, sosiale og kulturelle område. Regjeringen vil, i og utenfor De forente nasjoner, støtte alle tiltak som tar sikte på internasjonal avspenning og større forståelse mellom folkene.

For å trygge freden og landets selvstendighet vil Norge samarbeide på det politiske og militære område med sine allierte i Atlanterhavspakten.

Innenfor de internasjonale organisasjoner for økonomisk samarbeid, vil Regjeringen gå inn for, gjennom mellomfolkelige tiltak, å sikre full sysselsetting, økonomisk vekst og økt internasjonal

handel. Norge vil støtte arbeidet med å hjelpe fram de økonomisk underutviklede områder i verden.

Det vil bli lagt fram for Stortinget en melding om arbeidet for å fremme et økt økonomisk samarbeid mellom de nordiske land.

Oppbyggingen av landets forsvar vil bli gjennomført i samsvar med Stortingets vedtak. Stortinget vil få melding om planene for sikring av landets økonomiske beredskap.

Regjeringen ser det som en hovedoppgave å opprettholde full sysselsetting og et stabilt prisnivå. For å begrense vinterarbeidsledigheten vil arbeidet ved statens bygg og anlegg bli jevnere fordelt mellom sommer og vinter.

De mål og retningslinjer som er utformet i Langtidsprogrammet 1954—57, er lagt til grunn for nasjonalbudsjettet 1954 og statsbudsjettet 1954—55.

De store forsvarsanlegg som er under bygging gjør det nødvendig å begrense igangsetting av bygg og anlegg for øvrig. Men investeringene i veibygging, jordbruk, skogbruk, skoleverk og helsestell vil likevel bli økt i 1954. Kraftutbyggingen vil bli fortsatt i samme betydelige omfang som hittil.

Boligbyggingen vil få et noe større omfang enn forutsatt i Langtidsprogrammet.

Det vil bli lagt fram for Stortinget melding om de retningslinjer Regjeringen vil følge for rasjonalisering og modernisering av næringslivet.

Tiltak for å øke produktiviteten i bygge- og anleggsvirksomheten vil bli foreslått.

Arbeidet for å øke landets jordbruksproduksjon gjennom rasjonalisering og ved nydyrking vil bli påskyndet. Det vil bli lagt fram melding til Stortinget om retningslinjene for den framtidige jordbrukspolitik, og om resultatene av de undersøkelser som har pågått om det norske jordbruks utviklingsmuligheter.

Forslag til ny jernbaneplan og forslag til endringer i Samferdselsloven vil bli lagt fram for Stortinget.

Spørsmålet om en garantiordning for lottfiskere vil bli utredet.

Statens inntekter i 1954—55 er beregnet å dekke alle driftsutgifter og utgiftene til statens anlegg og bygg.

Regjeringen vil motvirke en stigning i rentenivået. Statsbankenes utlansrenter vil ikke bli endret.

Forslag til lov om regulering av husleier vil bli lagt fram.

Minstesatsene for alderstrygden og stønaden til blinde og vanføre vil bli foreslått hevet.

Det vil bli gitt melding til Stortinget om styrking av skoleverket. Forslag til ny lov for Universitetet i Oslo vil bli lagt fram.»

Budsjettframleggene og debatter.

I sin tale i Stortinget 19. januar, ved framleggelsen av statsbudsjettet for 1954—55, uttalte statsråd Bratteli at den økonomiske utviklingen i Norge i 1953 var preget av flere oppmuntrende trekk. Det var dog samtidig enkelte trekk som ga grunnlag for bekymring.

Mens det i første halvår ikke var noen større framgang i den totale produksjon, var produksjonsutviklingen gunstig i annet halvår. Landbrukets avlinger ble stort sett meget gode. Industriproduksjonen tok seg etter hvert godt opp, slik at den i 1953 i alt ble ca. 4 prosent større enn i 1952. Landets samlede produksjon ble antakelig i 1953 2,5 prosent større enn året før. Ved utgangen av november 1953 ble det registrert 950 900 sysselsatte lønnstakere, som er det høyeste tall som inntil da var registrert. Forsvarsutgiftene var i 1953 vel 150 millioner kroner høyere enn i 1952. Det var likevel en oppgang i det private forbruk på antakelig 2,5 prosent, og investeringene, eksklusive lager, steg med hele 7 prosent fra året før. Økingene i investeringene var særlig store i skip og i bygge- og anleggsvirksomhet. Det ble bygd ferdig 34 000 boliger i året. Prisenivået var forholdsvis stabilt. En betydelig del av stigningen i levekostnadsindeksen skyldtes økte premier i syketrygden, og justering av husleiene i de nye bygg.

Det forhold som særlig skapte bekymring i 1953 var det betydelige underskott på vare- og tjenestebalansen. I nasjonalbudsjettet for 1953 var det, ut fra de forutsetninger budsjettet bygde på, regnet med et underskott på 600 millioner kroner for året. Underskottet ble på 1025 millioner kroner. Vår samhandel med utlandet lå på et høyere nivå enn i noe tidligere år. Vareeksporten i mengde lå 4 prosent over nivået i 1952, og utenriksflåten, som viste en tilsvarende stigning, var stort sett i virksomhet. Importmengden lå ca. 8 prosent over året før. *Med de samme bytteforhold som i 1952 ville underskottet i 1953 ha vært ca. 350 millioner kroner.* Underskottet ble i det vesentlige dekket ved private låneopptak og ved trekk på den europeiske betalingsunionen. Landets samlede valutabeholdninger var ved inngangen til 1953 ca. 1340 millioner kroner, og var ved utgangen av året redusert til ca. 1300 millioner kroner.

Statsråden mente at alt i alt måtte en kunne si at 1953 økonomisk var et godt år for Norge. Produksjonsøkningen var rimelig, sysselsettingsmulighetene gode, tempoet i landets utbygging høyt og prisene stabile. Men underskottet på vare- og tjenestebalansen var bekymringsfullt stort, og stilte oss overfor vanskelige problemer i 1954.

Statsbudsjettet for 1954—55 var gjort opp med en sluttsum på

4341 millioner kroner, eller 132 millioner kroner lavere sluttsum enn det budsjett Stortinget vedtok for 1953—54. I driftsbudsjettet ble det regnet med et overskott på 267 millioner kroner. Overskottet på driftsbudsjettet dekket vel utgiftene til statens forretninger og anlegg (261 millioner kroner). Totalbudsjettet viste et underskott på 244 millioner kroner, hvilket i prinsippet innebar at budsjettet ikke forutsatte noen netto nedbetaling av statens gjeld. Selv om størrelsen av budsjettet for 1954—55 ikke var særlig forskjellig fra budsjettet for 1953—54, var det likevel ikke ubetydelige endringer innenfor den fastlagte budsjettramme. Bevilgningene til det militære forsvar ble ført opp med 960 millioner kroner, eller med 170 millioner kroner mindre enn i 1953—54. (Forsvarsutgiftene ville likevel stige i 1954 med 200 millioner kroner, til i alt ca. 1200 millioner kroner, ved bruk av overførte ubrukte bevilgninger fra tidligere budsjetterminer.) De fleste andre budsjetter viste stigning, særlig på bestemte områder som undervisning, alderstrygdens minstesatser og veibudsjettet. Til prissubsidier ble ført opp 540 millioner kroner, eller 10 millioner kroner mer enn i 1953—54. De vesentligste endringene på statsbudsjettets inntektsside var at Regjeringen for å finansiere forhøyelsen av minstesatsene i alderstrygden foreslo å øke alderstrygdavtalen fra 1,2 til 1,5 prosent og at det ikke skulle kreves opp noen spesiell tonnasje- og fraktavgift i 1954—55.

I nasjonalbudsjettet for 1954 regnet Regjeringen med en samlet produksjonsstigning på ikke fullt 3 prosent. Det ble budsjettert med en mengdemessig øking i det private konsumet på om lag 1 prosent, og med en oppgang i det sivile offentlige konsumet på vel 3,5 prosent. Investeringsene i bygg og anlegg ble forutsatt redusert med 3 prosent. For sektoren jordbruk, skogbruk og fiske ble det regnet med samme investeringsnivå som i 1953. For 1954 ble det regnet med å ta i bruk om lag 34 000 boliger, dvs. samme antall som i 1953. I langtidsprogrammet har en regnet med en boligbygging på om lag 30 000 boliger i gjennomsnitt hvert år. Underskottet på vare- og tjenestebalansen ble budsjettert til 870 millioner kroner.

Den første finansdebatt fant sted i Stortinget så tidlig som i dagene 16.—19. februar. Dette var mulig fordi Stortinget som en prøveordning tok debatten *uten* innstilling fra finanskomitéen. Grunnlaget for debatten var nasjonalbudsjettet, statsbudsjettet og finansministerens budsjettale ved framleggelsen av statsbudsjettet. Under ordskiftet la Høyre fram et forslag om å redusere bevilgningene til prissubsidier fra 540 til 340 eller med 200 millioner kroner. Samtidig foreslo Høyre å øke bevilgningene under Sosialdepartementet med

30 millioner kroner «som kompensasjon for folk med liten inntekt». Høyre foreslo videre å øke bevilgningene under Samferdselsdepartementet til veibygging og til Nordlandsbanen med 40 millioner kroner. Endelig foreslo Høyre at statsinntektene skulle reduseres med 30 millioner kroner ved å fjerne progresjonen i skattesatsene for inntekter under 20 000 kroner. Det var tydelig at Høyre med dette forslag mente å legge opp noe av et alternativ til Regjeringens budsjettframlegg og samtidig markere sin stilling som det ledende opposisjonsparti i den nye stortingsperiode. Venstre, Kristelig Folkeparti og Bondepartiet nyttet under debatten høvet til å legge fram sitt syn på den økonomiske politikken i hver sine skriftlige erklæringer. Debatten endte med at forslaget fra Høyre og erklæringene fra partiene ble sendt finanskomitéen til videre behandling.

Den annen finansdebatt fant sted 27. april. Grunnlaget for debatten var innstilling fra finanskomitéen om 1) Nasjonalbudsjettet 1954, 2) de skriftlige forslag og erklæringer som ble lagt fram under finansdebatten 16.—18. februar og 3) fagkomitéenes innstillinger om statsbudsjettet for 1954—55 (budsjett-innstillingen S.I). Høyre opprettholdt ikke her sitt forslag fordi, som Petersen sa, det ikke av de andre partier «er blitt akseptert som grunnlag for en alternativ budsjettvurdering». Høyre ville likevel komme tilbake til de enkelte deler av forslaget under behandlingen av særbudsjettene og ved salderingen. Under debatten satte Vatnaland fram dette forslag på vegne av Bondepartiet og Venstre: «Stortinget uttaler at det ser med otte på den økonomiske situasjon som har ein klår samanhang med den politikk som er ført og den politiske målsetting som ligg til grunn for den. Ikkje minst er det fåre for at underskotet i utanriksøkonomien kan gå ut over den fulle sysselsettinga. Samtidig skapar underskotet på statsbudsjettet og dei store overførte løyvingane vanskar for innanriksøkonomien. Stortinget må difor snarast råd er få kjennskap til dei planar Rikstyret måtte ha om rådgjerder til å møta dei dagsaktuelle vanskar og til å skaffa betring på lengre sikt.» Etterat statsminister Torp hadde gjort klart at Regjeringen oppfattet forslaget som et mistillitsforslag, ble Vatnlands forslag forkastet med 72 mot 55 stemmer.

Ved salderingen av statsbudsjettet 24. juni møtte de borgerlige partier og kommunistene fram med en rekke forslag til endringer i det foreløpige vedtatte budsjett. Ingen av forslagene maktet imidlertid å samle noen større interesse fordi forslagene i det store og hele var en gjentakelse av allerede nedstemte forslag under den tidligere budsjettbehandling. Bondepartiets forslag falt mot 12 stemmer, Høyres mot 26, Kristelig Folkepartis mot 13, Venstres mot

14 og Kommunistenes mot 3 stemmer. Flertallets (Arbeiderpartiets) innstilling ble deretter vedtatt, mot Høyres stemmer.

Debattene forløp godt for Arbeiderpartiet. Om noen hadde ventet at opposisjonen ville prøve å legge opp et eget alternativ til Regjeringens økonomiske politikk, ventet de i tilfelle forgjeves. De fleste av opposisjonens talere fortsatte å kretse omkring problemene slik som under tidligere års finansdebatter. Det ble mest spredt fektning og negativ kritikk. Problemene ble ikke sett i sin sammenheng, men isolert hver for seg.

Langtidsprogrammet.

Langtidsprogrammet for perioden 1954—57 ble behandlet i Stortinget 30. november og 1. desember (St.meld. nr. 62 for 1953 og St.meld. nr. 12 for 1954).

I innstillingen fra finanskomitéen (Innst. S. nr. 218 1954) finner en ikke noe igjen av den demagogiske og uansvarlige propaganda som de borgerlige partier presterte under stortingsvalgkampen 1953. Komitéen sier nemlig i sine fellesmerknader at den er *sammestemmig* av den oppfatning at det er av betydning at statsmaktene foretar en samlet vurdering av oppgaver, utviklingstendenser, mål og virkemidler på lengre sikt. De borgerlige partier ga også uttrykk for i innstillingen at de i hovedsaken var enig i programmets målsetting.

Debatten ble i sin helhet behersket av Arbeiderpartiets talere.

Prisutviklingen.

Stortinget behandlet 20. oktober denne interpellasjon fra *Watnebryn*: «Hvilke tiltak akter Regjeringen å sette i verk med sikte på å motvirke den uheldige prisutvikling?» Bakgrunnen for interpellasjonen var at levekostnadene fra mars til august steg fra 139 til 145 poeng eller med vel 4 prosent. Prisstigningen hadde ført til at de lønnstillegg og de lønnsmessige fordelene som lønnstakerne oppnådde ved tariffoppgjøret i mars, allerede var spist opp. Den nye «røde streken», som etter avtalen ligger på 146 poeng og som kan føre til lønnsreguleringer pr. 15. mars 1955, var nesten nådd. Statsminister *Torp* påpekte i sitt innlegg at den økonomiske situasjon for landet for øyeblikket er vanskelig. Han understreket at Regjeringen arbeider med alle de spørsmål som har sammenheng med dagens vanskeligheter, men fant å måtte si fra Stortingets talerstol at Regjeringen ikke har noen patentmedisin til på kort tid, på kort sikt å presse prisene særlig meget nedover. Statsministeren uttalte videre at Regjeringen i de nærmeste dagene ville innby til et samarbeid med nærings- og arbeidslivets organisasjoner.

Under debatten 29. november om retningslinjene for prisutviklingen uttalte statsministeren at han beklaget å måtte si at forhandlingene ikke hadde ført til noe resultat av betydning. Forhandlingene er imidlertid ikke avsluttet, og han hadde ikke gitt opp håpet om at de kan føre til noe. Statsministeren understreket at Regjeringen selvsagt er villig til å overveie alle tiltak som kan tenkes å føre til en reell bedring i prissituasjonen. Fra flere av Arbeiderpartiets talere ble det understreket sterkt at en bør sette noe alvorlig inn på å få prisnivået noe ned i forhold til nivået i dag (143 poeng), og det ble også pekt på forskjellige veier å gå. Statsministeren fant det ikke mulig å si noe nærmere om forslagene, men sa at de ville bli overveid i Regjeringen.

Statsministeren hadde igjen et møte med organisasjonene 15. desember. Det vil bli holdt et nytt møte etterat Regjeringen har lagt fram nasjonalbudsjettet og statsbudsjettet, i januar 1955.

Nordisk økonomisk samarbeid.

Grunnlaget for et utvidet økonomisk samarbeid i Norden ble lagt til rette på det politiske plan i 1954. Mer enn 6 års diskusjoner og utredninger hadde gått foran.

I Stortinget 6. april ga statsminister Torp og handelsminister Brofoss en redegjørelse om de forhandlinger som medlemmer av Regjeringen hadde ført med medlemmer av den svenske regjering i Stockholm i slutten av mars om enkelte konkrete saker, blant annet spørsmålet om svensk transitt over havner i Trøndelag, spørsmålet om Bolidenkonsesjonen, spørsmålet om svensk produksjon av kvelstoff og spørsmålet om utbyggingen av Neavassdraget. Brofoss tok i sitt innlegg opp spørsmålet om løsningen av felles problemer i Norden, blant annet kraftforsyningen. Redegjørelsen ble drøftet i Stortinget 28. mai. Resultatet av debatten ble at Regjeringen fikk klarlagt at Stortinget inntok en positiv innstilling til spørsmålet om økonomisk samarbeid i Norden.

Ved Det Nordiske Råds forhandlinger i Oslo vedtok Rådet 17. august følgende tilråding:

«Det Nordiske Råd henstiller til regjeringene å fremme et utvidet økonomisk samarbeid i Norden. Spesielt henstiller Rådet

1. at regjeringene søker å legge vilkårene til rette for opprettelse av et felles nordisk marked på så store områder som mulig,
2. at regjeringene på grunnlag av det materiale som er framlagt av det felles nordiske utvalg for økonomisk samarbeid klarlegger mulighetene for å anvende ens tollsatser (eller restriksjoner) overfor ikke-nordiske land, og tar opp et arbeid for å avvikle tollavgiftene og handelsrestriksjonene ved de internordiske grenser i det omfang og i den takt som anses forenlig med de enkelte lands særlige forhold,

3. at regjeringene opptar forhandlinger om konkrete samarbeidsoppgaver som er av betydning for de nordiske lands produktivitet og levestandard, herunder samarbeid om den teknisk-naturvitenskapelige, landbruksvitenskapelige og annen forskning, om kraftspørsmålet og andre foreliggende produktivitets- og investeringsoppgaver,
4. at regjeringene gir ansvarlige organer til oppgave å fremme og overvåke arbeidet i samsvar med de foran angitte retningslinjer.»

For tilrådingen stemte 43 representanter, mens 9 ikke avga stemme. Av de 9 var samtlige 8 fra de borgerlige partier i Norge pluss Stefánsson fra Island. De borgerlige representanter fra Norge stemte først for at saken skulle utsettes til Det Nordiske Råds neste sesjon, men utsettelsesforslaget falt mot 8 stemmer.

Den tilråding som Det Nordiske Råd vedtok la et politisk grunnlag for et praktisk økonomisk samarbeid i Norden. Det var intet å vinne ved å utsette saken.

Saken ble gjenstand for et bredt ordsifte i Stortinget 27. oktober i forbindelse med st.meld. nr. 27 for 1954 og innst. S. nr. 200 for s. å. Bondepartiet satte fram et forslag som gikk ut på at Stortinget skulle erklære seg uenig i Regjeringens retningslinjer for nordisk økonomisk samarbeid, og derfor måtte frarå at det ble ført videre forhandlinger på dette grunnlag. Forslaget falt mot 14 stemmer. Et forslag fra Sundt (V) gikk ut på at selv om Stortinget finner det riktig å styrke det nordiske økonomiske samarbeid, kan Stortinget ikke generelt godkjenne de retningslinjer Regjeringen har lagt fram for samarbeidet. Forslaget falt mot 50 stemmer. Stortinget vedtok deretter med 74 mot 63 stemmer et forslag som Hønsvald hadde tatt opp på Arbeiderpartiets vegne, og som lød slik:

«Stortinget gir sin tilslutning til de retningslinjer Regjeringen har trukket opp for økonomisk samarbeid mellom de nordiske land, idet en går ut fra at arbeidet skjer i samråd med arbeids- og næringslivets organisasjoner og at de enkelte saker etter hvert blir lagt fram for Stortinget til avgjørelse.»

Saken ble deretter behandlet på et nordisk ministtermøte i Harpsund i Sverige i dagene 30. og 31. oktober. Fra dette møte ble følgende kommuniqué sendt ut:

«På det nordiske ministermøtet i Harpsund 30. og 31. oktober ble man med utgangspunkt i Det nordiske Råds henstillinger enige om følgende retningslinjer for det fortsatte økonomiske samarbeid mellom de nordiske land:

Først og fremst skal man søke å kartlegge de vareområder hvor tollsatser og kvantitative restriksjoner har et lite omfang og hvor det derfor bør finnes særlig gode forutsetninger for en rask gjennomføring av et felles marked. Utover dette bør en bringe på det

rene hvilke andre områder som finnes hvor etablering av et felles marked antas å medføre overveiende fordeler for samtlige tre land. Som eksempel på bransjer som bør undersøkes, kan nevnes de kjemiske og farmasøytiske industriene, produksjonen av jern og stål, de elektrometallurgiske og elektrotekniske industriene og metall- og halvfabrikatmetallindustrien.

Videre skal en undersøke om det finnes produksjonsområder der det er fordelaktig å sette i gang felles nordiske tiltak for å starte ny produksjon eller samordne og utbygge bedrifter som allerede eksisterer.

Det er nødvendig å klarlegge forutsetningene for at et felles nordisk marked kan la seg forene med arbeidet for å utvide handelen med land utenfor Norden og med de forpliktelser som følger av medlemskap i GATT eller andre internasjonale organisasjoner.

Man skal også undersøke de forhold som påvirker den relative konkurranseevne mellom de tre lands industrier. I den forbindelse tenker en særlig på forhold som subsidier, lønninger og skatter, avskrivningsregler m. m.

Endelig skal en forsøke å utarbeide en ensartet tollnomenklatur på basis av Bryssel-nomenklaturen og dessuten en handelsstatistisk nomenklatur.

Det fortsatte arbeid bør ledes av en statsrådsgruppe som består av et medlem fra hvert lands regjering. Denne gruppen skal ha ansvaret for å forberede de saker som berører det nordiske økonomiske samarbeid og i fellesskap planlegge virksomheten.

Under statsrådsgruppen skal det være en nordisk samarbeidsnemnd med tre representanter for hvert land, hvert lands representanter i nemnda skal utgjøre et organ for samordning av det interne administrative arbeid med de nordiske økonomiske spørsmål, det skal utøve sin virksomhet i intimt samråd med næringslivets og arbeidslivets organisasjoner.

Om kraftspørsmålet ble opplyst at undersøkelsene fortsetter.▪

Det Nordiske Råd.

Det Nordiske Råds 2. sesjon fant sted i Oslo i tiden 9.—18. august. Einar Gerhardsen ble valgt til rådets president. Dagsordenen omfattet i alt 35 saker, fordelt på 4 komitéer. Behandlingen i rådet resulterte i 30 henstillinger til regjeringene i Norden. Den store saken om nordisk økonomisk samarbeid er det redegjort for særskilt.

Hovedinntrykket av rådssesjonen var at saksantallet var for stort. Neste sesjon skal holdes i Stockholm ved månedsskiftet januar—februar 1955.

Tjenestetiden i Hæren.

Ved Stortingets vedtak av 17. mars ble førstegangstjenesten for vernepliktige av årsklassen 1946 A og B og 1947—54 utskrevet til Hæren (med Kystartilleriet og Luftvernartilleriet), forlenget fra inntil 12 måneder til inntil 16 måneder for dem som skal møte til tjeneste 1. mars 1954 eller senere. 12 representanter stemte mot for-

lengelse. Et forslag fra Høyre om 18 måneders førstegangstjeneste var først blitt forkastet mot 26 stemmer.

Statsråd Langhelle uttalte i Stortinget at Regjeringen opprinnelig hadde til hensikt å legge fram et forslag om 18 måneder. Det var det som var tilrådd av våre allierte i NATO og av landets egne militære myndigheter. Regjeringens forslag om 16 måneder var først og fremst politisk begrunnet. I proposisjonen (St.prp. nr. 36 — 1954) het det:

«Når Regjeringen har tatt standpunkt for 16 måneders førstegangstjeneste i Hæren, er det ut fra den vurdering at det er av vesentlig betydning at det skal bli mulig fortsatt å få den brede oppslutning om forsvaret som tilfelle har vært i årene etter krigen. For forsvaret vil det være en stor styrke at de partier som hittil har samarbeidet om forsvaret, også kan gjøre det i fremtiden.»

Tysklands medlemskap i NATO.

Innstillingen fra den utvidete utenriks- og konstitusjonskomité 1) om samtykke til å godkjenne en tilleggsprotokoll til traktaten for det nordatlantiske område vedrørende Forbundsrepublikken Tysklands tiltredelse til traktaten, 2) om Forbundsrepublikken Tysklands deltakelse i Forsvaret av Vest-Europa (Innst. S. nr. 248—1954), ble vedtatt i Stortinget 25. november. Mot innstillingen stemte 7 representanter.

Styrking av skoleverket.

Stortinget drøftet 12. oktober St.meld. nr. 9 for 1954 (Innst. S. nr. 162 for s. å.) om tiltak til styrking av skoleverket. Meldingen bygger på en rekke innstillinger (9 i alt) fra Samordningsnemnda for skoleverket, oppnevnt ved kgl. res. 7. mars 1947. I meldingen har en søkt å ta med og se i sammenheng endel av de sentrale problemer som gjelder almenopplæringen i sin helhet. Meldingen faller i flere hovedavsnitt. Av de tiltak som er foreslått, vil de som er omtalt i avsnittet om folkeskolen få størst betydning for vårt folk. Meldingen tar sikte på å legge grunnlaget til rette for en fullgod folkeskole overalt i landet, på utbygging av lærerskolene og lærerutdannelsen og på et utvidet byggeprogram for de forskjellige skoleslag.

Det er lagt stor vekt på utviklingen av skoler på landsbygda. Skoleåret skal utvides fra nå 16 og 18 uker til 19 og 19 eller 18 og 20 uker henholdsvis i småskolen og storskolen, men med adgang til statsbidrag for 23 uker i gjennomsnitt for alle skoler. Det pliktige 8. skoleår skal gjennomføres så snart forholdene gjør det mulig. Framhaldsskolen er foreslått obligatorisk i 1 år for de som ikke søker høyere skole.

Det er foreslått så vel av Samordningsnemnda som av departementet og stortingskomitéen at den norske skole skal være helt avgiftsfri og at det skal bygges ut en stipendieordning som setter all ungdom i stand til å søke skoler.

Skogreising Vestafjells.

Skogkommisjonens innstilling I om skogreising Vestafjells (St.-meld. nr. 44 1954, Innst. S. nr. 201) ble behandlet i Stortinget 2. november. Planen fikk en god og enstemmig mottakelse i Stortinget. Gjennomføringen betyr et nasjonalt kjempeløft. 3,6 millioner dekar av Vestlandets skogjord skal skogkles over 60 år, dvs. 60 000 dekar pr. år. Til plantingen vil gå med ca. 27 millioner planter pr. år. Omkostningene vil bli på 5 mill. kr. årlig, fordelt med en halvpart på staten, en fjerdepart på kommunene og en fjerdepart på de enkelte grunneiere. Innen 60 år ventes som ny produksjon 1,6 millioner kubikkmeter, dvs. $\frac{1}{4}$ av landets samlede salgsvirke i dag.

Rett og plikt til arbeid.

Ved Stortingets vedtak av 16. november fikk Grunnlovens § 110 følgende ordlyd: «Det paaligger Statens Myndigheder at lægge Forholdene til Rette for at ethvert arbejdsdygtigt Menneske kan skaffe sig Udkomme ved sit Arbeide.»

9 representanter (Kr. F.) stemte mot.

Lover.

Stortinget ga også i år endel nye lover og vedtok endringer i flere eldre lover. Av nye lover nevner en:

Lov om naturvern (Ot.prp. nr. 9, Innst. 0. XIV). Det vesentlige nye ved denne lov i forhold til tidligere lov er at fredning kan skje ikke bare på vitenskapelig og historisk grunnlag, men også på grunnlag av et områdes naturskjønnhet og egenart. Det skal opprettes et naturvernråd til å bistå departementet.

Lov om forsøk i skolen (Ot.prp. nr. 40, Innst. 0, nr. 60).

Midlertidig lov om byggefond m. v. for strandstrekninger (Ot.prp. nr. 5, Innst. 0. III). Loven er midlertidig og gjelder inntil videre, dog ikke utover 30. juni 1957. Hele sakskomplekset om almenhetsrettens rett til ferdsl i skog og mark, og hvordan denne rett skal avgrenses i forhold til grunneiernes interesser, er under behandling i Friluftskomiteén av 1950. Det er denne komité som har tatt initiativet til den midlertidige lov.

Midlertidig lov om regulering av leie for husrom m. v. (Ot.prp. nr. 12, Innst. 0. VI). Loven gjelder til 1. juli 1956. Den gjelder for

kommuner hvor bygningsloven helt eller delvis var gjeldende 1. januar 1954. Hovedbestemmelsene er tatt inn i kapitel II. For husrom som leies ut, settes en bestemt leie som kalles basisleie. Vanligvis blir basisleien den leie som gjaldt da loven trådte i kraft. Derved opprettholdes gjeldende bestemmelse om prisstopp, men slik at basisdagen for denne stopp flyttes fram. I førkrigshus fastsettes leien så den kommer i samsvar med leie for tilsvarende rom som har vært undergitt tidligere bestemmelser om regulering av husleie. For hus som er oppført under og etter krigen, skal basisleie fastsettes med sikte på å gi dekning for utleierens driftskostnader. Basisleien skal gi grunnlag for beregning av slike alminnelige leietillegg som er omhandlet i § 6. I denne paragraf foreslås at ved hus som er oppført før 1. januar 1930, skal det gis adgang til å regne et leietillegg på inntil 1/9 av basisleien. Kongen eller den han gir fullmakt, kan fastsette alminnelige leietillegg for hus som er oppført etter 1. januar 1930, og for enkelte kommuner eller grupper av hus endre slike tillegg som fastsettes for hus oppført før 1. januar 1930. Til å behandle saker etter denne lov oppnevnes det egne kommunale husleienemnder. De skal ha 3 medlemmer. Av disse skal 1 være huseier, som også er utleier, og 1 leieboer.

Lov om brannvesenet (Ot.prp. nr. 21, Innst. 0. X). Mens brannloven av 15. august 1908 i prinsippet bare gjaldt for landets byer, gjelder den nye lov for alle byer (kjøpsteder og ladesteder) og for alle landkommuner med minst 2000 innbyggere. Departementet kan også gjøre bestemmelsene helt eller delvis gjeldende for landkommuner med under 2000 innbyggere, enten i sin helhet eller for strøk av dem.

Lov om styret i kommunene m. v. (Ot.prp. nr. 42, Innst. 0. VIII). De to kommunelover for land og by av 1938 er nå slått sammen i en felles lov. Utgangspunktet for sammenslåingen er både den utjevning som pågår mellom land og by og ønskeligheten av å unngå unødige og vidløftige lovstoff. Det er foretatt noen få endringer som ikke har noen direkte sammenheng med selve sammenslåingen. En nevner at bl. a. bestemmelsene om skjerpet tilsyn i de tidligere kommunelovers kap. 9 er sløyfet, at kommunestyrets medlemstall skal være et ulike tall, at ordførerens funksjonstid settes til 2 år, at det skal være rådmann i kommuner med over 10 000 innbyggere, at fylkesmannen ikke lenger skal ha noe utsettende veto for de såkalte positive vedtak, osv.

Lov om godtgjørelse til stortingsrepresentanter (Innst. 0. nr. 92).

Lov om ekspropriasjon av grunn m. v. til militære formål (Ot.prp. nr. 50, Innst. 0. nr. 132).

Lov om stønad ved krigsskade på person (Ot.prp. nr. 7, Innst. 0. XII).

Lov om vaksinasjon (Ot.prp. nr. 15, Innst. 0. XI). Loven avløser gamle bestemmelser som forordning av 3. april 1810, kanselliplakat av 19. november 1811 og midlertidig lov av 26. januar 1940 om vaksinasjon. Den nye lov innfører ikke en ny eller utvidet vaksinasjonstvang. Det som har gjort det nødvendig å revidere de gamle lovbestemmelser og få et moderne lovverk på dette område er nødvendigheten av å skape et trygt og sikkert helsevesen i en utrygg og farlig tid.

Andre viktige stortingsmeldinger.

Av viktigere meldinger ellers fra Regjeringen til Stortinget nevner en:

Om arbeidet med landets økonomiske forsvarsberedskap (St.-meld. nr. 11, Innst. S. nr. 119).

Om tiltak til å fremme rasjonalisering og økt produktivitet (St.-meld. nr. 83, Innst. S. nr. 221).

Om gjennomføring av utbyggingsprogrammet for Nord-Norge (St.meld. nr. 14, Innst. S. nr. 139).

Om områdeplanleggingen (St.meld. nr. 47, Innst. S. nr. 225).

Om boligbyggingen og gjenreisningen av de krigsherjete strøk (St.meld. nr. 96, Innst. S. nr. 243).

Om demonstrasjonsprogram i jordbruket (St.meld. nr. 39, Innst. S. nr. 58).

Om midler til ymse produktivitetsfremmende tiltak i jordbruk og skogbruk (St.meld. nr. 41, Innst. S. nr. 91).

Om samordning av transportmidlene (St.meld. nr. 64, Innst. S. nr. 230).

Om produktivitetsfremmende tiltak i fiskerinæringen (St.meld. nr. 68, Innst. S. nr. 81).

Om det framtidige behov for fiskeindustri — og andre fiskeproduksjonsanlegg i Nord-Troms og Finnmark (St.meld. nr. 101, Innst. S. nr. 272).

Aura-saken.

Stortinget behandlet 13. november en interpellasjon fra representanten Hoel (V): «Meiner industriministeren at det er i samsvar med Stortinget sine vedtak å disponere Aurakrafta slik som departementet no har gjort for komande vinter?» Statsråd Handal sa i sitt svar bl. a. at hovedspørsmålet er om den avgjørelse Industri-departementet har tatt om fordeling av Aurakraften — 11 mill.

kWh pr. måned til den alminnelige forsyning og 22 mill. kWh til aluminiumsfabrikken på Sunndalsøra — sikrer at denne blir utnyttet best mulig ut fra almene hensyn. Stortingsvedtakene om Auras utbygging gir etter statsrådets oppfatning ikke noe grunnlag for den fortolkning som interpellanten hadde, nemlig at departementet er bundet til å levere kraften fra de to aggregater i Aura som det er driftsvann til, i sin helhet til distriktene.

Under debatten ble det satt fram to forslag, fra representantene Hoel og Alvestad. Hoel foreslo:

«Stortinget kan ikkje finne at Industridepartementet si disponering av Aura-krafta for komande vinter er i samsvar med føresetnadene og tidlegare vedtak av Stortinget og vil oppmode departementet om å ta ny avgjerd i saka.»

Alvestad foreslo:

«Stortinget henstiller til Industridepartementet å ta fordelingen av Aurakraften opp til fornyet overveielse.»

Etterat statsminister Torp hadde erklært at Hoels forslag var et mistillitsforslag, og at han var klar til å ta konsekvensen av en realitetsvotering, ble de to forslag etter forslag av presidenten utlagt til behandling i et senere møte. Forslagene ble så behandlet i Stortinget 23. november. Hoels forslag ble med 74 (Arbeiderpartiet) mot 70 stemmer ikke bifalt. Alvestads forslag bifaltes mot 54 stemmer.

Jordloven.

I april 1953 ble det fremmet proposisjon om ny jordlov, «Lov om tilskiping av jordbruk» (Ot.prp. nr. 55 for 1953). En kort oversikt over de viktigste punkter i lovforslaget ble ved Sentralstyrets rundskriv av desember 1953 sendt partiets avdelinger til drøfting og eventuell uttalelse.

Landbrukskomitéen har nå avgitt innstilling (Innst. 0. XV), og loven kommer til behandling i Stortinget i vårsesjonen 1955. Det er ca. 60 dissenser i komitéen.

Bereininger fra andre organisasjonsledd.

Kvinnesekretariatet.

Også i året 1954 har kvinnenenes arbeid i partiet for en stor del vært knyttet til de sosiale oppgaver. Det er et omfattende og utrettelig arbeid som utføres og de forskjellige tiltak spenner over et vidt felt. Både ved selv å arbeide aktivt for oppgavene og ved å fremme saker gjennom forskjellige organer, øver kvinnene en betydelig innflytelse.

På det organisasjonsmessige området har virksomheten vært preget av bestrebelsene på å skape økt aktivitet i høstmånedene. Det har gitt utslag i medlemstilgang, stabilisering av organisasjonen og en betraktelig og gledelig øking i studiearbeidet.

Virkningen av arbeidet for å øke utbredelsen av «Arbeiderkvinnen» har for alvor vist seg i det siste halvår.

Det har vært lagt vekt på å øke samarbeidet mellom kvinneavdelingene og de øvrige partiorganisasjoner.

Kvinnesekretariatet.

Landskvinnekonferansen 20.—21. mars 1953 valgte disse som medlemmer av Kvinnesekretariatet:

Rakel Seweriin, formann, Aase Bjerkholt, nestformann, Dagmar Hernes, Hedvig Skar, Konstanse Johansen, Vally Børnich og Eva Friis Christensen.

Sentralstyrets representant: Martin Tranmæl.

Varamenn: Ruth Myhre, Sigrid Thoresen, Anna Højdahl, Klara Eriksen og Borghild Berglund. Varamann for Sentralstyrets representant: Frank Andersen.

Etter enstemmig vedtak har Gullborg Nyberg siden 5. mars 1954 vært innkalt til møtene, for å være orientert om de saker Kvinnesekretariatet arbeider med.

Kvinnesekretariatets representanter til:

Partiets sentralstyre: Rakel Seweriin, varamann Aase Bjerkholt.

Partiets agitasjonsutvalg: Aase Bjerkholt.

Arbeiderkvinnenes Samarbeidskomité: Rakel Seweriin og Aase Bjerkholt.

Opplysningskomitéen for kvinner i samarbeid med Arbeidernes Opplysningsforbund: Rakel Seweriin og Aase Bjerkholt.

Norsk Folkehjelps utvalg for kvinnelig beredskapsarbeid: Vally Børnich, varamann Konstanse Johansen.

Kvinnenes samarbeidskomité for alkoholfritt festliv: Ragna Karlsson og Kirsten Brunvoll, varamann Olga Johansson.

Landsutvalget for Husmorgymnastikk: Mary Olsen, fra 26. november 1954: Klara Eriksen.

Disse er medlemmer av Statens Ernæringsråd: Kirsten Brunvoll. Statens Husmorvikarråd: Thina Thorleifsen.

Landskvinnekonferansen valgte følgende *organisasjonskomité*:

Rakel Seweriin, formann, Thina Thorleifsen, Marie Skau, Anny Olsen, Helene Grønvold, for å utrede spørsmålene om kvinneavdelingenes navn og kvinnebevegelsens organisatoriske oppbygging.

Kvinnesekretariatets møter.

Kvinnesekretariatet har holdt 12 møter og behandlet 121 saker.

Tillitskvinnekonferansen

ble holdt 1. og 2. februar 1954 i Bygningsarbeidernes Hus, Oslo. Følgende saker ble behandlet:

Partioppgaver, med innledning av Einar Gerhardsen,
«Arbeiderkvinnen», med innledning av Elsa Rastad,
Husstellnemndene, med innledning av Aase Bjerkholt,
Arbeidet omkring prevensjon og sterilitet, ved overlege Fredrik Mellbye,
Husmorferie, med innledning av Thora Johansen,
Forbrukerrådet, med innledning av Ragnar Christiansen.

Mot 4 stemmer ble det besluttet å sende følgende henstilling til Sentralstyret:

«Tillitskvinnekonferansen vil be om at det fra partiets sentralstyre — helst fra partiets landsstyre — blir sendt alle by- og herredspartier en henstilling om å sørge for at et rimelig antall kvinner og yngre partifeller blir nominert på sikre plasser på Arbeiderpartiets lister til kommunevalget. Tillitskvinnekonferansen mener det er viktig for å sikre økt oppslutning fra kvinnelige velgere at vi nominerer kvinner på Arbeiderpartiets lister.»

(Sentralstyret vedtok å oversende henstillingen til Landsstyret som behandlet den på sitt møte 3. september 1954, etter en innledning av Rakel Seweriin.)

I forbindelse med ordskiftet om *Husmorferie* vedtok tillitskvinnekonferansen:

«Kvinnesekretariatet anmoder Norsk Folke-Ferie om å søke utvidet mulighetene for å få familiemoderasjon på statsbanene, bl. a. slik at moderasjonen kan gjelde for reiser som strekker seg over færre dager enn nå er tilfelle.»

(Norsk Folke-Ferie svarte at deres representant i Statens Ferieråd ville reise saka der.)

For øvrig konkluderte diskusjonen om husmorferie med at en skulle søke samarbeid med Norsk Folkehjelp for å få flest mulig husmødre på ferie. Avdelingene på de steder hvor Norsk Folkehjelp ikke hadde tatt opp husmorferiesaka, fikk underretning om at de kunne oppnevne et arbeidsutvalg blant sine medlemmer for å samarbeide med Norsk Folkehjelp, hvis de var interesserte i husmor-

ferie for sitt sted. Tanken har slått godt an og meldingene om arbeidsutvalg kom inn i løpet av ganske kort tid. Samarbeidet med Norsk Folkehjelp har vært godt.

8 av våre avdelinger søkte Statens Husmorferieutvalg om tilskudd og det ble bevilget kr. 5 000,— som ble tildelt gjennom Norsk Folkehjelp.

Studievirksomheten.

Politisk-faglig kvinnekurs ble holdt på Sørmarka 23.—29. mai. Det deltok i alt 35 kvinner, hvorav 15 fra våre avdelinger.

Det nordiske kvinnestevne ble holdt i Odense, Danmark, i uka 28. juni—4. juli. Fra Norge møtte 18 deltakere. Norsk foredragsholder var overlærer Rebekka Selte.

Den internasjonale sommerskole var det i år overlatt til Norge å arrangere og den ble holdt på Sørmarka 22.—28. august. Det deltok i alt 34 kvinner fra: Østerrike, Tyskland, Sveits, Frankrike, England, Nederland, Danmark, Sverige, Finland og Norge. Emnet for sommerskolen var: «Problemer for mødre i arbeidslivet».

I kvinneavdelingene har studiearbeidet stort sett vært i framgang. Særlig har studievirksomheten økt sterkt i høst. Både kvinneavdelingenes deltakelse i Folkets Brevskole og rapportene til Arbeidernes Opplysningsforbund underbygger dette. Bl. a. har AOF registrert like mange studieringer fra våre avdelinger i høstsemesteret som de hadde i hele studieåret 1953/54. Særlig har det vært interesse for materialet om barnevernloven og barnevernsnemndene, for organisasjonsarbeid og kommunalkunnskap og for forbrukerspørsmål.

Samtalelagsformen blir mye nyttet i våre avdelinger, delvis som møteprogram på vanlige medlemsmøter. Det har vært holdt en rekke helgekurs rundt om i distriktene. Hedmark og Oppland kvinneutvalg hadde sammen med de lokale samorganisasjonene et faglig-politisk kurs på Ringsaker folkehøgskole i sommer.

Saker i forbindelse med Forbrukerrådet.

Det ble i mars sendt ut en orientering om Forbrukerrådets sammensetning, formål og oppgaver til avdelingene. Vi ba samtidig avdelingene svare på hvilke oppgaver de mente Forbrukerrådet burde ta opp først, og om på hvilken måte de mente dets opplysningsvirksomhet burde legges an. Det har innkommet svar fra 124 avdelinger.

På grunn av forespørsler om hvordan en skulle stille seg til lokale forbrukerutvalg etterat Forbrukerrådet var kommet i virksomhet,

gjorde Sentralstyret følgende vedtak, som ble gjort kjent for avdelingene med rundskriv:

Organisasjonene i Oslo har satt ned et lokalt forbrukerutvalg. For så vidt organisasjonene i andre byer eller bygder ønsker å sette ned lignende utvalg, vil en tilrå at man i disse utvalgene får med representanter foruten fra partiet og kvinneavdelingene, også fra fagorganisasjonen og fra kooperasjonen.

Videre besluttet sentralstyret at parti- og kvinneavdelinger skulle sende sine eventuelle saker til Forbrukerrådet gjennom sentralstyret eller kvinnesekretariatet.

Kvinnesekretariatet sendte i mars følgende henstilling til Forbrukerrådet:

Vi anmoder Forbrukerrådet om å få i gang seriefabrikasjon av barneklær snarest mulig. Vi mener det i første rekke bør legges vekt på å standardisere kjeledresser, overalls og lignende.

(Forbrukerrådet har etter denne henstilling satt ned en komité som er i gang med denne arbeidsoppgave.)

Etter forslag fra årsmøtet i Vestfold kvinneutvalg ble følgende oversendt:

Det finnes i dag ingen opplæring i varekunnskap i våre skoler og særlig de unge har liten kjennskap til varenes kvalitet og til varemerking. Vi foreslår derfor at undervisning i varekunnskap innføres i real- og framhaldsskolene, muligens også i folkeskolenes 7. klasser.

Dette forslag ble samtidig oversendt Sosialdepartementet. Vi har fått underretning om at det på grunnlag av vårt forslag er henstilt til Kirke- og Undervisningsdepartementet å søke å løse spørsmålet snarest mulig.

En rekke andre forslag har i årets løp blitt oversendt Forbrukerrådet fra kvinnesekretariatet, bl. a. om å gjøre fortgang i arbeidet med kvalitetskontroll og varemerking, en del detaljforslag om dette, forslag om framstilling av billigere arbeidsklær og om produksjonen av skadelig leketøy.

Kvinnesekretariatet ble innbudt til å delta i Forbrukerrådets studiekonferanse om forbrukeropplysning i mai og var representert ved Elsa Rastad.

På forbrukerrådets årsmøte 29. oktober møtte Aase Bjerkholt, Eva Friis Christensen og Elsa Rastad.

Barnevern.

I juni ble det sendt ut til alle avdelinger en oversikt over Barnevernkomitéens innstillinger om barnelovene, om bidragsplikt m. v. Med den fulgte et spørreskjema, hvormed vi ba avdelingene våre

uttale seg om de viktigste av de punkter som det var dissens om i innstillingene. Svar kom fra 191 avdelinger omfattende ca. 5500 medlemmer. Svarene er gjort kjent for Sosialdepartementet.

Etter forslag fra årsmøtene i Hedmark kvinneutvalg og i Akershus kvinneutvalg ble det sendt Sosialdepartementet følgende henstilling:

På grunn av forsømmelse fra bidragspliktige hender det at mødre og barn enten lider nød eller må henvende seg til forsorgsvesenet. Vi mener at samfunnet er lite tjent med dette forhold og vil peke på at mange mødre med barn har følelsen av at myndighetene bryr seg svært lite om deres vanskeligheter. Vi henleder oppmerksomheten på at bidragspliktige slipper for lett fra sitt ansvar, og at det vil være nødvendig å gjennomføre lovmessig krav om forskuttering av oppfostringsbidrag for å sikre mødre og barn det de er berettiget til.

Vi viser i denne forbindelse til de innstillinger som Barnevernskomiteén av 1947 har lagt fram og ber om at dette spørsmål må bli tatt opp snarest.

Andre henvendelser til myndighetene.

Det ble den 15. februar sendt en henvendelse til justisministeren vedrørende abortlovgivningen. Samme henvendelse gikk samtidig fra de sosialdemokratiske kvinner i Danmark og Sverige til disse lands justisministre, for om mulig å få tatt lovrevisjonen opp på nordisk basis.

Til Samferdselsdepartementet ble det etter forslag fra Aust-Agder kvinneutvalg sendt en henvendelse om reduksjon i billettprisene for barn i forbindelse med Statsbanenes billige feriereiser. Forslaget ble samtidig oversendt Norsk Folke Ferie med anmodning om å ta det opp i Statens Ferieråd.

Til Sosialdepartementet ble det sendt en uttalelse fra Rogalands og Østfolds kvinneutvalg om ikke å senke brennevinsprisene og til Kirke- og Undervisningsdepartementet et forslag fra Romsdal om hjemmelekser på folkeskolene. Fra Hedmark kom forslaget som ble sendt over til Kommunal- og Arbeidsdepartementet om hushjelpers medlemskap i arbeidsløshetstrygden og om rett til tilskott av arbeidsløshetstrygden for elever ved husmorskolene.

(Saken er av departementet oversendt komiteén som skal revidere Lov om arbeidsløshetstrygd.)

Agitasjonskampanjen.

I månedene oktober og november hadde vi en agitasjonskampanje for å verve nye medlemmer og få i gang avdelinger som ligger nede,

å stimulere virksomheten og få satt i gang studievirksomhet med særlig tanke på valget 1955. Det ble trykt opp en folder «Hvorfor» som ble spredt i 25 000 eksemplarer. «Arbeiderkvinnen»s oktobernummer var spesielt agitasjonsnummer og ble trykt i et ekstraopplag på ca. 4000 eksemplarer. Uten ennå å ha oppgaver for hvert lags medlemsøking, kan en ut fra rapportene hittil melde om tilgang i en rekke lag.

Det er under selve kampanjen stiftet 8 nye kvinneavdelinger. En har lagt vekt på å få fylkes-, kretskvinneutvalgenes opplysninger om hvilke avdelinger som har blitt gjenopptatt i høst, hvilke som ligger nede og hvor det arbeides med eller er muligheter for å få i gang nye grupper eller lag. Både sentralt og lokalt er det nødvendig å ha kartlagt de svake punkter. Det er til nå bare kommet inn rapporter fra 12 kvinneutvalg. Disse viser at det er gjenopptatt 7 avdelinger, det arbeides med å få i gang avdeling på 17 steder og kvinneutvalgene mener det er mulighet for gruppe eller lag på 35 steder.

Kvinnesekretariatet sendte kvinnelige foredragsholdere til alle fylker med en ukes turné for hver, i alt hadde de 140 møter med ca. 5000 frammøtte.

I samband med agitasjonskampanjen ble det holdt åpne husmøter med varedemonstrasjon fra NKL. Dette samarbeidet med NKL fikk på langt nær det omfang en hadde planlagt p. g. a. at NKL ikke har det mannskap for reklame- og demonstrasjonsvirksomhet som må til for å dekke våre avdelinger. I alt fikk vi 36 møter, begrenset til Østlandsområdet. Etterspørslene var langt flere. Det ble i forbindelse med agitasjonsopplegget lagt sterk vekt på å knytte lokal og distriktvis kontakt både med partilag og ungdomslag, og å støtte Framlagsarbeidet.

Arbeiderkvinnen.

Det har på forskjellige måter vært arbeidet for å øke utbredelsen av Arbeiderkvinnen. Gavekort og abonnementsblokker har blitt trykt og sendt ut og en utførlig orientering gitt alle avdelingers formenn, samtidig med et opplegg for å få kommisjonærer i hver gruppe og forening. Fra 1. juli ble det satt i gang en premiekonkurranse i abonnementstegning som har slått meget godt an. I alt er det i siste halvår kommet 1560 nye abonnenter, mens løssalget samtidig har gått ned med 206 eksemplarer — en nettotilgang i salget på 1354 eksemplarer. For første halvår var økingen noe mindre.

Arbeiderkvinnen kom i 11 nummer, hvorav dobbeltnummer for juni—juli.

Veilederen.

Det kom i 1954 ut 3 nummer av Veilederen pluss en særlig folder for agitasjonskampanjen.

Foruten forslag til møteprogrammer m. v. til agitasjonskampanjen har den inneholdt opplysninger om frostbokssentraler, om studiemateriell og filmer, om A-lotteriets støtte til studievirksomhet, om forbrukerne og prisene, endringer i lotteriloven, om statens, kommunenes og de private organisasjoners plass i humanitært arbeid foruten endel organisasjonsstoff.

Saker utsendt fra kvinnesekretariatet.

Det er sendt avdelingene 25 og kvinneutvalgene 10 rundskriv, bl. a. om husmorferier, Kvinnens frivillige beredskap, studiearbeid, studiefondet, sommerskolen, Framlagsarbeidet, foruten de ovennevnte utsendelser av materiale om barnevernlovene og om Forbrukerrådet. Det er sendt ut en henvendelse til alle kvinneavdelinger for å få en fortegnelse over hvilket materiale de rår over som grunnlag for utarbeidelse av «Arbeiderkvinnens historie». De returnerte skjemaer er samvittighetsfullt og grundig utfyllt.

I februar ble det sendt ut en brosjyre: «Barna og samfunnet» — en oversikt over den nye barnevernloven av 17. juli 1953 — som kvinnesekretariatet fikk laget. Den ble foruten til kvinneavdelingene sendt til by- og herredspartiene og det ble laget studieveiledning til den.

Representasjon.

På årsmøter og konferanser har kvinnesekretariatet vært representert ved:

Januar	16.	Namdal	Sigri Tonning
Februar	28.	Hedmark	Aase Bjerkholt
Mars	7.	Akershus	Konstanse Johansen
	14.	Buskerud	Rakel Seweriin
	14.	Rogaland	Aase Bjerkholt
April	3.	Hedmark	Elsa Rastad
	4.	Vestfold	Aase Bjerkholt
	25.	Sør-Trøndelag	Klara Skoglund
	25.	Aust-Agder	Anna Sandberg
	25.	Vest-Agder	Eva Friis Christensen
	26.	Lillestrøm	Gullborg Nyberg
Mai	28.	Østfold	Vally Børnich
	7.—8.	Telemark	Rannveig Frantzen
	27.	Namdal	Astrid Skare
	27.	Nord-Østerdal	Trygve Akervik
	29.—30.	Gudbrandsdalen	Eva Friis Christensen

Juni	13.	Inn-Trøndelag	Aase Bjerkholt
Juli	3.	Nord-norske kv.konf.	Rakel Seweriin
August	14.—15.	Romsdal	Vally Børnich
September	4.	Rogaland	Vally Børnich
	5.	Telemark	Ruth Myhre
	12.	Østfold	Gullborg Nyberg
	13.	Vestfold	Aase Bjerkholt
	18.—19.	Møre og Romsdal	Eva Friis Christensen
Oktober	3.	Buskerud	Aase Bjerkholt
	17.	Sør-Trøndelag	Olga Mistereggen
	30.	Hordaland	Aase Bjerkholt

Representasjon i andre land.

I den nordiske kvinnekomité's møte i København 9.—10. januar møtte Aase Bjerkholt.

På det danske partis kvinnekurs i Roskilde 25.—31. juli deltok Sigrid Thoresen.

Etter forslag fra den nordiske kvinnekomité ble det den 1. mars 1954 sendt en felles henvendelse fra de nordiske kvinneorganisasjoner til den ungarske president om å gi *Anna Kethly* fri. (Hun ble sloppet fri i desember 1954.)

Nye kvinneavdelinger.

1. Oslo Pipervika Husmorgruppe av DNA
2. Østfold Vestre Tune Arbeiderkvinnelag
3. Hedmark Espa Arbeiderforenings kvinnegruppe
4. Oppland Aurdal og Sørskogen partilags kvinnegruppe
5. » Lena Arbeiderpartis kvinnegruppe
6. Telemark Tveten Arbeiderlags kvinnegruppe
7. » Bø Arbeiderkvinnelag
8. Rogaland Hervik Arbeiderpartis kvinnegruppe
9. » Thuastad Arbeiderlags kvinnegruppe
10. Møre og Romsdal Alvundfjord Arbeiderkvinnelag
11. » Meisingset Arbeiderkvinnelag
12. Sør-Trøndelag Børsa Arbeiderkvinnelag
13. » Bjugn Arbeiderkvinnelag
14. Nord-Trøndelag Høylandet Arbeiderkvinnelag
15. Nordland Sandsnessjøen Arbeiderpartis kvinneforening
16. » Tjøtta Arbeiderpartis kvinnegruppe
17. » Glomfjord Arbeiderpartis kvinnegruppe
18. » Drag Arbeiderkvinnelag
19. Troms Finsnes og Omegn Arb.partis kvinneforening
20. Finnmark Rognsund Arbeiderlags kvinnegruppe
21. » Alta Arbeiderkvinnelag

Ansettelse av ny sekretær.

Sentralstyret ansatte 6. desember 1954, etter innstilling fra kvinnesekretariatet, Alice Olsen som kvinnesekretær. — Hun tiltrådte 1. januar 1955.

Arbeidernes Ungdomsfylking.

1. Innledning.

Året 1954 har vært et framgangsrikt år for AUF. Den tendensen som i 1953 tok til å merkes i organisasjonsarbeidet har i 1954 gitt seg enda sterkere utslag. Helt fra 1947 fram til 1952 var det en nedadgående tendens i lags- og medlemsutviklingen i Fylkingen. I 1953 nådde vi vendepunktet i denne tendensen og i 1954 har Fylkingen hatt en betydelig bedring av organisasjonsapparatet i retning av nye lag og flere medlemmer.

Dette skyldes dels at den store organisasjonsoppgaven Fylkingen i år kunne samle seg om, var den bredt anlagte «Høstoffensiven» — med sikte på å styrke organisasjonsapparatet, drive fram hensiktsmessige arbeidsformer og øke studievirksomheten.

Men den dypere årsak til bedre muligheter i Fylkingens arbeid i åra framover ligger i den gunstigere bevegelsen i ungdomskullene som nå gjør seg gjeldende. Dette betyr at vi får større muligheter i virksomheten, men det betyr også at Fylkingen med alle midler må settes i stand til å nytte disse muligheter — være den norske ungdomsorganisasjonen som best kan møte ungdommens behov og være ungdommens samlende politiske faktor.

Året 1954 har gitt et godt utgangspunkt for Fylkingen til å løse denne oppgaven. Situasjonen nå gir grunn til ny optimisme og fortsatt offensiv.

2. Organisasjonsapparatet.

Fylkingens organisasjon har i 1954 vært viet spesiell virksomhet først og fremst ved gjennomføring av høstoffensiven. Resultatet av kampanjen på det organisasjonsmessige feltet er særdeles tilfredsstillende. Fylkingens distriktslag er nå stort sett i god og aktiv virksomhet. Administrasjonen av Sør-Troms D/lag er inntil videre overtatt av Nord-Troms D/lag.

Distriktslaga har i 1954 nystartet eller reorganisert 76 lag:

Oslo D/lag: Opsahl, Grorud, Kjelsås og Grefsen, Grünerløkka.

Akershus D/lag: Hakadal, Dikemark, Fjellstrand, Jessheim, Kolbotn, Opakermoen, Nannestad, Nordre Eidsvold, Strømmen, Skeds-

mo, Sos. Studentlag ved Småbrukarlærarskolen på Hvalstad, Oppegård.

Østfold D/lag: Lisleby, Østsiden, «Nybrott» aul, Fredrikstad, Greåker.

Vestfold D/lag: Hof, Sande, Holmestrand og Botne.

Buskerud D/lag: Geilo, Konnerud, Slemmestad, Åssiden, Tyristrand, Svenkerud.

Telemark D/lag: Vinje, Borgestad, Porsgrunn Innflytterlag.

Aust-Agder D/lag: Stokken, Tromøy.

Vest-Agder D/lag: Flekkefjord.

Rogaland D/lag: Sokndal, Kopervik & Stangeland.

Bergen & Hordaland D/lag: Odda, Sos.Bul. i Bergen.

Sogn & Fjordane D/lag: Sogndal, Leikanger.

Hedemarken D/lag: Ilseng, Vang, Stange.

Vest-Oppland D/lag: Gjøvik.

Gudbrandsdal D/lag: Kvam, Søre Al, Fåvang.

Østerdal D/lag: Hernes, Leiret.

Sunnmøre & Romsdal D/lag: Molde, Åndalsnes.

Nord-Møre D/lag: Surnadal.

Sør-Trøndelag D/lag: Heimdal.

Inn-Trøndelag D/lag: Snåsa.

Namdal D/lag: Skorovatn.

Helgeland D/lag: Drevja, Hemnes, Nesna, Brønnøysund.

Sør-Salten D/lag: Spildra, Fauske & Omegn, Rognå.

Lofoten & Vesterålen D/lag: Svolvær, Kabelvåg, Henningsvær.

Nord-Troms D/lag: Seljelv-Slettmo, Storsteinnes, Samuelsberg, Longyearbyen.

Vest-Finnmark D/lag: Alta, Kautokeino, Karasjok.

Øst-Finnmark D/lag: Bjørnevatn, Jakobsnes, Vester-Tana.

3. Sentralstyret har vært representert på følgende årsmøter i distriktslaga:

Oslo D/lag, 27.—28. februar: Helge Brattlie.

Akershus D/lag, 25. april: Kåre B. Werner.

Østfold D/lag, 28. mars: Bernt H. Lund.

Buskerud D/lag, 21. mars: Magnus Nilsen.

Vestfold D/lag, 25. april: Bjartmar Gjerde.

Telemark D/lag, 15.—16. mai: Reidar Hirsti.

Aust-Agder D/lag, 24.—25. april: Bernt H. Lund.

Vest-Agder D/lag, 27.—28. februar: Ivar Mathisen.

Rogaland D/lag, 14. februar: Rolf Hansen.

Bergen & Hordaland D/lag, 8.—9. mai: Per Kleppe.

Sogn & Fjordane D/lag, 22. mars: Ivar Mathisen.

Sunnmøre og Romsdal D/lag, 11. april: Bjartmar Gjerde.
Glåmdal D/lag, 11. april: Magnus Nilsen.
Vest-Oppland D/lag, 25. april: Johnny Johansen.
Hedemarken D/lag, 31. januar: Ivar Mathisen.
Gudbrandsdal D/lag, 8.—9. mai: Reidar Hirsti.
Sør-Trøndelag D/lag, 4. april: Finn Norman.
Inn-Trøndelag D/lag, 27.—28. mars: Rolf Hansen.
Namdal D/lag, 9. mai: Ivar Mathisen.
Helgeland D/lag, 3.—4. april: Rolf Hansen.
Sør-Salten D/lag, 10.—11. april: Rolf Hansen.
Nord-Salten D/lag, 6. mars: Arve Barli.
Øst-Finnmark D/lag, 4. april: Georg Lieungh.

4. *Sentralstyret har vært representert på følgende tillitsmannskonferanser, formannsskoler og stevner i distriktslaga:*

Telemark D/lag, tillitsmannskonferanse 6.—7. februar: Tryggve Aakervik.

Sør-Trøndelag D/lag, tillitsmannskonferanse 20. og 21. februar: Georg Lieungh.

Aust-Agder D/lag, tillitsmannskonferanse 20. og 21. mars: Rolf Hansen.

Vest-Agder D/lag, tillitsmannskonferanse 27. og 28. mars: Ivar Mathisen.

Helgeland D/lag, formannskurs 6.—8. april: Rolf Hansen.

Sør-Salten D/lag, formannskurs 10.—11. april: Rolf Hansen.

Vest-Finnmark D/lag, formannskurs 26.—27. mai: Georg Lieungh.

Akershus D/lag, tillitsmannskonferanse 22. august: Charles Johannesen.

Oslo D/lag, tillitsmannskonferanse 21. og 22. august: Rolf Hansen, Per Kleppe.

Buskerud D/lag, formannsskole 11. og 12. september: Charles Johannesen.

Akershus D/lag, tillitsmannskonferanse 4. og 5. september: Bernt H. Lund, Olav Torjussen.

Vestfold D/lag, studielederkonferanse 12. september: Per Kleppe.

Glåmdal D/lag, formannskurs 18. og 19. september: Helge Brattlie.

Gudbrandsdal D/lag, formannskurs 18. og 19. september: Rolf Hansen.

Aust-Agder D/lag, formannskurs 18. og 19. september: Bernt H. Lund.

Sør-Salten D/lag, formannskurs 17.—19. september: Ivar Mathisen.

Hedemarken D/lag, formannskurs 24.—26. september: Charles Johannesen.

Sunnmøre og Romsdal D/lag, formannskurs 24.—26. september: Bjartmar Gjerde.

Dovre D/lag, formannskurs 24.—26. september: Rolf Hansen.

Vest-Oppland D/lag, formannskurs 25.—26. september: Finn Norman.

Inn-Trøndelag D/lag, formannskurs 25.—26. september: Tor Johnsen.

Vest-Agder D/lag, formannskurs 2. og 3. oktober: Ivar Mathisen.

Rogaland D/lag, formannskurs 2. og 3. oktober: Reidar Hirsti.

Østfold D/lag, formannskurs 9. og 10. oktober: Reidar Hirsti.

Vestfold D/lag, formannskurs 3.—5. september: Johnny Johansen.

Telemark D/lag, formannskurs 24.—26. september: Frank Andersen.

Nord-Møre D/lag, formannskurs 16. og 17. oktober: Magnus Nilsen.

Glåmdal D/lag, studielederkurs 20. og 21. november: Kjell Wangen.

Bergen og Hordaland D/lag, tillitsmannskonferanse 5. og 6. desember: Johnny Johansen.

Vestfold D/lag, tillitsmannskonferanse 4. og 5. desember: Trygve Hoem.

Glåmdal D/lag, D/stevne 26. og 27. juli: Charles Johannesen.

Hedemarken D/lag, svensk-norsk ungdomsstevne 31. juli—1. august: Ivar Mathisen.

Hedemarken D/lag, studielederkonferanse 3. oktober: Trygve Hoem.

Buskerud D/lag, utvidet styremøte 11. og 12. september: Magnus Nilsen.

5. Agitasjon — Høstoffensiven.

Mange forhold har i 1954 tilsagt at en spesielt skulle vie agitasjons- og organisasjonsoppgaven spesiell oppmerksomhet. Den gunstige utviklingen i ungdomsarbeidet tilsa en slik offensiv. Dertil var Fylkingen i dette året fritatt for valgkampvirksomhet.

Det ble allerede høsten 1953 gjort visse forberedelser til å gjennomføre en bredt anlagt organisasjonsoffensiv i 1954.

På landsstyremøte den 3.—4. juni ble det lagt fram en plan for en større «offensiv» i september, oktober, november, desember og januar. Planene gikk ut på å effektivisere alle ledd i organisasjonen, starte og reorganisere lag, drive medlemsverving og gi laga informasjon om bedre opplegg av lagsarbeidet.

Offensiven ble lagt opp etappevis med bestemte oppgaver for den enkelte måneden: Oppmarsj i august—september, studiearbeid i oktober, agitasjon i november, faglig arbeid i desember og internasjonalt arbeid i januar. Offensivens slagord var: Aktivitet — Utvikling — Framgang.

Gjennom «Veilederen», «Fritt Slag», «Offensivmeldinger» og skriv ble det gitt meldinger til lag og distriktslag om oppgavene og resultatene etter hvert som de forelå.

Spesielle meldinger ble også sendt ut gjennom AP.

Tillitsmannkonferanser — formannsskoler.

For å gi lagstillitsmennene informasjoner og nye impulser i forbindelse med arbeidet under offensiven, ble det sammenkalt til tillitsmannskonferanser — formannsskoler innen de fleste distriktslaga.

Studielederkonferanser.

AOF sa seg villig til å dekke utgiftene i forbindelse med distriktsvise studielederkonferanser. Studielederkonferanser ble arrangert i 4 av distriktslaga.

Materiellet.

I forbindelse med offensiven ble det distribuert følgende materiell:

- 3 000 plakater, «Medlemskap forplikter».
- 3 000 plakater «Har du betalt kontingenten».
- 8 000 «Veilederen» nr. 3.
- 3 500 «Veilederen» nr. 4.
- 3 500 «Veilederen» nr. 5.
- 31 000 rundskriv, «Varer etter innsats».
- 500 «Lynkurs i organisasjonskunnskap».
- 30 000 Folder om studiearbeidet (tippekupong).
 - 800 Møteprogram «Klar til avgang, ta plass».
 - 800 Møteprogram «For åpne dører».
 - 800 Møteprogram «Ungdommen i arbeidslivet».
 - 800 Møteprogram «Handslag over grensene».
- 20 000 Sangfoldere.
- 5 000 Møteplakater.
- 10 000 Møteplakater «Klar til avgang, ta plass».
- 10 000 Møteplakater «For åpne dører».
- 10 000 Møteplakater «Ungdommen i arbeidslivet».

10 000 Møteplakater «Handslag over grensene».
 20 000 Plakater «Aktivitet — Utvikling — Framgang».
 25 000 Innmeldingsskjemaer.
 50 000 Agitasjonsfolder.
 15 000 Innbydelseskort (2 opplag).
 20 000 Agitasjonsfolder «Hvorfor — Fordi».
 5 500 Rundskriv til faglige tillitsmenn («Fritt Slag»)
 850 Rundskriv til kvinneavdelinger («Fritt Slag»)
 10 000 Medlemskort.
 10 Foredragsdisposisjoner.
 Dessuten ble alle laga tilsendt:
 Brosjyre om «Samtalelag».
 Brosjyre «Blir du med oss».
 Rundskriv om bokkassa.
 Brosjyre «Den kommunale og lokalpolitiske virksomhet».
 Kort for melding om start av studiering.
 Rundskriv om kontingenten.
 Resolusjoner vedtatt på SUI's kongress.
 Rundskriv om vinterens studiearbeid.

«Fritt Slag».

Hovedopplegget for «Fritt Slag»-kampanjen var en varekonkurranse, «Varer etter innsats». Den gikk ut på at ny-tegning av minst 5 abonnenter, ga kommisjonæren rett til en vare til kr. 12,50. Tegning av 550 abonnenter var maksimum og ga en vare til kr. 1375,00.

Rundskriv om konkurransen ble sendt alle ungdomslag og parti-lag, samt kvinnelag og de faglige kontaktene. Etter avtale med Arbeiderpressen «Samvirke» ble det sendt forespørsel til alle parti-avisene om deres kommisjonærer var villige til å tegne abonnenter på «Fritt Slag». Følgende partiaviser svarte positivt på henvendelsen: «Sogn Folkeblad», «Bergens Arbeiderblad» og «Arbeiderbladet», Oslo. Disse kommisjonærer fikk tilsendt skriv med innbydelse til varekonkurransen. «Arbeiderbladet» påtok seg å betale annonsene i lokalpressa på de stedene vi fikk kommisjonærer.

Det ble knyttet avtale med Kvinnesekretariatet at en gjensidig skulle bruke hverandres kommisjonærer for henholdsvis «Arbeiderkvinnen» og «Fritt Slag».

Spesialnummer av «Fritt Slag».

I forbindelse med agitasjonsmåneden, november, ble de to nr. av «Fritt Slag» i denne måneden lagt opp som direkte agitasjon for Fylkingen.

Kontingenten.

For å skape større kontingenteffektivitet ble det lagd to spesielle plakater. Den ene, «Har du betalt kontingenten?» var med rubrikker til å fylle ut av lagets kasserer. Den andre var en propagandaplakat, «Medlemskap forplikter». Disse plakaten ble sendt ut to ganger i løpet av offensiven. En spesiell oversikt over summene Fylkingen taper på grunn av kontingentsvikten, ble også sendt ut i rundskriv.

Den politiske virksomheten.

De spesielle politiske sakene som ble reist var kravet om gjennomføringen av Statens Brevskole og spørsmålet om industrireisinga i Indre Finnmark og de ungdomsproblemer som reiser seg i forbindelse med det.

Laga fikk tilsendt brosjyra, «Den kommunale og lokalpolitiske virksomheten i laga», og her ble det pekt på de sakene laga burde ta opp.

Resultatene.

De resultatene en kan peke på i forbindelse med offensiven er langt fra fyllestgjørende. Det kan ikke legges fram tall for medlemsøkingen. Den stimulansen det tilsendte materiellet og oppleggene har vært for lagsarbeidet, kan heller ikke registreres.

Det som imidlertid kan slås fast er:

76 lag er nystartet eller reorganisert.

Om lag 3000 medlemmer i disse laga.

1500 abonnenter på «Fritt Slag».

24 Tillitsmannskonferanser — formannsskoler.

39 Lynkurs i organisasjonspraksis.

4 Distriktsstudielederkonferanser.

59 studieringer.

Offensiven har bygd opp under den framgangen en har kunnet merke i ungdomsarbeidet. Laga har — så langt vi har kunnet registrere gjennom konferanser og materiellbestillinger — fulgt opp under offensiven. De fleste distriktsstyrene har utført et godt arbeid for en heldig gjennomføring av offensiven, og det er grunn til å slå fast at offensiven har gitt et godt grunnlag for videre framstøt i Fylkingens virke.

6. Studiearbeidet.

Rapporten fra Arbeidernes Opplysningsforbund viser at Fylkingens lag og distriktslag i perioden 1. juli 1953—30. juni 1954 hadde

89 studieringer, 2 kurs, 10 kortere kurs og 5 forelesningsrekker. Samlet har 1190 medlemmer deltatt i den rapporterte studievirksomheten.

AUFs Lederskole 1954 ble holdt i tia 18. oktober—6. november. Skolen ble holdt på Sørmarka Folkehøgskole samtidig med LO-skolen. Lederskolen hadde 13 deltakere. Skolens ledere var Charles Johannesen og Rolf Hansen. Bortsett fra for lite deltakerantall, var Lederskolen vellykket og samværet med elevene på LO-skolen viste seg å være en heldig kombinasjon.

I samband med høstoffensiven ble det gjort en spesiell innsats også i studiearbeidet. Det rapporterte resultatet av offensiven er 24 formannsskoler, 39 lynkurs i organisasjonspraksis, 59 studieringer, 4 distriktsstudielederkonferanser.

Etter forslag fra Fylkingens studieutvalg har AUF instituert en ordning med «AUF's studienål» i sølv og gull.

Nordisk Lederkurs med deltakelse fra AUF, SSU, DSU og SSN ble i 1954 arrangert i Norge på Dovrefjell Hotell. Kurset ble holdt i tia 15.—21. januar. Det deltok 45 deltakere, derav 13 fra AUF.

«AUF's faglige Sommerskole» ble arrangert i tia 4.—10. juli på Utøya. Skolen ble arrangert i samarbeid med LO's Ungdomsutvalg og samlet 40 deltakere fordelt på medlemmer fra 19 fagforbund. En rekke av fagforbundene ga stipend til sine deltakere med kr. 75,00 som dekket kurs- og oppholdsutgifter.

Det vellykte arrangementet ble ledet av Tryggve Aakervik.

Foruten Fylkingens egen studievirksomhet, har Fylkingen sentralt og distriktslaga organisert deltakelse i en lang rekke kurser og forelesninger arrangert av Statens Ungdoms- og Idrettskontor, Den européiske Ungdomskampanjen og Folk og Forsvar.

7. «Fritt Slag».

Ut fra de økonomiske vanskeligheter «Fritt Slag» hadde i 1953, måtte sentralstyret etter konferansen med landsstyrets medlemmer, finne et bedre økonomisk grunnlag for avisas drift i 1954.

Resultatet av disse drøftinger førte til at «Fritt Slag» kom ut som 14-dagers avis i 1954 (24 nr.) med 12 sider. I samband med omlegningen ble det gjort betydelige innskrenkninger i personalet. Samtlige 3 ansatte i redaksjonen sluttet ved årsskiftet 1953—54. Dessuten sluttet 1 kontordame i forretningsavdelingen.

I en overgang inntil den nye redaktøren, Bjartmar Gjerde, begynte i «Fritt Slag» 1. mars, fungerte Arve Barli som redaktør. Arve Barli sluttet i avisa den 28. februar. Fra 1. april har Olav Torjussen vært ansatt som forretningsfører.

Samlet har «Fritt Slag» i 1954 hatt 3 ansatte.

Avisas drift har også i 1954 ført til et betydelig underskudd selv om størrelsen av underskuddet er vesentlig mindre sammenliknet med 1953. Avisas opplagstall i 1954 har vært om lag 7000 pr. nr.

Svikten i «Fritt Slag»s økonomi skyldes fortsatt helt og holdent for lavt abonnementstall og lavt løssalg. Til tross for at annonseinntekten ligger vesentlig over det budsjetterte, viser de samlede inntekter betydelig svikt. Abonnementstallet i 1954 har vært om lag 5000 i gjennomsnitt.

I samband med Høstoffensiven ble gjennomført aksjonen, «Varer etter innsats»: Deltakerne i abonnementskampanjen ble tildelt premier som tilsvarte halve verdien av de halvårs abonnement hver enkelt tegnet. Resultatet av kampanjen ved årsskiftet har gitt om lag 1500 nye abonnenter.

I avisas redaksjonelle arbeid har en etter hvert søkt å gi større plass for Fylkingens egen virksomhet, og best mulig søkt å imøtekomme den yngre delen av Fylkingens medlemsmasse. Samtidig har en søkt å fylle de krav som stilles til en politisk ungdomsavis. «Fritt Slag»s redaksjonelle side har — ut fra det som har kommet til uttrykk — blitt godt mottatt blant avisas lesere, selv om det ikke er mulig fullt ut å tilfredsstille alle de ønsker og krav som stilles til en ungdomsavis av «Fritt Slag»s art.

Samarbeidet med den øvrige A-pressa har i året vært det beste. På den årlige konferansen for A-pressas redaktører og disponenter, møtte Bjartmar Gjerde for «Fritt Slag». Konferansen ble holdt på Sanderstølen Hotell 30. mai—3. juni.

8. Utøya.

Driften av Utøya har også i 1954 gitt et meget tilfredsstillende resultat. Selv om sommersesongen var preget av dårlig vær, ble det satt ny rekord i aktiviteten på Utøya. Tilsammen var øya i løpet av sesongen besøkt av om lag 6500 personer som hadde kortere eller lengre opphold. En lang rekke lag, foreninger og organisasjoner hadde større eller mindre arrangement på Utøya.

Av større arrangement nevnes:

Oslo Distriktslag og Oslo Framkrets — åpningsstevne 5.—7. juni — 750 deltakere. Norsk Folkehjelp — kurs 27. juni—4. juli — 45 deltakere. AUFs faglige Sommerskole 4.—10. juli — 40 deltakere. «Utøya-Uka» — 10.—18. juli — 300 deltakere. Norsk Katolsk Ungdomsforbund — skandinavisk kurs 1.—8. august — 65 deltakere. Tunesisk besøk — 8.—15. august — 25 deltakere. Tysk besøk — 16.—22. august — 18 deltakere. Framfylkingens leikkurs — 22.—30. august — 45 deltakere.

Distriktslaga i Buskerud, Akershus og Oslo har alle hatt kortere kurser og tillitsmannskonferanser i sesongen. AUF-lag og avdelinger fra SSU i Sverige har samlet besøkt Utøya.

Utbyggingen av Utøya har fortsatt med økt styrke i 1954. Til Byggefondet er gitt tilskudd fra Feriefondet med kr. 14 000,00, og fra Statens Ungdoms- og Idrettskontor med kr. 4000,00. Dessuten er det over driftsbudsjettet tilført kr. 2500,00 til Byggefondet.

Av større oppgaver som er løst nevnes:

Innkjøp av lysaggregat. Installasjon av lys i kolonibygningen, hovedbygningen og skolestua. Innkjøp av ny båtmotor. Oppussing av spisesal. Innredning av tombola, skytebane og radiatorom. Innkjøp av forsterkeranlegg. Innkjøp av traktor. Innkjøp av ny pumpe. Utgravning og sprengning av plass til aggregathus. Utgravning og sprengning av ny vei fra hovedbygning til kolonibygning. Forbrenningsovn bygd.

Den økonomiske omsetningen ved driften av Utøya var ca. kr. 87 000,00. Driften har gått i balanse, bortsett fra driftsregnskapets tilskudd til Byggefondet.

Utøyas bygninger (pluss vaktmesterbolig og båthus på fastlandet) er taksert i 1954 og fullverdiforsikret for kr. 312 000,00.

Utøyastyret har i 1954 bestått av: Rolf Hansen, formann, Magnus Nilsen, John Sønstevold, Oddbjørg Olsen og Kjell Werner Hansen.

Bestyrer for Utøya har vært Odd Nilsen. I sesongen var tilsatt inntil 5 personer på kjøkkenet. Kjøkkensjef var Gudrun Normann.

Vaktmester Wilhelm Stensbye har fungert i stillingen hele året.

9. Sommervirksomheten.

Fra Fylkingen sentralt ble det lagt opp til en rekke arrangement sommeren 1954. Deltakelsen fra laga var imidlertid mindre god.

Sommervirksomheten fra Fylkingens side har først og fremst samlet seg om den alminnelige Utøya-driften. Av større arrangement som ble gjennomført nevnes:

«*IUSY-leir i Belgia*». Årets internasjonale leir ble holdt i Liège, Belgia, 8.—15. juli. Leiren hadde ca. 3000 deltakere. Fra AUF deltok 65 deltakere under ledelse av Tor Johnsen og Jens-Anton Andersen. De fleste norske deltakerne reiste med felles-buss Oslo—Liège. Bussturen kostet kr. 295,00. Leiroppholdet kr. 96,00. Leiren i Belgia tilfredsstilte ikke krava til et godt forberedt leirarrangement. De norske deltakerne var imidlertid godt fornøyd med Belgia-turen.

«*AUF's faglige Sommerskole 1954*» er omtalt under Studiearbeidet.

«Utøya-Uka 1954».

Utøya-Uka 10.—18. juli var lagt opp som et helt åpent arrangement for AUF-medlemmer uten forhåndspåmelding. Med denne formen for deltakelse i arrangementet, spilte værforholdene en avgjørende rolle. Det konstante regnværet både før og under leiren, var derfor årsak til liten deltakelse.

Tilsammen deltok ca. 300 i «Utøya-Uka», derav ca. 200 gjennom hele uka. Deltakerne lå i telt og hadde høve til å kjøpe så vel varer som ferdig mat til alle måltider.

Det dårlige været ødela alle muligheter for utendørs arrangement, men under Tryggve Aakerviks programledelse og de muligheter Utøya byr — også innendørs — ble «Utøya-Uka» likevel et godt arrangement.

10. Statens Ungdomsråd.

Samarbeidet mellom ungdomsorganisasjonene og mellom organisasjonene og Statens Ungdoms- og Idrettskontor har i 1954 kommet inn i mer faste former etter opprettelsen av Statens Ungdomsråd. AUF har vært representert i Rådet med Ivar Mathisen som fast rådsmedlem. Rådets første oppgave har vært å finne fram til en hensiktsmessig arbeidsform i Rådets virke og i samarbeidet med Statens Ungdoms- og Idrettskontor.

Det har i 1954 vært holdt 2 ungdomskonferanser. AUF har vært representert med Reidar Hirsti og Bernt H. Lund.

Etter forslag fra AUF gjennomførte Statens Ungdomsråd den 14.—15. februar konferansen «Ungdom og utdanning». Fylkingen var representert på konferansen med: Bernt H. Lund, Rolf Hansen, Thorleif Mathisen, Harry Hansen, Oluf Fuglerud og Turid Mellbye. Ivar Mathisen møtte fra Statens Ungdomsråd og Georg Lieungh som medlem av kurskomiteen. Dessuten møtte følgende varamenn: Helge Brattlie, Arne Jensen, Bjørg Zachariassen, Arve Barli, Arne Olsen og Tertit Åsland.

Fra konferansen foreligger en fullstendig trykt protokoll. Det tekniske arrangementet ble gjennomført av AUF. Til gjennomføringen ble gitt tilskudd fra ungdomsmidlene med kr. 10 000.—.

Fra komitéen «Ungdomsorganisasjonene og edruskapsarbeidet» der Per Kleppe var formann, er det lagt fram en innstilling om oppgavene på dette feltet. Innstillingen er til behandling i Statens Ungdomsråd.

Fra komitéen «Ungdomsorganisasjonene og Forsvaret» der Finn Norman var formann, foreligger en innstilling. Tiltakene som foreslås i innstillingen er under gjennomføring.

Kurskomitéen i Statens Ungdomsråd har i 1954 gjennomført 3

ungdomslederkurs: I Møre og Romsdal 3.—5. september, Finnsnes—Troms 27.—29. august, i Bodø 24.—26. september.

AUF var godt representert på kursene i Finnsnes og Bodø.

Framfylkingen gjennomførte — med støtte av ungdomsmidlene — et leiklederkurs på Utøya 22.—30. august. Kurset var åpent for alle organisasjoner, men det var få søkere til kurset utenom AUF og Framfylkingen. AUF deltok i kurset med omlag 25 deltakere.

Etter forslag fra AUF har Statens Ungdomsråd tatt opp kontakt med Sovjet-Samveldets Ambassade i Oslo for å få til en gjensidig ungdomsutveksling mellom Sovjet-Samveldet og Norge. Dette arbeidet førte til at Statens Ungdomsråd fikk en innbydelse til å sende 20 ungdomsledere til en 3-ukers tur i Sovjet 5.—26. november. Ivar Mathisen tok del i turen på vegne av AUF og som medlem av Statens Ungdomsråd.

En delegasjon fra Sovjet-Samveldet er invitert til å besøke Norge 1955. AUF har videre foreslått at Statens Ungdomsråd etter mønster av konferansen «Ungdom og utdanning», arrangerer en konferanse om »Ungdommen og kommunen».

Videre har AUF foreslått at Statens Ungdomsråd tar opp spørsmålet om å arrangere «Norske Kulturdager» med tevlinger i amatørteater, yrkesteknikk m. v.

AUF fikk i 1954 stønad fra ungdomsmidlene med kr. 4 000,— til utbygging av Utøya.

11. Folk og Forsvar.

Samarbeidet med organisasjonen, «Folk og Forsvar», har også i 1954 vært det beste. Folk og Forsvar har fortsatt arrangementene med kontaktkonferanser og omvisninger. AUF har vært representert bl. a. ved disse tilstillinger:

Konferanse om «Ungdommen og Forsvaret» i Notodden 14. mars, Halden 21. mars, Porsgrunn 25. april, Mosjøen 5.—7. november.

Omvisninger under øvelse «Vinter II» 28. februar—9. mars.

Foredragsturné på Vestlandet 2 uker i april. En rekke plasser ble besøkt. Fra AUF deltok Egil Larsen i turnéen.

Kontaktkonferanse i NATO's Hovedkvarter i Paris 6.—10. april: Kjell Kristensen, Skien.

Kontaktkonferanse i NATOs Hovedkvarter på Kolsås, oktober: Charles Johannesen, Olav Torjussen.

«Møte med Forsvaret», 16.—18. august: Olav Torjussen.

«Møte med Flyvåpenet» 10.—16. oktober: Eivind Rinde, Bjørn Engebretsen, Kjell Wangen, Odd Rasmussen.

Ivar Mathisen møtte på årsmøtet i Folk og Forsvar og har vært AUF's kontaktmann til organisasjonens ungdomsutvalg.

12. Den europeiske Ungdomskampanjen.

Opplysningskampanjen om europeiske samarbeidsspørsmål har fortsatt i 1954. 12 norske organisasjoner er med i dette samarbeidet. Kampanjens sekretær er Ragnar Sem.

AUF har vært representert i Nasjonalkomiteén med Reidar Hirsti og i Arbeidsutvalget med Per Kleppe.

Per Kleppe er også skandinavisk representant i Kampanjens Governing Board.

AUF har deltatt ved disse spesielle arrangementene:

Skandinavisk kurs i Sverige 10.—15. januar: Kjell Røstad, Else Axelsen, Ase Johnsen.

Europeisk Ungdomsparlament i Wien 26.—31. mars: Ivar Mathisen, Per Kleppe, Herman Pedersen.

Svensk-norsk kurs på Storlien 24.—25. april.

Kurs i Sveits 16.—23. mai om «Unge jordbrukere i Europa»: Magne Finsrud.

Week-end-kurs i Tromsø 18.—19. september.

Foredragsturné i Troms 20.—24. september.

13. Nordisk og internasjonalt samarbeid.

Samarbeidet mellom organisasjonene i Finland, Sverige, Danmark og Norge er ytterligere forsterket og intensivert i 1954.

Samarbeidet har omfattet en rekke politiske og praktiske saker i nordisk og internasjonal målestokk.

Det er i året holdt 7 møter i Den nordiske Samarbeidskomiteén.

Årets store arrangement var den nordiske ungdomskongressen. Kongressen ble arrangert av SSU i Karlstad og samlet 300 deltakere (75 fra hvert land). Fra AUF deltok bl. a. de fleste av landsstyrets og sentralstyrets medlemmer. Martin Tranmæl deltok som foredragsholder og gjest fra Det norske Arbeiderparti.

Kongressen drøftet hovedemnene «Økonomisk samarbeid i Norden», «Våre kulturoppgaver» samt en lang rekke forslag fra lag og avdelinger. Det ble bl. a. vedtatt en uttalelse der kongressen ba Det Nordiske Råd å ta opp spørsmålet om å etablere en kontaktordning med de politiske ungdomsorganisasjonene i Norden.

Kongressens deltakere var delt i disse arbeidsgruppene: «Ungdommen og Arbeidsmarkedet», «Kultur- og skolespørsmål», «Ungdommens foreningsliv». Gruppene la fram sine innstillinger som ble tiltrådt av Kongressen.

Årets Nordiske Lederkurs ble arrangert i Norge på Dovrefjell Hotell 24.—31. januar. Opplegget på kurset tok sikte på forarbeidet til kongressen i Karlstad. Kurset hadde 45 deltakere.

Virksomheten i Sosialistisk Ungdomsinternasjonale har gjort gode framsteg i 1954. Framskrittene ble markert ved IUSY's kongress i København 27.—31. oktober, der det for første gang møtte representanter fra asiatiske sosialistiske ungdomsorganisasjoner. India, Burma og Nepal var representert på Kongressen. Dessuten er Japan med i IUSY. People Youth of Yougoslavia ble godkjent som observatører ved IUSY's møter og som deltakere ved leire.

Kongressen valte ny ledelse i IUSY med inderen Nat Pai som president og svensken Kurt Kristiansson som generalsekretær. Sekretariatet ble lagt til Wien. AUF er representert i IUSY's Byrå med Bernt H. Lund.

På Kongressen møtte fra AUF: Ivar Mathisen, Reidar Hirsti, Rolf Hansen, Bernt H. Lund, Per Kleppe, Finn Norman, Ester Stokker, Herman Pedersen.

På Exekutivkomitémøte i IUSY den 28. oktober møtte Ivar Mathisen.

IUSY's internasjonale leir ble arrangert i Belgia med ca. 3000 deltakere. Fra AUF deltok 65.

Foruten samarbeidet i IUSY har AUF hatt en rekke andre internasjonale kontakter og arrangementer. I tida 18.—27. august var en gruppe fra «Die Falken», Tyskland, innbudt til et opphold i Norge. Tyskerne bodde bl. a. endel av tida på Utøya, der det ble arrangert et 3-dagers Tysk-Norsk seminar. Tyskerne hadde bl. a. også en tur til Årdal. Det deltok 11 tyske kamerater i oppholdet i Norge, og samværet mellom tyske og norske kamerater forsterket i stor grad kontakten mellom Die Falken og AUF.

I samarbeid med SSU arrangerte AUF et opphold i Norge for 18 tunesiske ungdommer den 8.—15. august. Tuneserne bodde på Utøya og hadde bl. a. utflukt til Rjukan.

14. Politiske saker.

Fylkingens Ungdomspolitiske utvalg har fortsatt arbeidet med å følge opp programpostene i AUF's Arbeidsprogram. Samtidig har det vært en vesentlig oppgave å forberede revisjonen av Arbeidsprogrammet til Landsmøtet 1955.

I forbindelse med spørsmålet om forlengelse av den militære tjenestetida, ga en rekke lag og D/lag uttrykk for sin oppfatning gjennom den behandling av spørsmålet som ble lagt opp av Partiets sentralstyre. Fylkingens sentralstyre presiserte dessuten på ny det vedtak som ble gjort av Fylkingens Landsmøte 1952 der Landsmøtet gikk imot en forlengelse.

AUF spiller ellers en stor rolle i samarbeidet mellom de norske ungdomsorganisasjonene, organisert gjennom Statens Ungdomsråd

og Statens Ungdoms- og Idrettskontor. Det kan trygt slås fast at det er Fylkingens aktivitet og deltakelse i de forskjellige organer som først og fremst har gitt denne virksomheten innhold og resultater.

Det er i 1954 arbeidet ferdig følgende innstillinger:

- a) Lovgivningen og avtjeningsformen for sivilarbeidere. (Sendt Justisdepartementet og komitéen som arbeidet med saken.)
- b) Den samiske befolkningen og industrireisinga i Indre Finnmark. (Sendt Kirke- og Undervisningsdepartementet, Sosialdepartementet, Landsbruksdepartementet, Industridepartementet m. v.)

Følgende saker er dessuten reist:

- c) Fornytt krav om oppretting av offentlige brevkurs (Statens Brevskole). Sendt Kirke- og Undervisningsdepartementet.
- d) Forslag om å gi plass for pensum om Arbeidervernloven, fagorganisasjonen m. v. i yrkesskolene. Forslaget reist av Rjukan a.u.l. og sendt Kirke- og Undervisningsdepartementet.
- e) Forslag om opprettelse av Statens Brilleservice sendt DNA's sentralstyre.

Framfylkingen.

Interessen for arbeidet blant de yngste er økt og vesentlig stimulert i 1954. De øvrige arbeiderorganisasjonene har vist påtakelig vilje til å gi dette arbeid større bredde, noe som i året har gitt organisasjonen gunstig utgangsstilling for det videre arbeid i 1955.

Virksomheten i 1954 har vært et godt arbeidsår for Framfylkingen. Den aktivitet som har slått ut i ungdomsbevegelsen i året har også preget virksomheten i barneorganisasjonen. Mangelen på lederkrefter er imidlertid fremdeles betenkelig stor, men situasjonen er likevel bedre enn i 1953. Foreldrene gjør gjennom sine grupper et betydningsfullt arbeid for Framlaga, og i neste omgang for bevegelsen.

Framfylkingens økonomiske evne er liten, og særlige høve til å sette i verk inntektsgivende arrangement har en ikke hatt. Dette henger noe sammen med valgårene og A-lotteriet. Bevilgningene fra fagforbund og foreninger blir færre og mindre for hvert år. Framfylkingens andel av A-lotteriets overskott til studie- og opplysningsarbeid vil derfor bety merkbar lettelse for organisasjonens økonomi.

Framfylkingens Landsråd.

Det er ikke foretatt noen endringer i Landsrådet i 1954.

Arbeidsutvalg: Landsleder Werna Gerhardsen, nestlandsleder Rolf Hansen og sekretær Finn Norman.

Organisasjonen.

Det er i 1954 reist 17 nye Framlag med tilsammen ca. 1000 medlemmer. På en rekke steder er det nedsatt utvalg med sikte på reising av nye lag. Framkretser er organisert i Oslo og Vestfold. Virksomheten i bestående lag er jevnt over god. Lokalvansker er fortsatt et problem for laga. Det er i årets løp holdt en rekke foredrag, møter og konferanser med ulike partiavdelinger og lag. I samband med AUF's høstoffensiv ble Framfylkingen tatt opp som eget spørsmål på samtlige formannsskoler og tillitsmannskonferanser. Likeledes har en reist Framlags-spørsmålet på de fleste av årsmøtene i distriktslaga i AUF.

Kursvirksomheten.

Denne har i 1954 vært omfattende i forhold til 1953. Således har en avholdt følgende kurser:

Nordisk lederkurs på Dovrefjell Hotell i februar måned. 40 deltakere. Framlederkurs på den sosialistiske aftenscole i Oslo. 18 deltakere. Gitarkurs i Oslo. April—mai måned. 24 deltakere. 2 Framsportkurs i Oslo. Mai måned. 26 deltakere. Sang- og Leiklederkurs på Utøya. August måned. 40 deltakere.

Framlederkurs i Kirkenes. Mai måned. 15 deltakere. Framlederkurs for Vestfold på Tjøme. September måned. 26 deltakere. Framlederkurs for Rjukan, Vedmork og Notodden, på Rjukan. 15 deltakere. Lands-Framlederkurs på «Frambu». Desember måned. 22 deltakere. Felles lederkurs Oslo-Stockholm i Stockholm. Desember måned. 15 deltakere. Utover disse kurs var det lagt opp planer til distriktskurs i Sør- og Inn-Trøndelag, Vest-Oppland, Buskerud, Telemark og Oslo, som imidlertid måtte avlyses grunnet liten deltakelse. Videre måtte et planlagt friluftskurs avlyses av samme grunn. 4 Framkamerater har vært på lederkurs i Sverige og Danmark.

Landskonferanse.

I tida 4. og 5. desember ble det arrangert en Landskonferanse på «Frambu», der 40 ledere og endel spesielt innbudte tok del. Lederne kom fra hele landet. Hensikten med konferansen var å drøfte felles problemer. Følgende foredrag ble holdt:

Werna Gerhardsen: Framfylkingen og Arbeiderbevegelsen.

Finn Norman: Framfylkingens organisasjonsmessige stilling.

Finn Norman: Vårt nordiske og internasjonale samarbeid.

Rolf Hansen: Internasjonal leir 1955.

En fikk et bredt ordsifte etter foredragene. Det ble m. a. gjort vedtak om å henstille til hovedorganisasjonene at der skapes en representantskapsordning for Framfylkingen. Framlegget vil bli behandlet i Landsrådet. Deltakerne ga uttrykk for at konferansen var berettiget, og at den hadde gitt gode resultater.

Turvirkomheten.

I året har en arrangert disse utenlandsturer:

Frankrike—Belgia—Holland. 15 deltakere.

Sveits—Italia. 12 deltakere.

Hamburg. 15 deltakere.

Essen. 20 deltakere.

For øvrig ble 156 danske kamerater tatt hand om av Rjukan Framlag. Disse lå i leir ved Framlagets hytte på fjellet. 32 kamerater fra Stureby Unga Ørnar, 6 kamerater fra St. Gøran Unga Ørnar og 10 kamerater fra Nordvestra-kretsen av Unga Ørnar i Stockholm var videre på gjennomreise i Norge. Oslo Framkrets hadde felles arrangementer med disse avdelinger og bisto med hjelp under oppholdet.

1. mai- og juleprogrammer.

Som tidligere er det sendt ut stoff til bruk for tilstellinger for barna. Disse programmer er sendt til parti- og kvinnelag, ungdoms- og Framlag, samt til alle landets fagforeninger. Det er tydelig at det er et veldig behov for slikt materiell, da stadig flere lag, avdelinger og foreninger nytter programmene. Bare i Oslo samlet 1. mai-arrangementet nærmere 10 000 mennesker på Jordal Amfi, og med sine julegjenger kom Oslo Framkrets i kontakt med ca. 15 000 barn.

«Frambu».

Ferie- og utfartsstedet «Frambu» er bygd driftsferdig i løpet av 1954. Anlegget ble prøvekjørt i november—desember måned med kurs og Landskonferanse for Framledere. Slik anlegget står i dag er det nedlagt 7000 dugnadstimer utført av ledere, foreldre og andre. Kvinneavdelinger og partigrupper i fagforeningene har også gjort et betydningsfullt arbeid.

«Frambu» omfatter 3 hytter på vel 500 kvm. 17 mål skogtomt og 6 mål jordtomt er knyttet til eiendommen. Det er overnattingsmu-

ligheter for 100 personer. Forhandlinger er ført med Oslo Kommune om levering av elektrisk strøm, og en rekner med at dette anleggsarbeid kan ta til i løpet av våren 1955.

Til i dag er det lagt ned ca. kr. 310 000.00 i arbeid og penger i anlegget. Dette er muligjort gjennom en rekke aksjoner av ulik slag, bl. a. med tiltaket bladet «Vi Unge». Arbeidet med å reise «Frambu» ledes av en byggekomité, med en stiftelse som høyeste instans.

Nordisk samarbeid.

Foruten turer og andre utvekslinger av barn og ledere, er det avholdt 2 nordiske konferanser; en i Stockholm i påsken og en i Oslo i oktober måned. Finn Norman møtte fra Framfylkingen i Stockholm. I Oslo tok flere av Landsrådets medlemmer del.

I tillegg til behandlingen av aktuelle samarbeidsspørsmål drøftet man spørsmålet om en felles nordisk sangbok, som vil bli gitt ut på nyåret 1955. Spesielle reiselettelser for de yngste i Norden har også vært drøftet. Saken er tatt opp til behandling i det Nordiske Råd. Internasjonal leir i 1955 ved Oslo, og visse sider ved det internasjonale samarbeidet har imidlertid vært viet størst oppmerksomhet på disse konferansene.

Internasjonalt samarbeid.

Som medlem av sentralkomiteén i International Falcon Movement har Finn Norman tatt del i 2 møter i Amsterdam og 1 i København. Videre er det i IFM nedsatt et utvalg som skal legge opp en plan for en internasjonal barnefilm. Unesco har bevilget midler til dette tiltaket. Finn Norman møtte i slikt utvalgsmøte i Hamburg i desember måned. Arbeidet i IFM er nå i god gjenge. Lederkurs, leirvirksomhet og pedagogisk opplysningsvirksomhet har i 1954 gitt gode resultater. Det bør nevnes at IFM mer og mer legger vekt på arbeid som kan skape praktiske resultater.

En har i 1954 fått nok en organisasjon med i IFM: CCYM, Canada.

Internasjonal leir 1955.

Leiren skal ligge i Sørkedalen og avvikles i tida 27. juli—5. august. 3000 deltakere fra 12 land ventes å delta. Leirledelse er nedsatt og de forberedende arbeider pågår.

I samsvar med vedtak på internasjonal konferanse i Nürnberg i 1953, ble det avholdt et såkalt Working Party for internasjonal leir i København i tida 1.—2 november. Rolf Hansen, Reidar Hirsti og Finn Norman var Framfylkingens utsendinger. Representanter fra en rekke land tok del i konferansen. En kom fram til full enighet

med de utenlandske organisasjonene om leirens oppbygging og utvikling, og drøftingene må ved det betegnes som nyttige og verdifulle.

Internasjonal leir vil bli Framfylkingens fremste arbeidsoppgave i 1955. En ser det som svært viktig at arrangementet blir vellykket.

Representasjon.

Den 6. Ungdomskonferanse: Øivind Hansen, Finn Norman. Den 7. Ungdomskonferanse: Werna Gerhardsen, Finn Normann. DNA's sekretærkonferanse: Finn Norman. Unga Ørnars representantskapsmøte i Stockholm: Finn Norman. Internasjonal lederkonferanse i Holland: Finn Norman. Kretskonferanse i Tønsberg: Werna Gerhardsen. Ungdomskongress i Karlstad: Reidar Hirsti. A-lotteriets styre: Werna Gerhardsen. AUF's sentralstyre: Finn Norman. Ungdomslederdelegasjon til Sovjet-Samveldet: Werna Gerhardsen.

Arbeidernes Opplysningsforbund.

Det er ennå ikke funnet metoder som kan hindre at studiearbeidet går tilbake i valgår. Antallet studieringer i 1953—54 viser derfor en tilbakegang i forhold til året før, nemlig fra 1021 studieringer med 10 985 deltakere til 814 studieringer med 8130 deltakere. Høsten 1954 er det registrert større virksomhet enn høsten 1953.

I Vardal kommune i Oppland har en bevis for at det også under en valgkamp lar seg gjøre å drive en omfattende studievirksomhet. 180 yngre og eldre organisasjonsmedlemmer deltok i den virksomheten som opplysningskomitéen på stedet satte i gang.

Antallet kveldsskoleklasser er i meldingsåret gått ned fra 99 til 98, og elevtallet er gått ned fra 1803 til 1681. Oslo som i 1952 hadde 53 kveldsskoleklasser, hadde ikke noe høst-semester i 1954. Trass i stor øking av antallet kveldsskoleklasser ellers i landet ble derfor det samlede antall lavere for 1953—54 enn foregående meldingsår.

Antallet kurs som varer en uke eller mer, er ganske stort, i alt 73 kurs med 2035 deltakere. 1 uke-kurs måtte sløyfes. De andre kursene hadde god tilslutning. Endel var betydelig overtegnet.

Tallet på kortere kurs, inntil 3 dager, er gått betydelig opp, nemlig fra 201 kurs med 4574 deltakere i 1953 til 305 kurs med 6888 deltakere i 1954.

Også i 1954 ble det foretatt en analyse av endel studieringer. Undersøkelsen omfattet 388 studieringer med 3497 mannlige og 1189 kvinnelige medlemmer. Analysen viser at aldergruppen 31—40 år var den største, nemlig med 799 menn og 207 kvinner. Aldersgrup-

pene 26—30 og 41—50 kommer som de nest største gruppene. Det viser seg altså på ny at menn og kvinner som i alderen 26—50 år rykker inn i tillitsverv eller overtar nye verv som krever ny innsikt, føler behovet for å utvide sine kunnskaper og derfor søker til studieringene.

En undersøkelse av yrkesfordelingen viser at gruppen industriarbeidere stadig er den største: 1446 menn og 445 kvinner fra denne gruppen var med i de 388 studieringene som ble analysert. 879 menn og 445 kvinner var funksjonærer, 444 var husmødre, 78 menn var skogsarbeidere eller fiskere, 48 menn og 22 kvinner var studerende eller akademikere.

En gledelig utvikling merker en når det gjelder *varigheten* av ring-arbeidet. Det var tidligere vanlig at ringene hadde fra 6 til 10 møter i løpet av vinteren. Analysen av de 388 ringene i 1954 viser at 97 av ringene hadde fra 11 til 15 møter, 35 hadde 16 møter eller mer. Endel ringer har arbeidet kontinuerlig i flere år, bare avbrutt av ferier.

En undersøkelse av emnefordelingen viser at 41,4 prosent av ringene har behandlet organisasjonskunnskap. Gruppen «almene fag» som også omfatter språk viser omtrent samme tall som tidligere, nemlig 22 prosent. 10 prosent av ringene arbeidet som samtalelag, 7,5 prosent behandlet samfunnskunnskap, 6 prosent arbeidet med yrkesfag, 5,2 prosent med faglige spørsmål og 4,2 prosent med økonomiske spørsmål. 1,2 prosent av ringene har studert historie eller sosialistisk teori.

LO-skolen hadde i 1954 30 deltakere fra 20 fagforbund. Den varte i 8 uker og ble som vanlig ledet av *Anders Mørk*.

Kurs-samarbeidet med Norges Kooperative Landsforening er i 1954 utvidet til også å omfatte 3 dagers distriktskurs. Slike kurs er holdt i Mo i Rana, på Sunndalsøra og i Bergen. Kursene har først og fremst tatt sikte på å tilrettelegge det lokale samarbeidet mellom fagbevegelsen og kooperasjonen. Som vanlig ble det også holdt et ukekurs på Samvirkeskolen, arrangert av NKL og AOF i samarbeid.

Partilag, kvinnelag, ungdomslag og fagforeninger har satt i gang i alt 81 *samtalelag* som har brukt materiell fra AOF. Det ble i løpet av året sendt ut i alt 20 disposisjoner for samtalelag. De behandlet tegneserier, moderne kunst, fagbevegelsens organisasjonsformer, lønnspolitikken, militær tjenestetid, barneoppdragelse, brennevinspriser, langtidsprogrammet, kirken og staten, forkortelse av arbeidstia og en rekke andre emner som fra tid til annen viste seg å være aktuelle.

Det er her lykket AOF å gi organisasjonene en program-tjeneste som det blir satt stor pris på.

Samarbeidet mellom AOF og fagbevegelsen har vært god, særlig når det gjelder kursvirksomhet. Det spørsmålet har vært reist om en likevel skulle få til en mer rasjonell ordning. En har vært inne på tanken om å få undersøkt innholdet i forbundenes kursvirksomhet, slik at Opplysningsforbundet mer planmessig kunne ta seg av de områdene som fagforbundene sjøl ikke dekker.

Kursutvekslingen med utlandet er fortsatt livlig. I stadig stigende antall kommer det innbydelser til AOF og tilsluttede organisasjoner om å sende deltakere til studiereiser og kurs i utlandet. I somme tilfelle har både reise og opphold vært dekket av vertene, i mange andre tilfelle har innbydelsene vært ledsaget av tilbud om delvis dekning av utgiftene.

Til kurs i Danmark reiste i 1954 14 nordmenn, til Finnland 3 og til Sverige 7, i alt 24. Alle hadde stipend fra AOF.

Ved AOF-kurs i Norge deltok 10 dansker, 9 svensker, 8 finner og 2 islendinger, i alt 29 gjester.

Genève-skolen hadde i 1954 35 elever i alt. Av dem var 11 norske. Det norske statstilskottet ble økt fra 6000 til 8000 kroner. Til skolens driftsfond skaffet Norge 7000 kroner ved bevilgninger fra Landsorganisasjonen, NKKL, Norges Lærerlag, Norsk Bonde og Småbrukarlag og AOF. Som rektor ved årets kurs fungerte *Ake Ordning*. Stud. phil. *Eldor Breckan* fulgte med som sekretær.

Statsråd *Halvard Lange* er siden årsmøtet 30. november 1953 formann i styret for Genève-skolen.

Både i England og i Norge er det nedsatt underkomitéer av den britisk-norske kulturkommisjonen som arbeider for utveksling av arbeidere på skole og kurs, ved gruppebesøk og ved å ta arbeid for et bestemt tidsrom.

Ved assistanse fra den norske underkomitéen ble det skaffet gratis opphold ved kurs i England for i alt 14 nordmenn. Dessuten fikk de et reisetilskott på 200 kroner.

Den norske underkomitéen arrangerte en 14 dagers sommerskole for 30 britiske arbeidere på Samvirkeskolen i Bærum. Skolen fikk tilskott fra Kirke- og undervisningsdepartementet. 10 nordmenn deltok i kurset.

Med reisetilskott fra Unesco kom 25 elever fra Ruskin College til et 8 dagers opphold på Ringsaker Folkehøgskule og 8 dagers opphold på Sørmarka Folkehøgskole. De betalte sitt eget opphold, men AOF dekket utgiftene til norske ledere.

Den britisk-nordiske sommerskolen ble holdt i Reading i England og hadde 9 norske deltakere.

Etter innbydelse fra det britiske arbeidsdepartementet reiste våren 1954 4 norske arbeidere på en to ukers studietur i England. De gjorde bedriftsbesøk og studerte sosiale forhold.

Til den nordiske folkehøgskolen i Holly Royde (Manchester) kom det 69 søknader. Skolen startet 13. mars med 9 norske elever. Dessuten deltok 10 danske, 2 finske og 10 svenske elever. Skolen varte 12 uker. Kirke- og undervisningsdepartementet betalte 11 000 kroner til stipend. LO og AOF hver 1800 kroner.

To nordmenn fikk i om lag 3 måneder gratis opphold på Harvard-universitetet i USA under et internasjonalt fagforeningskurs.

I april deltok 9 nordmenn i et tysk-nordisk fagforeningskurs i Oberursel ved Frankfurt am Main. Dessuten deltok 10 danske, 2 finske, 10 svenske og 8 fra Tyskland, i alt 39 elever fra 5 land. Tysk LO dekket reiseutgiftene tur-retur fra den dansk-tyske grensa til kursstedet, pluss hele kursutgiften. Svensk ABF skal arrangere et liknende kurs i 1955.

AFL var vertskap for to medlemmer av en tysk studiekommisjon for ungdomsspørsmål. Programmet ble tilrettelagt av AOF.

Fondet for dansk-norsk samarbeid har delt ut 23 000 kroner, fordelt på stipendier à 500 kroner måneden. 25 nordmenn fikk på den måten studieopphold i Danmark fra en til to måneder.

Gunnar Ousland er regjeringsoppnevnt medlem av fondsstyret.

I serien «Arbeideren og produksjonen» er gitt ut nr. 6, «Dus med jobben» av Trygve Johnstad og nr. 7, «Ung på arbeidsplassen» av Gunnar Mortensen. Det er trykt nytt opplag av sangheftet «Syng i arbeid og fest» og laget studierettleinger til Fagforeningskunnskap, Norges næringsliv, Tillitsmannens oppgaver (AUF-laga) og Norsk barnevern.

Videre er det gitt ut to enaktere for amatørteatret, et 1. mai-program og et møteprogram.

AOF-teatret har i dag 201 grupper som medlemmer. Men noen av dem er ikke aktive. Endel andre grupper er i virksomhet uten å ha meldt seg til AOF-teatret.

I løpet av 1954 er det holdt et to ukers kurs for teaterinstruktører og kveldskurs i Oslo og Vestoppland. 30 AOF-amatører har deltatt i kurs som er arrangert av Samnemnda for amatørteater SAT arrangerte i 1954 i alt 9 kurs for teateramatører. Sekretær *Arne Kristiansen* i AOF er sekretær for SAT.

SAT har tatt opp arbeidet for å lage en katalog som skal gi opplysninger utelukkende om kvalitetsstykker for amatørscenen.

AOF's filmavdeling registrerte i 1954 4349 filmutleier og en tilvekst på 97 nye filmer med 263 kopier. I alt disponerer avdelingen over vel 500 forskjellige filmer med vel 1400 kopier.

Spørsmålet om å få i gang en mer målbevisst produksjon av bildeband har vært drøftet bl. a. på den nordiske ABF-konferansen i Århus i 1954. Det ble der enighet om å samarbeide der hvor et slikt samarbeid vil gi bedre pedagogiske og økonomiske resultater. Men i visse tilfeller må hver AOF-organisasjon gi ut sine egne bildeband. Dette er under drøfting i administrasjonen.

Manuskript og bilder til noen bildeband er anskaffet, dels som originalarbeid, dels som kopier og oversettelser.

Etterat Landsorganisasjonens representantskap har slått fast at en skal gjennomføre den nye ordningen med lokale samorganisasjoner og at disse samorganisasjonene skal samarbeide med den lokale AOF-organisasjonen, er veien åpen til bedre oppbygging av Opplysningsforbundets organisasjonsapparat. Dette har i alle år siden stiftelsen vært et uløst problem. Mangelen på et effektivt apparat har sikkert vært en stor hemsko for virksomheten.

Likevel er det nødvendig å gå varsomt fram med gjennomføringen av en nyordning for vårt vedkommende. Dels må en ta omsyn til hvor raskt fagbevegelsen gjennomfører sin om-organisering. Dels må en også ta omsyn til særlige forhold på hvert enkelt sted.

På grunnlag av arbeidslinjer for AOF-foreninger som AOF har latt utarbeide, er det nå AOF-foreninger på disse stedene:

Bergen, Trondheim, Stavanger, Drammen, Moss, Sarpsborg, Narvik, Kongsvinger, Vadsø, Lillehammer, Sulitjelma, Grong, Lillesand med V. Moland, Lier, Brumunddal, Sparbu, Kjerkesvågen, Levanger, Frol med Skogn og Gjøvik med Vardal.

Med statsmyndighetene har opplysningsorganisasjonene fortsatt godt samarbeid. Bevilgningene til studiearbeidet øker fra år til år. Det har vært arbeidet for en sterk øking av tilskott-satsene også. I første omgang resulterte dette i at statstilskottet til lærerlønn i studieringer og kveldsskoler ble økt fra 2.50 til 3 kroner. Men nye forhøyelser er under forberedelse.

AOF samarbeider fortsatt med de andre studieorganisasjonene gjennom Samnemnda for studiearbeid. Samnemnda arrangerer felles studielederkurs, driver propagandavirksomhet for studiearbeidet og formidler utveksling av erfaringer og nye idéer. Alfred Wold fra AOF er formann i Samnemnda, Solveig Gran Andresen fra Folkets Brevskole er styremedlem.

Sjefsekretær Aksel Zachariassen har siden februar 1954 hatt permisjon fra AOF for å virke som sosialattasjé i London. Cand. filol. Aage Henriksen fungerer som sjefsekretær i hans sted.

Arbeidernes Avholdslandslag.

Året 1954 var et godt arbeidsår for vår organisasjon. Det har ikke vært noen forandringer i styret siden landsmøtet i 1952. Sentralstyret har denne sammensetning: Formann Martin Tranmæl, nestformann Jonas Brunvoll, sekretær Rolf Kristiansen, styremedlemmer Thina Thorleifsen, Lars Moen, Sverre Frogner, Martin Martinsen.

Virksomheten.

Lagsarbeidet har i året 1954 vært preget av stor aktivitet og frammøtet har vært bra. Det utadvendte arbeid har også fått en større bredde. I Østfoldbyene og i Oslo har distriktsorganisasjonene arrangert en rekke parkmøter med foredrag av kjente partifolk og med god underholdning. Disse møter har samlet flere tusen tilhørere. Fra andre deler av landet kan meldes om større arrangement dels i samarbeid med de andre arbeiderorganisasjoner.

Flere av våre lag har tatt opp hobbyvirksomheten og har faste hobbykvelder. Flere nye strengegrupper og underholdningsgrupper er dannet i det siste året. Sangkorene har vært i virksomhet og assistert ved en rekke møter og stevner.

Kontaktarbeidet.

Landslagets hovedoppgave har vært opplysningsarbeidet på arbeidsplassene. De kontakter vi har er oppnevnt av sine fagforeninger eller av klubbstyrene. De har etter hvert blitt sterkere knyttet til vårt arbeid. Den faste sekretær som har hele landet som arbeidsfelt har fra distriktslaget i Oslo fått en mann til hjelp i 5 måneder av arbeidsåret. Nye kontakter er tegnet og registrering av de gamle kontakter er foretatt i alle fylker i Sør-Norge.

Rapporten som i disse dager er avsluttet viser ved utgangen av året en øking på 195 nye kontakter ved 135 bedrifter som beskjeftiger 44 610 mann. Det samlede antall kontakter er nå: 727 kontakter ved 576 bedrifter som beskjeftiger 107 010 arbeidere.

Ved de jevne besøk på arbeidsplassene har vi et bestemt inntrykk av at det er en stadig bedring når det gjelder nytelse av alkohol på arbeidsplassen. Dette henger jo naturlig sammen med de mange tiltak som er gjort for å modernisere bedriftene, bygge nye spisesaler, bad m. v. Men det opplysningsarbeid våre kontakter har gjort for å øke trivselen ved å fjerne den minusfaktor som alkoholen er har også vært en sterkt medvirkende årsak. Dette arbeid er nå kommet i faste former og er anerkjent av de faglige tillitsmenn. En rekke informasjonsmøter med kontaktene vil bli holdt distriktsvis. Et nytt innslag i dette arbeid er kulturkvelder

som blir holdt i bedriftens spisesal etter arbeidstiden om kvelden. I løpet av høsten ble det holdt 2 slike sammenkomster med musikk, sang og et kort kåseri. Begge disse var vellykket og vi har fått anmodning om å komme igjen.

Opplysningsarbeidet.

Studie- og opplysningsarbeidet har variert endel. Studiesirkler og brevvinger har ikke hatt den tilslutning som tidligere. Derimot er interessen for studiekurser, helgekurser og kveldsskoler stigende. Det nordiske kurs som Landslaget holdt på Sørmarka Folkehøgskole i august 1954 samlet 52 deltakere. Det var kommet inn 65 søknader. Et helgekurs på Sørlandet samlet 20 deltakere og kveldsskolen i Oslo hadde 41 elever fordelt på 2 klasser i 10 kvelder. Flere kortere helgekurs i forbindelse med hytteturer og utflukter er også holdt. For å stimulere interessen for studieringer som fast ledd i lagsarbeidet er det i høst satt i gang en større propaganda. Landslaget har leid lokaler for et kurs for studieledere og vi håper med dette å få interessen opp for studie- og brevvinger.

Riksinstruktøren.

Arbeidernes Avholdslandslag har en av de 7 riksinstruktører som er fordelt på organisasjonene med støtte av Staten.

Instruktørens spesielle oppgave er opplysningsarbeid på arbeidsplassene. Men han skal også ta seg av den vanlige opplysningsvirksomhet for organisasjonen. Riksinstruktøren har holdt en rekke foredrag i våre egne lag, i partilag, kvinnegrupper og ungdomslag og dessuten for kurser og edruskapsnemnder.

Utover landet er samarbeidet med de andre arbeiderorganisasjoner godt. Kristiansand kan nevnes som et godt eksempel hvor større underholdningskvelder, kurser og andre tiltak er lagt opp i samarbeid med AUF.

Arbeidernes Pressekontor.

Virksomheten ved Arbeidernes Pressekontor har i 1954 delvis endret karakter ved at kontoret ut på våren så smått tok til med egen fotoavdeling. Den kom for alvor først i gang da AP flyttet inn i Aktuells tidligere lokaler i tredje etasje i Folketeaterbygningen, og der kunne få eget mørkerom.

Avdelingen er opprettet først og fremst med sikte på å skaffe partipressen bildestoff av lokal interesse fra hovedstaden, og på det felt er det store muligheter. Det er kommunale deputasjoner som er på Oslo-oppdrag, det er landsmøter og det er landsstyremøter i forbund og andre organisasjoner, det er skoler som er på besøk osv. På

den korte tid fotoavdelingen har vært i virksomhet, er det sendt ut over 800 bilder — vesentlig av den nevnte karakter. Spørsmålet om å utvide fotoavdelingen har vært drøftet.

Avdelingen har vist seg meget nyttig og AP og avisene kan med den skaffe seg et langt større bildemateriale med rimelige utgifter enn det ellers ville vært økonomisk mulig.

I tillegg til dette har matrisetjenesten økt og det er i året sendt avisene 22 700 matriser — eller gjennomsnittlig 2 matriser pr. avis pr. dag.

Spørretjenesten har også økt og ført til større og mer levende kontakt mellom avisene og AP. Spørretjenesten har som formål å undersøke lokale oppdrag for avisene, men den har også etter hvert ført til at avisene spør om alt fra de riktige meldinger i whist til fiskeprisene i Travancore! Men det syns AP er bare hyggelig. Og så vitner det om aktivitet i redaksjonene.

Fra 15. september overtok redaktør Olav Brunvand igjen stillingen som sjef for AP etter å ha vært statssekretær i Forsvarsdepartementet i nærmere tre år. Karl Pape, som hadde vært konstituert under Brunvands fravær, ble ansatt som medredaktør, og Ole Rodahl ble fast ansatt som redaksjonssekretær.

Tor Oftedal flyttet til Fremtiden i oktober og Egil Eggen sluttet samtidig for å overta stilling i NTB.

Fra nyttår overtok Sverre Rostøl stilingen som sjef for kveldsvakten i AP.

Arbeiderpressens Samvirke.

Økonomien.

Når dette skrives foreligger ikke regnskapet for hele 1954 fra samtlige våre aviser, men det er allerede klart at utgiftene har steget meget sterkt også i 1954. Særlig har økningen av papirprisen gitt seg sterke utslag. Dette har ført til at flertallet av våre aviser har vært nødt til å øke sine annonse-, abonnements- eller løssalgspriiser for å kunne holde tritt med utgiftsøkningen. Det er grunn til å tro at inntektsøkningen i 1954 har holdt noenlunde følge med utgiftsøkningen.

Opplag.

A-pressens gjennomsnittlige opplag i 1954 i forhold til 1953 er steget med 7—8000 eksemplarer, og er i dag større enn noensinne. Det er imidlertid ingen grunn til å tro at vår økning er større enn for norsk presse for øvrig.

Det er nå 18 av våre aviser som er den mest utbredte i sitt distrikt. Av våre øvrige aviser er samtlige unntatt 2 nest størst.

Trykkeriutstyr og klisjémaskiner.

Avisene er i 1954 blitt tilført mindre nytt trykkeriutstyr enn hva som har vært vanlig i de siste årene. Ikke minst av hensyn til finansieringen av nybygg og nye lokaler har det vært nødvendig å redusere investeringene til trykkeriutstyr. Likevel har flere aviser fått fornyet og forbedret sine tekniske avdelinger.

I 1954 ble det bestilt 6 nye klisjémaskiner, hvorav den ene er levert. De øvrige 5 vil bli levert i begynnelsen av 1955. Når disse er levert vil våre avisers konkurranseevne på bildeområdet bli vesentlig bedret.

Avisbygg.

Det kan nevnes at i 1954 ble konvertering av byggelån endelig ordnet for nybyggene til Nordlands Framtid, Bodø, Vestfinnmark Arbeiderblad, Hammerfest, Rana Blad, Mo i Rana, og Helgeland Arbeiderblad, Mosjøen.

Sørlandet, Kristiansand, bygger nye lokaler til sin tekniske avdeling i forbindelse med at den nå bl. a. skal ha montert en 16-sidig stereotypirotasjon. Det er Arbeiderforeningen i Kristiansand som finansierer og står som eier av dette nye tilbygget.

Telemark Arbeiderblad, Skien, har også under reisning et nytt tilbygg i forbindelse med at den skal ha installert en 32-sidig stereotypirotasjon.

Romsdal Folkeblad, Molde, er flyttet inn i nye leide lokaler. Finnmarken, Vadsø, påbegynner i 1955 et nybygg sammen med Vadsø Bolig- og Sparelag, og avisen bør kunne være flyttet inn i nye lokaler i løpet av 1955. Den har hittil hatt helt fortvilte lokalforhold.

Fremover, Narvik, skal i 1955 reise eget bygg. En regner med å komme i gang fra våren 1955.

Bladstyret i Halden Arbeiderblad har gjort vedtak om å reise et større avis- og forretningsbygg. Den regner med å kunne komme i gang i løpet av 1955.

Det er nå som før en rekke aviser som har behov og ønsker om nybygg og nye lokaler, men en ønsker ikke å sette nye byggetiltak i gang uten at finansieringen på forhånd er helt i orden og da med en minst mulig kapitalinnsats fra Norsk Arbeiderpresse A.s.

Det må også foretas den nødvendige avveining av mulighetene for at den enkelte avis kan påta seg de økte forpliktelser som et nybygg nødvendigvis må bety.

Det kan også nevnes at det er tre aviser som skal løse sitt lokalbehov i forbindelse med reisingen av nye Folkets Hus. Det gjelder

Tidens Krav, Kristiansund, Dagningen, Lillehammer, og Vestfold Arbeiderblad, Tønsberg.

Samtrykking og skifte av trykkersted.

Også i 1954 har det vært arbeidet med å finne fram til en samtrykking mellom aviser hvor dette ansees formålstjenlig og nødvendig for å kunne oppnå en reduksjon av de enkelte avisers trykingsutgifter og for å unngå altfor store investeringer i trykkeriutstyr.

Romsdal Folkeblad, Molde, har fra februar 1954 vært trykt i Tidens Krav, Kristiansund.

Bladet Risør trykkes nå i Nybrott, Larvik, mot tidligere i Tiden, Arendal.

Fra 1. januar 1955 trykkes Folkets Røst, Askim, i Sarpsborg Arbeiderblad mot tidligere i Øvre Smålenene (Bp), Askim.

En kan allerede nå slå fast at samtlige disse samtrykninger har falt heldig ut og har hatt den betydning som en hadde regnet med.

Firdaposten, Florø, som tidligere har vært trykt i Førde, skal fra 1. januar 1955 trykkes hos R. Angell Jacobsen, Florø.

Det er også tatt opp spørsmålet om en samtrykking mellom aviser på tvers av de politiske skillelinjer. Vi har på et par steder ført forhandlinger med stedlige borgerlige aviser om slik samtrykking som bør kunne bety lavere trykingsutgifter og reduserte kapitalinvesteringer. Disse forhandlingene vil bli fortsatt i 1955 og det er grunn til å anta at det da vil bli gått inn slike avtaler på enkelte steder.

Sammenslutning av aviser til felles bladselskaper.

Vi har også i 1954 arbeidet med å få sluttet sammen enkelte naboaviser til et felles bladselskap for også på denne måten å kunne komme lettere fram til ordninger som kunne redusere avisenes utgifter og/eller styrke avisenes konkurranseevne.

1ste Mai, Stavanger, og Haugaland Arbeiderblad, Haugesund, gikk den 9. april 1954 sammen til et felles bladselskap under navn av Rogaland Arbeiderpresse A.l.

Sørlandet, Kristiansand, og Agder Folkeblad, Flekkefjord, ble den 28. mars 1954 sluttet sammen i et felles bladselskap under navn av Vest-Agder Arbeiderpresse A.l.

Det er tatt opp forhandlinger med endel andre aviser om tilsvarende sammenslutninger, og som forhåpentlig vil bli fullført i løpet av 1955.

Anlegg av eget skriftstøperi.

Som et ledd i våre bestrebelser for å få avisenes utgifter redusert og samtidig kunne styrke vår konkurranseevne er det opprettet et eget skriftstøperi.

Det er montert i Fredrikstad, da det ikke var mulig å få tilfredsstillende lokaler i Oslo. Vi har leid lokaler av Demokraten. Produksjonen vil bli satt i gang i slutten av januar 1955.

Mikrofilm-, klisjé- og fotoavdeling.

Det er nå helt nødvendig at det blir gjort noe som kan sikre våre avisers årganger. Det er allerede altfor mange av våre aviser som har mistet eller fått ødelagt helt eller delvis sine årganger fra før krigen. Mange aviser har årganger som er i ferd med å bli fullstendig ødelagt på grunn av bruk og avisapirets begrensede levealder.

Den beste løsning er å få avisene våre mikrofilmet. Det er gjort vedtak om at det blir skaffet det nødvendige utstyr og at vi da selv på forretningsmessig grunnlag besørger avisene våre mikrofilmet for en rimelig godtgjørelse. Vi vil da også kunne påta oss f. eks. mikrofilming av fagforbundenes og DNA's tidsskrifter, beretninger og protokoller etc. fra arbeiderbevegelsens egne organisasjoner. Men det er også forutsetningen at vi på en forretningsmessig basis skal kunne påta oss mikrofilming også for bedrifter og organisasjoner utenom arbeiderbevegelsen.

Dette arbeid vil allerede ha vært i gang dersom en ikke hadde hatt vansker med å skaffe lokaler.

Kjøp av Aura Avis.

Norsk Arbeiderpresse A.s har etter underhandlinger med den tidligere utgiver av Aura Avis, Erling Innvik, kjøpt forlagsretten til denne avis. Vi begynte utgivelsen 14. september 1953. Avisen er den mest utbredte på sitt sted. Den kommer ut 2 ganger ukentlig.

Pressekurser og konferanser.

Den 25. og 26. januar 1954 var det en felles konferanse i Oslo mellom representanter fra redaksjonene og forretningsavdelingene i Arbeiderbladet, Arbeider-Avisa, Bergens Arbeiderblad og Fremtiden hvor en drøftet endel felles redaksjonsspørsmål og likeså problemer omkring arbeidet for større utbredelse.

I tiden 5. til 8. april ble det arrangert et kurs for våre faktorer, og i dagene 29. november til 3. desember 1954 et kurs for våre pressefotografer.

I dagene 31. mai, 1. og 2. juni 1954 hadde A-pressen sin årlige redaktør- og disponentkonferanse til drøfting av redaksjonelle og forretningsmessige spørsmål av interesse.

Den 28. og 29. juni sto vi som arrangør av en teknisk-økonomisk konferanse for den vesteuropéiske A-presse.

Tariffavtaler.

Våre hovedavtaler med Norsk Centralforening for Boktrykkere, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund og Arbeiderpartiets Presseforbund ble oppsagt og senere revidert.

Arbeiderpressens Annonsekontor.

Arbeiderpressens Annonsekontor har også i 1954 drevet et utstrakt opplysningsarbeid overfor reklamebyråer og riksannonsører for å få disse til å forstå betydningen av annonsering i A-pressen.

Avisenes navn og antall, deres redaktører og disponenter pr. 31. desember 1954.

Omstående oppgave viser samtlige våre aviser og deres utgiversted, og navnene på avisenes redaktører og disponenter ved utgangen av 1954.

Av oppstillingen går det fram at vi har i alt 45 aviser, hvorav 28 kommer ut alle hverdager, 13 aviser tre ganger ukentlig og 4 aviser to ganger ukentlig. I 1953 hadde vi 44 aviser, hvorav 28 dagsaviser, 1 aviser tre ganger ukentlig og 3 to ganger ukentlig.

<i>Avisens navn:</i>	<i>Utgiversted:</i>	<i>Redaktør:</i>	<i>Disponent:</i>
<i>Alle hverdager:</i>			
Arbeiderbladet	Oslo	Olav Larssen	Edmund Norén
Arbeider-Avisa	Trondheim	Ole Øisang	John Aae
Bergens Arbeiderblad	Bergen	Torstein Selvik	P. Myklebust
		Jørgen Hustad	
Dagningen	Lillehammer	Johan Johansen	Knut Grythe
Demokraten	Fredrikstad	Erling B. Kvaale	John Johannessen
Fremover	Narvik	Sandrup Nilsen	Arve Barli
Fremtiden	Drammen	Jon Vraa	Knut A. Næss
1ste Mai	Stavanger	Trond Hegna	Brynjulf Haaland
		Harald Riis	
Glåmdalen	Kongsvinger	Halvor Steffensen	Øivind Løchen
Halden Arbeiderblad	Halden	Paul Hovding	Johs. Andreassen
Hamar Arbeiderblad	Hamar	E. O. Solbakken	Einar Emilsen
Haugaland Arbeiderblad	Haugesund	Godtfred Gauden	Anders R. Ottesen
Horten Arbeiderblad	Horten	Paul Bentsen	Paul Bentsen
Moss Arbeiderblad	Moss	Pedro Edvardsen	Einar Solstad
Nordlands Framtid	Bodø	L. O. M. Braseth	Andreas Erikstad
Nordlys	Tromsø	Ingvald Jaklin	Petter Hansen
		Andr. Asbjørnsen	
Nybrott	Larvik	Ingjald Nordstad	Arnold S. Olsen
Oppland Arbeiderblad	Gjøvik	Sig. Solheim	Aslak Slette
Rjukan Arbeiderblad	Rjukan	Halvor Røysland	Konrad Anderson
Romsdal Folkeblad	Molde	Kolbjørn Eide	Gunnar Toft
Sarpsborg Arbeiderblad	Sarpsborg	Nils Hønsvold	Asbj. Kristiansen
		Bjarne Nygård	

Sunnmøre Arbeideravis
Sørlandet
Telemark Arbeiderblad
Tiden
Tidens Krav
Vestfold Arbeiderblad
Vestfold Fremtid

Alesund
Kristiansand
Skien
Arendal
Kristiansund
Tønsberg
Sandefjord

Simen Kr. Hangaard
Alf Salvesen
Knut Kvigne
Ths. Trommestad
Arvid Dyrendahl
Håkon Hoff
Ivar Tollnes

Simen Kr. Hangaard
Egil Alstad
Wærn Halvorsen
Jens Kvale
Hjalmar Dønheim
Jacob Røgeberg
Karsten Johansen

3 ganger ukentlig:

Agder Folkeblad
Akershus Arbeiderblad
Arbeidets Rett
Finnmarken
Folkets Røst
Folkeviljen
Follo
Helgeland Arbeiderblad
Namdal Arbeiderblad
Rana Blad
Romerikes Blad
Sogn Folkeblad
Vestfinnmark Arbeiderblad

Flekkefjord
Lillestrøm
Røros
Vadsø
Askim
Harstad
Ski
Mosjøen
Namsos
Mo i Rana
Jessheim
Høyanger
Hammerfest

Kåre Berg
Oscar Gystad
Aksel Meland
Sverre Nilsen
Thorbjørn Dahl
Erling Hall Hofsø
Gunvald Wagelie
Torfinn Skogsaa
Sigurd Krekling
Ole Moe
Oscar Gystad
Per Dingsøy
Halvor Brox

Kåre Berg
Thorleif Berntsen
Olav Solli
Kåre Hansen
H. Andreassen
Per Johansen
Øivind Henriksen
Torfinn Skogsaa
Gustav Sve
Eilif Granhaug
Thorleif Berntsen
Per Dingsøy
Aksel Olsen

2 ganger ukentlig:

Aura Avis
Firdaposten
Hardanger Folkeblad
Risør

Sunnalsøra
Florø
Odda
Risør

Einar Sæter
Odd Brandsøy
Lars Oddland
Kjell Røstad

Einar Sæter
Odd Brandsøy
Aage Johansen
Kjell Røstad

Styrene:

Norsk Arbeiderpresse A/S har ved utgangen av 1954 dette styre:

<i>Styremedlemmer:</i>	<i>Personl. varamenn:</i>	<i>Aksjegruppe:</i>
Konrad Nordahl, formann	Parelius Mentsen	Serie A
Emil Torkildsen	Kaare Pehrson	» A
Josef Larsson	Karl Furuskjæg	» A
Einar Gerhardsen, nestformann	Olav Larssen	» B
Ivar Opsahl	Edmund Norén	» B
E. O. Solbakken	Nils Hønsvald	» B
Knut A. Næss	Einar Emilsen	» C

Styremedlemmer:

Personlige varamenn:

Knut A. Næss, Fremtiden, form.	Einar Emilsen, Hamar Arb.bl.
Ivar Opsahl, DNA, nestformann	Frank Andersen, DNA
Olav Larssen, Arbeiderbladet	Rolf Gerhardsen, Arbeiderbladet
Edmund Norén, Arbeiderbladet	Frithjof Roaas, Arbeiderbladet
Bjarne Nygård, Sarpsb. Arb.bl.	Ingjald Nordstad, Nybrott
John Aae, Arbeider-Avisa	Brynjulf Haaland, 1ste Mai
Arvid Dyrendahl, Tidens Krav	Per Dingsøy, Sogn Folkeblad
Petter Hansen, Nordlys	Aslak Slette, Oppland Arbeiderbl.
Jørgen Hustad, Bergens Arb.bl.	Halvor Steffensen, Glåmdalen
Per Haraldsson, APF	Tor Oftedal, APF
Josef Larsson, Norsk A.pr. A/S	Kaare Pehrson, Norsk Arb.pr. A/S

Administrasjonen.

Disponent for disse to selskapene har vært Johan Ona. Redaktør for Arbeidernes Pressekontor har vært Olav Brunvand fra 15. september, og inntil da Karl Pape. Etter Brunvands gjeninntreden i stillingen fortsetter Karl Pape som medredaktør. Reklamesjef Odd Arnstorp sluttet ved Arbeiderpressens Annonsekontor den 1. september 1954. Den 1. november 1954 tiltrådte Rudolf Lindquist som ny reklamesjef.

A/S Kontakt.

Tidsskriftet «Kontakt» er som vanlig kommet med 11 nummer også i 1954. Tidsskriftets redaktør har vært Torolf Elster. Den fortsatte utgivelse av tidsskriftet ble behandlet på Landsstyrets møte 2.—3. september. På grunn av vanskelige økonomiske forhold ga Landsstyret Sentralstyret fullmakt til å finne fram til en ny utgivelsesform. Resultatet av arbeidet med denne saken er at «Kontakt» fra nyttår 1955 utgis som kvartalsskrift.

Hvert nummer skal konsentrere seg om et bestemt emne som gis en allsidig belysning. Minst ett nummer hvert år bør behandle et internasjonalt emne.

Redaksjonen foreståes av følgende redaksjonskomité på 3 medlemmer oppnevnt av Sentralstyret:

Torolf Elster, Haakon Lie, Kjell Holler.

Foruten av vanlig abonnements sendes «Kontakt» til partiets avdelinger og tillitsmenn på arbeidsplassene.

A/S Fram Forlag.

Følgende trykksaker er i 1954 utgitt på Fram Forlag:

John Sanness: Stalin og Vi.

Socialist Union: Sosialisme og utenrikspolitikk.

Utarbeidet av en studiegruppe: Håndbok for tillitsmenn på arbeidsplassen.

Martin Tranmæl og Aage Henriksen: Kyrre Grepp.

Barna og samfunnet.

A. Rossi: Den Russisk-Tyske Allianse.

Haakon Lie: Kaderpartiet.

Haakon Lie: Dekkorganisasjonene.

Arbeiderbevegelsens komité for produksjonsøking.

Administrasjon.

Som det framgår av tidligere beretninger opprettet samarbeidskomitéen mellom DNA og AFL med Sekretariatets tilslutning den 9. juni 1950 en komité på 10 medlemmer, som fikk i oppdrag å lede arbeiderbevegelsens virksomhet med produktivitets- og produksjonsspørsmål. Før denne komité var kommet i full virksomhet, ble det på møtet i Samarbeidskomitéen 5. januar 1951 oppnevnt et nytt utvalg på 3 medlemmer. Senere ble det, etterat Komitéen hadde trukket opp nærmere retningslinjer for sitt arbeid, benyttet begge komitéer, 10-mannskomitéen som rådgivende med 3-mannskomitéen som arbeidsutvalg.

Da planene var lagt opp for 1953, opplysningsvirksomheten gjennom TWI-metoden, ble det i henhold til konferanse med MSA og de vilkår denne satte for å gi sin støtte, oppnevnt et rent faglig utvalg på 6 medlemmer som spesielt fikk som oppdrag å overvåke TWI-planens gjennomføring. En hadde således hatt 3 forskjellige utvalg i virksomhet siden 1950. Det var derfor nødvendig å få en omlegging og en rasjonell ordning for ledelsen av det framtidige opplysningsarbeid når det gjaldt produktivitets- og produksjons-

spørsmål. Dessuten var det nødvendig under hensyntagen til de organer en måtte søke om økonomisk støtte, å ha et rent faglig utvalg som leder for virksomheten. Sekretariatet fattet derfor i møte den 5. januar 1954 følgende vedtak:

1. I henhold til Sekretariatets vedtak av 17. november 1953 opprettes i LO et produktivitetssenter. Den daglige ledelse av virksomheten legges inn under rasjonaliseringskontoret.
2. For å trekke opp retningslinjer og tilrettelegge Landsorganisasjonens virksomhet i produktivitetsspørsmålene og ha det formelle ansvar for virksomheten overfor Sekretariatet, oppnevnes et utvalg på 5 medlemmer, en av LO's tillitsmenn og 4 valt blant Sekretariatets medlemmer.

Som utvalg ble valt: Alf Andersen, Kåre Pehrson, Karsten Torkildsen, John Wivegh, Josef Larsson.

Varamenn: Olav Bruvik, Erling Frogner.

Rasjonaliseringskontorets leder, Egil Ahlsen, tiltrer komitéen.

3. De i Samarbeidskomitéens møter 9. juni 1950 og 5. januar 1951 valte utvalg oppløses.

Kursvirksomheten.

Av beretningen for 1953 framgår det at en med støtte fra MSA og Handelsdepartementet hadde kunnet sette i gang en kursvirksomhet av hittil ukjent omfang innenfor fagbevegelsen. Gjennom 11 distriktsinstruktører hadde en drevet undervisning i Samarbeidsforhold, Arbeidsinstruksjon, Forenkling av arbeidsmetoder og Praktisk produksjonsutvalgsarbeid, med sikte på aktivisering av produksjonsutvalgsmedlemmer og opplysningsvirksomhet for tillitsmenn.

Spørsmålet om fortsettelse av virksomheten for 1954 var avhengig av hvorvidt det var mulig å skaffe tilstrekkelige midler. En vil behandle finansieringen av virksomheten i et eget avsnitt. Allerede den 3. oktober 1953 framla Komitéen for Sekretariatet forslag om å søke å fortsette TWI-instruksjonen også for 1954, under forutsetning av at tilstrekkelige midler kunne skaffes til veie. Etter Komitéens forslag vedtok Sekretariatet i møtet 17. november 1953 følgende for så vidt det gjaldt virksomheten i 1954:

- «1. Sekretariatet godkjenner Komitéens forslag om at kontrakten for de tilsatte T.W.I.-instruktører fornyes ytterligere 1 år under forutsetning av at de nødvendige økonomiske midler kan skaffes til veie. Sekretariatet godkjenner den kursplan som Komitéen har foreslått.

Tillegg.

Såframt det ikke er mulig å skaffe nødvendige økonomiske midler til veie for gjennomføring av planen, må en søke denne avkortet og begrenset, i første omgang muligens til ½ år. Administrasjonen får myndighet til å søke de veier som er mulig for å skaffe de nødvendige midler. En henviser i så måte til punkt 6.

2. I henhold til kongressens vedtak oppretter Landsorganisasjonen et produktivitetssenter.
3. Sekretariatet tar opp spørsmålet om oppbygging av et felles rasjonaliseringskontor med forbundene i henhold til forslaget av 7. februar 1953.

Tillegg.

I henhold til Komitéens forslag gir Sekretariatet administrasjonen fullmakt til å oppta forhandlinger med forbundene om en utvidelse av Landsorganisasjonens rasjonaliseringskontor som foreslått, og finne fram til en økonomisk fordelingsorden.

4. Produktivitetssentret, rasjonaliseringskontoret samt Landsorganisasjonens arbeid med produksjonsutvalgene samles i én administrasjon under felles ledelse.

Tillegg.

Sekretariatet gir administrasjonen fullmakt til allerede med en gang å ansette en person til å bistå ingeniør Ahlsen i hans arbeid og samtidig spesielt ta seg av produksjonsutvalgene. Sekretær Engstad løses fra samme øyeblikk fra denne oppgaven.

5. Produktivitetssentrets oppgaver er:
 - a) Først og fremst å lede Landsorganisasjonens arbeid med produksjonsspørsmålene etter de retningslinjer og i den utstrekning Sekretariatet til enhver tid måtte bestemme.
 - b) Produktivitetssentret skal stå til disposisjon for fagbevegelsens tillitsmenn, medlemmer av bransjerådene, offentlige komitéer og utvalg som befatter seg med produksjons- og rasjonaliseringsspørsmål.
 - c) Å foreta de nødvendige utredninger og skaffe til veie materiale for fagbevegelsen på det her omhandlede område, samt foreta bedriftsøkonomiske undersøkelser.
6. Sekretariatet gir administrasjonen fullmakt til å søke produktivitetsinstituttet om et passende beløp som tilskudd til Landsorganisasjonens videre virksomhet i dens arbeid med produktivitetsspørsmålene. Administrasjonen får fullmakt til å kon-

ferere med forbundet og finne fram til en fordelingsorden for forbundenes tilskudd til virksomheten. Landsorganisasjonen yter som direkte tilskudd kr. 50 000,00 til arbeidet i 1954.»

Den kursplan Komitéen hadde vedtatt gikk ut på å fortsette undervisningen i de 4 hovedemner, og ytterligere utvide med møte- og diskusjonsledelse og bedriftsregnskap. En forutsatte videre at en måtte drive det oppfølgingsarbeid som var nødvendig, hvoretter en også la opp et kurs i Oppfrisking.

Kursene har i likhet med 1953 vært godt besøkt og omfattet med kolossal interesse. Det er tydelig at man her fyller et behov, og Komitéens inntrykk er at behovet faktisk stiger etter hvert som opplysningsarbeidet drives. Tillitsmenn og produksjonsutvalgsmedlemmer har gitt uttrykk for at denne virksomhet er bydende nødvendig hvis de i dag skal makte å fylle sin oppgave på arbeidsplassen. Særlig har medlemmer av produksjonsutvalgene satt stor pris på kurset i Bedriftsregnskap, men det er ennå for tidlig å ha noen bestemt mening om hvorvidt dette kurs vil komme til å få betydning i det praktiske liv, da kurset fremdeles er på eksperimentstadiet. Av nedenstående vil framgå i hvilken utstrekning kursvirksomheten er drevet i 1954 i de enkelte distrikter. Komitéen har som tidligere nevnt hatt 11 instruktører til disposisjon, og har av den grunn ikke maktet å dekke de 3 nordlige fylker og dette er et stort savn. Komitéen vil imidlertid i forbindelse med drøftelsen av kursvirksomheten for 1955 ta denne saken opp.

Samlet oversikt for TWI-kursene 1954.

	Deltakere	Grupper
Oslo—Akershus	827	97
Østfold	664	68
Vestfold	560	65
Buskerud	543	57
Telemark	432	55
Rogaland	420	44
Bergen—Fylkene	530	63
Trøndelag	572	64
Hedmark—Oppland	480	55
Sørlandet	492	54
Nord-Norge	21	2
	5 541	624

Av ovenstående 5541 har endel alle 4 kursrunder, endel 3, 2 eller 1.

Gjennomsnittlig deltakertall i 4 kursrunder = 1385.

Samlet oversikt for TWI-kursene 1954.

	Deltakere	Grupper
Samarbeidsforhold	1 149	116
Arbeidsinstruksjon	843	90
Arbeidsmetoder	758	82
Praktisk produksjonsutvalgsarbeid	741	80
Oppfrisking	644	75
Diskusjonsledelse	745	102
Bedriftsregnskap	661	79
	5 541	624

Finansieringen.

Når det gjelder finansieringen av virksomheten var Komitéen oppmerksom på at adgangen til ytterligere støtte fra MSA sannsynligvis var utelukket. En måtte således søke å finne andre veier for å finansiere foretaket. Komitéen foreslo overfor Sekretariatet at en skulle søke Norsk Produktivitetsinstitutt om de nødvendige midler idet det måtte være en av Produktivitetsinstituttets hovedoppgaver å støtte opp under en opplysningsvirksomhet av denne art. En måtte imidlertid regne med at Produktivitetsinstituttet, så vel som myndighetene ellers, ville kreve at fagbevegelsen selv satset endel av de midler som her måtte medgå.

For å drive virksomheten i samme omfang som i 1953 måtte en regne med et samlet budsjett på ca. kr. 500 000,00. I sitt opplegg til Sekretariatet av 3. oktober 1953 foreslo Komitéen en finansieringsplan som gikk ut på at en søkte Produktivitetsinstituttet om et tilskudd, stort kr. 259 000,00, Handelsdepartementet om kr. 100 000,00, under forutsetning av at LO og forbundene på sin side skaffet til veie kr. 125 000,00. Planen ble godkjent, og pengene er senere bevilget av de respektive instanser.

Arbeiderbevegelsens Arkiv.

Arkivets styre har i 1954 bestått av Henrik Hjartøy, formann, Hans Hegg og Øistein Martinsen fra LO samt Aksel Zachariassen og Olaf Wang Johnsen fra DNA.

Arbeidet med ordningen og katalogiseringen har fortsatt etter de tidligere retningslinjer. Det er også i år foretatt en større innbinding, idet 150 eldre årganger av forskjellige forbundsfagblad og 71 bøker er bundet inn. Innkjøp av nye bøker har vært noe mindre enn tidligere. Av antikvariske innkjøp vil man nevne er-

vervelsen av vittighetsbladet «Hvepsen» som arkivet nå har et komplett eksemplar av. Selv om bokinnkjøpet har vært noe mindre har arkivets boktilvekst vært ganske stor. Fra DNA's eget bibliotek er overført 270 forholdsvis nyere bøker og en rekke brosjyrer. Ved rivningen av Torggata 14 (Oslo Arbeidersamfund) ble samfunnets gamle bibliotek likeledes overført til arkivet. Man har ennå ikke gått ordentlig igjennom denne samlingen, men et gjennomsyn har vist at den inneholder flere verdifulle skrifter for arkivet. Samorganisasjonens (Oslo og Akershus) ganske godt bevarte arkiv ble samtidig overført og er gjennomgått og registrert. Fra Arbeidernes Opplysningsforbund har arkivet mottatt en større samling bøker, tidsskrifter og brosjyrer, vesentlig en tilvekst til arkivets dublettsamling, men også med endel nyervervelser iblant. Man har fortsatt utplukkingen av dubletter i arkivet, og disse er som før av plasshensyn lagret utenfor arkivet.

En verdifull tilvekst er et register på kort som Alf Moestue, Notodden, har utarbeidet. Han har gått igjennom flere Telemarksaviser inntil 1918 og har analysert disse for artikler om arbeiderbevegelsen på Notodden. Gaver kan av og til være noe «brysomme» men arkivet skulle like å få flere av denne siste typen.

Utenom den vanlige tilvekst fra organisasjonene og andre faste forbindelser har arkivet mottatt gaver fra forlagene: Tiden (Oslo), Tiden (Stockholm), NKL samt fra Deichmanske Bibliotek (Oslo), Direktoratet for arbeidstilsynet, Sosialdepartementet og Universitetsbiblioteket i Oslo.

Følgende privatpersoner har gitt eldre eller nyere skrifter: Edvard Bull, Jonas Enge, Lars Evensen, Einar Gerhardsen, Henry Harm, Odd Maure, Anders Mørk, Kåre Tveito og Hans Østerholt.

Bytteforbindelsen med arbeiderarkivene i de øvrige nordiske land har vært opprettholdt og det er i år også blitt sendt endel trykksakdubletter til enkelte norske arbeiderorganisasjoner.

I årets løp er ikke mottatt noen nye oppgaver fra forbundene over deres foreningers stiftelsesdatum, men arkivet har selv utarbeidet slike for 8 forbunds vedkommende. Registeret som ble påbegynt i 1951 omfatter nå 21 forbund. Arbeidsmandsforbundets, Bygningsindustriarbeiderforbundets og DNA's organisasjoner er under arbeid i arkivet.

Fortegnelsen over arbeiderorganisasjonenes jubileumsskrifter, som ble nevnt i forrige årsberetning, er nå utarbeidet ferdig i manuskript for de faglige organisasjoners vedkommende. Manuskriptet inneholder ca. 600 skrifter, hvorav 140 var uten forfatterangivelse, men det har lyktes å redusere de anonymes antall til det halve.

Katalogiseringen av lesesalens bøker og tidsskrifter (940 titler) er nå avsluttet.

Besøket i lesesalen har vært noe mindre enn i fjor, men utlånet viser en liten stigning. Forespørslene fra personer og organisasjoner utenfor Oslo viser at arkivet nå blir mer og mer brukt av organisasjonene utover i landet.

Arne Onsheim har arbeidet endel ekstra for arkivet, ellers har personalet vært det samme.

Det er i år holdt et fellesmøte av Arkivets styre og Den historiske komité, hvor det ble fattet vedtak om å sikre arkivet midlertidig magasinplass i underetasjen i den del av Folkets Hus som nå blir bygd. Samme møte godkjente Henriksens midlertidige overflytting til Arbeidernes Opplysningsforbund fra 1. februar 1954.

